

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-72-19

Druk nr 3516
Warszawa, 31 maja 2019 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o Rzeczniku Praw Podatnika.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o Rzeczniku Praw Podatnika

Art. 1. Rzecznik Praw Podatnika, zwany dalej „Rzecznikiem”, stoi na straży praw podatnika, w szczególności poszanowania zasady pogłębiania zaufania do organów podatkowych, bezstronności, równego i sprawiedliwego traktowania podatnika, respektowania słuszych interesów podatnika, racjonalności działania organów podatkowych wobec podatnika, a także prawa podatnika do:

- 1) rzetelnego, sprawnego i terminowego załatwienia jego sprawy;
- 2) otrzymania informacji i wsparcia;
- 3) ochrony prywatności oraz zachowania danych w poufności;
- 4) wyboru sposobu opodatkowania;
- 5) zapłaty podatku w kwocie nie wyższej niż wymagana przez przepisy prawa podatkowego;
- 6) korygowania deklaracji;
- 7) uzyskania zwrotu nadpłaty oraz zwrotu podatku;
- 8) stabilizacji stosunków prawnych przez przedawnienie;
- 9) ubiegania się o ulgi w spłacie;
- 10) reprezentowania przez pełnomocnika;
- 11) czynnego udziału w postępowaniu podatkowym;
- 12) załatwienia sprawy w porozumieniu z organem podatkowym;
- 13) zaskarżenia rozstrzygnięć organu podatkowego;
- 14) składania skarg i wniosków;
- 15) otrzymania zaświadczenia.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o podatniku, rozumie się przez to podatnika, płatnika, inkasenta, następcę prawnego oraz osobę trzecią w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej.

Art. 3. Na stanowisko Rzecznika może być powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;

- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo ani umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) cieszy się nieposzlakowaną opinią oraz daje rękojmię prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań;
- 5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego;
- 6) posiada doświadczenie w zakresie stosowania prawa podatkowego oraz przez co najmniej 5 lat:
 - a) wykonywała zawód doradcy podatkowego lub
 - b) zajmowała stanowisko sędziego sądu administracyjnego, lub
 - c) wykonywała zawód adwokata lub radcy prawnego, lub
 - d) pełniła funkcję organu podatkowego, lub
 - e) pozostawała na stanowisku związanym ze stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe;
- 7) posiada co najmniej stopień naukowy doktora nauk prawnych lub ekonomicznych;
- 8) nie pełniła służby zawodowej ani nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 430, 399, 447 i 534), ani nie była ich współpracownikiem.

Art. 4. 1. Rzecznika powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przedstawia Prezesowi Rady Ministrów kandydata na Rzecznika wyłonionego w otwartym i konkurencyjnym naborze.

3. Kadencja Rzecznika trwa 6 lat, licząc od dnia powołania.

4. Ta sama osoba nie może być Rzecznikiem przez więcej niż jedną kadencję.

Art. 5. 1. Informację o naborze na stanowisko Rzecznika ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2. Ogłoszenie o naborze na stanowisko Rzecznika zawiera:

- 1) nazwę i adres urzędu obsługującego zespół, o którym mowa w art. 6 ust. 1;
- 2) określenie stanowiska, na które jest przeprowadzany nabór;

- 3) wymagania związane ze stanowiskiem, wynikające z ustawy;
- 4) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 5) termin i miejsce składania dokumentów;
- 6) informację o metodach i technikach naboru.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia umieszczenia ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 6. 1. Nabór na stanowisko Rzecznika przeprowadza powołany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych zespół, w którego skład wchodzi co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszego kandydata na Rzecznika.

2. Członek zespołu, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do zachowania w tajemnicy informacji, które dotyczą kandydatów na Rzecznika, uzyskanych w toku naboru.

Art. 7. 1. W toku naboru zespół, o którym mowa w art. 6 ust. 1, ocenia doświadczenie zawodowe kandydatów na Rzecznika oraz wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku Rzecznika.

2. W wyniku naboru zespół, o którym mowa w art. 6 ust. 1, wyłania nie więcej niż 2 kandydatów na Rzecznika, których przedstawia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wraz z opinią dotyczącą spełnienia przez kandydata na Rzecznika wymogu, o którym mowa w art. 3 pkt 4.

Art. 8. 1. Z przeprowadzonego naboru zespół, o którym mowa w art. 6 ust. 1, sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres urzędu obsługującego zespół, o którym mowa w art. 6 ust. 1;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów na Rzecznika;
- 3) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 2 najlepszych kandydatów na Rzecznika uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 5) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata na Rzecznika;
- 6) imiona i nazwiska osób wchodzących w skład zespołu, o którym mowa w art. 6 ust. 1;
- 7) opinię, o której mowa w art. 7 ust. 2.

2. Po wyłonieniu kandydata na Rzecznika przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłasza się informację zawierającą:

- 1) nazwę i adres urzędu obsługującego zespół, o którym mowa w art. 6 ust. 1;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 3) imię i nazwisko kandydata na Rzecznika wyłonionego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, 1104, 1629, 2073 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 80) albo informację o niewyłonieniu kandydata na Rzecznika.

Art. 9. Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków Rzecznik składa przed Prezesem Rady Ministrów następujące ślubowanie: „Ślubuję uroczyście, że przy wykonywaniu powierzonych mi obowiązków Rzecznika Praw Podatnika dochowam wierności Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, będę strzec praw podatnika, kierując się przepisami prawa, uwzględniając zasady demokratycznego państwa prawnego i sprawiedliwości społecznej. Ślubuję, że powierzone mi obowiązki będę wypełniać bezstronnie, z najwyższą sumiennością i starannością, że będę strzec godności powierzonego mi stanowiska oraz dochowam tajemnicy prawnie chronionej”. Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania „Tak mi dopomóż Bóg”.

Art. 10. 1. Kadencja Rzecznika wygasa w przypadku jego śmierci albo odwołania.

2. Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji w przypadku:

- 1) odmowy złożenia ślubowania;
- 2) złożenia rezygnacji;
- 3) utraty obywatelstwa polskiego;
- 4) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków ze względu na stan zdrowia, stwierdzonej orzeczeniem lekarskim;
- 5) ustalenia niespełnienia lub zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 3 pkt 2, 3 i 8.

3. W przypadku wygaśnięcia kadencji Rzecznika albo jej upływu do czasu powołania nowego Rzecznika obowiązki przejmuje zastępca Rzecznika wyznaczony przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 11. 1. Rzecznik nie może wykonywać innej pracy ani innych zajęć zawodowych, w tym działalności gospodarczej, z wyjątkiem zajmowania stanowiska dydaktycznego, badawczego lub badawczo-dydaktycznego w podmiotach, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.¹⁾).

2. Rzecznik nie może:

- 1) należeć do partii politycznej;
- 2) należeć do związku zawodowego;
- 3) prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością urzędu.

3. Po zaprzestaniu wykonywania obowiązków Rzecznika osoba, która zajmowała stanowisko Rzecznika, ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio na podstawie umowy o pracę, powołania lub mianowania, albo otrzymać stanowisko równorzędne, z zachowaniem prawa do warunków pracy i płacy albo służby i uposażenia przysługujących przed objęciem stanowiska Rzecznika.

4. Pracodawca może odmówić osobie, która zajmowała stanowisko Rzecznika, prawa, o którym mowa w ust. 3, jeżeli w terminie 60 dni od dnia upływu albo wygaśnięcia kadencji osoba ta nie zgłosi na piśmie gotowości niezwłocznego podjęcia pracy albo służby, chyba że przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych. W terminie 7 dni od dnia zgłoszenia gotowości niezwłocznego podjęcia pracy albo służby pracodawca jest obowiązany zapewnić osobie, która zajmowała stanowisko Rzecznika, warunki pracy i płacy albo służby i uposażenia, o których mowa w ust. 3.

Art. 12. 1. Rzecznik wykonuje zadania przy pomocy:

- 1) nie więcej niż 16 zastępców Rzecznika;
- 2) nie więcej niż 32 przedstawicieli terenowych Rzecznika;
- 3) Biura Rzecznika Praw Podatnika, zwanego dalej „Biurem”.

2. Rzecznik powołuje zastępców Rzecznika spośród osób, które spełniają kryteria, o których mowa w art. 3 pkt 1–6 i 8.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2024 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 276, 447, 534, 577, 730 i 823.

3. Rzecznik powołuje przedstawicieli terenowych Rzecznika spośród osób, które spełniają kryteria, o których mowa w art. 3 pkt 1–5 i 8, oraz przez co najmniej 3 lata:

- 1) wykonywały zawód doradcy podatkowego lub
- 2) zajmowały stanowisko sędziego sądu administracyjnego, lub
- 3) wykonywały zawód adwokata lub radcy prawnego, lub
- 4) pełniły funkcję organu podatkowego, lub
- 5) pozostawały na stanowisku związanym ze stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe.

4. Do zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych Rzecznika przepisy art. 9 oraz art. 11 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, przy czym zastępcy Rzecznika i przedstawiciele terenowi Rzecznika składają ślubowanie przed Rzecznikiem.

5. Zastępcy Rzecznika i przedstawiciele terenowi Rzecznika są pracownikami Biura.

6. Zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych Rzecznika odwołuje Rzecznik.

7. Rzecznika zastępuje wyznaczony przez niego zastępca Rzecznika.

8. Rzecznik określa zakres czynności zastępców Rzecznika oraz przedstawicieli terenowych Rzecznika, uwzględniając konieczność określenia miejsca i szczegółowego zakresu wykonywania zadań przez zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych Rzecznika.

9. Rzecznik koordynuje wykonywanie zadań przez zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych Rzecznika.

10. W przypadku konieczności zapewnienia efektywnej realizacji zadań Rzecznika dyrektorzy izb administracji skarbowej udostępniają nieodpłatnie pracownikom Biura pomieszczenia wraz z odpowiednią infrastrukturą niezbędne do realizacji zadań Rzecznika.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Rzecznika, w drodze zarządzenia, nadaje statut Biura, który określa organizację Biura, uwzględniając konieczność zapewnienia efektywnej realizacji zadań Rzecznika.

12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze zarządzenia, wskazać jednostki mu podległe lub przez niego nadzorowane, w których będą udostępnione pomieszczenia wraz z odpowiednią infrastrukturą do wykonywania zadań przez pracowników Biura.

Art. 13. 1. Do zadań Rzecznika należy:

- 1) opiniowanie projektów aktów normatywnych z zakresu prawa podatkowego;
- 2) promowanie mediacji między podatnikami a organami podatkowymi;

- 3) współdziałanie ze stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi, ruchami obywatelskimi i innymi dobrowolnymi zrzeszeniami, a także z fundacjami, organizacjami reprezentującymi podatników oraz zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony praw podatnika, zajmującymi się monitoringiem jakości prawa podatkowego i kierunkami jego reform;
- 4) prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej dotyczącej prawa podatkowego, w szczególności w zakresie praw podatnika, o których mowa w art. 1, a także w zakresie obowiązków podatnika wynikających z przepisów prawa podatkowego, w tym:
 - a) rzetelnego i niewadliwego prowadzenia ksiąg podatkowych oraz ich przechowywania w sposób gwarantujący dostęp do nich uprawnionym organom,
 - b) współdziałania z organami podatkowymi,
 - c) terminowego zgłaszania właściwym organom podatkowym okoliczności powodujących powstanie, zmianę lub ustanie obowiązków lub praw,
 - d) samoobliczenia podatku,
 - e) rzetelnego sporządzania i terminowego składania deklaracji,
 - f) terminowej zapłaty podatku,
 - g) zwrotu kwoty pieniężnej otrzymanej od organu podatkowego nienależnie,
 - h) terminowego dostarczania organom podatkowym informacji i dokumentów oraz przedstawiania organom podatkowym innych dowodów będących w jego posiadaniu;
- 5) analiza orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach podatkowych oraz orzecznictwa innych sądów i trybunałów w zakresie, w jakim wpływają na rozstrzygnięcie spraw podatkowych;
- 6) analiza interpretacji ogólnych oraz interpretacji indywidualnych, wydawanych na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej;
- 7) przedstawianie organom, organizacjom lub instytucjom publicznym wniosków zmierzających do zapewnienia ochrony praw podatnika, wzmocnienia spójności prawa podatkowego, usunięcia zbędnych procedur czy wymogów formalnych lub usprawnienia załatwiania spraw;
- 8) analiza sposobu załatwiania przez organy podatkowe skarg i wniosków;
- 9) podejmowanie innych działań służących ochronie praw podatnika, o których mowa w art. 15 ust. 1.

2. W celu wykonywania zadań Rzecznik może zlecać przeprowadzenie badań oraz sporządzenie ekspertyz i opinii.

Art. 14. 1. Rzecznik sporządza roczny raport podsumowujący wyniki:

- 1) analiz, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 5 i 6, w którym wskazuje utrwaloną praktykę orzeczniczą w podziale na zagadnienia i klasyfikację tych rozstrzygnięć, a także przedstawia wnioski dotyczące zmian w prawie lub praktyce administracyjnej,
 - 2) analizy, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 8
- nie później niż do końca marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rzecznika i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 15. 1. W zakresie ochrony praw podatnika Rzecznik może:

- 1) występować do właściwego organu z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie innego aktu normatywnego w sprawach podatkowych;
- 2) uczestniczyć jako mediator w postępowaniu podatkowym i postępowaniu sądownoadministracyjnym;
- 3) występować do właściwego organu z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w sprawie podatnika, który nie ma możliwości samodzielnego złożenia wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej lub gdy sprawia mu to nadmierną trudność;
- 4) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie interpretacji ogólnej:
 - a) w sprawach budzących wątpliwości interpretacyjne oraz mających istotne znaczenie dla grupy podatników,
 - b) jeżeli może to spowodować znaczące obniżenie liczby wniosków o wydanie interpretacji indywidualnych– przedstawiając własne stanowisko w sprawie oceny prawnej zagadnienia będącego przedmiotem wniosku;
- 5) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie objaśnień podatkowych w sprawach będących źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych;

- 6) występować z wnioskiem do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 7) zwracać się o wszczęcie postępowania podatkowego oraz wnieść skargę do sądu administracyjnego, skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, zażalenie w postępowaniu sądoadministracyjnym, skargę o wznowienie postępowania, które zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu administracyjnego i skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w postępowaniu podatkowym i postępowaniu sądoadministracyjnym;
- 8) kierować wystąpienia do organu, w którego działalności stwierdził naruszenie praw podatnika;
- 9) występować do właściwego organu z wnioskiem o wstrzymanie czynności egzekucyjnych oraz z wnioskiem o wstrzymanie postępowania egzekucyjnego, prowadzonych przeciwko podatnikowi na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, z późn. zm.²⁾);
- 10) informować właściwe organy nadrzędne lub organy kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu organów podatkowych;
- 11) informować właściwe organy o dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w zakresie wykonywania obowiązków podatkowych;
- 12) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o uchylenie lub zmianę w niezbędnym zakresie każdej decyzji ostatecznej, jeżeli w inny sposób nie można usunąć stanu zagrażającego szczególnie ważnemu interesowi podatnika;
- 13) składać środki zaskarżenia na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej;
- 14) występować do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o skierowanie przez Rzecznika Praw Obywatelskich wniosku do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie, o której mowa w art. 188 Konstytucji, dotyczącej praw podatnika.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3, 7, 9, 12 i 13, Rzecznik może wykonywać po uzyskaniu zgody podatnika.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 2–14, Rzecznik może pisemnie upoważnić pracownika Biura do załatwiania spraw w jego imieniu i w ustalonym zakresie.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1356, 1499, 1629, 2192, 2193 i 2432 oraz z 2019 r. poz. 730.

Art. 16. 1. Przed wykonaniem uprawnienia, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2–13, w sprawach przedsiębiorców w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. poz. 648), Rzecznik występuje do Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców z informacją o zamiarze wykonania tego uprawnienia wraz z uzasadnieniem.

2. W terminie 21 dni od dnia doręczenia Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców informacji, o której mowa w ust. 1, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców może:

- 1) przedstawić opinię dotyczącą wykonania przez Rzecznika uprawnienia, którego dotyczyła informacja, o której mowa w ust. 1;
- 2) poinformować Rzecznika o zamiarze wykonania przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców uprawnienia, którego dotyczyła informacja, o której mowa w ust. 1 – w przypadku gdy Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców jest do tego uprawniony na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców.

3. Wykonując uprawnienie, którego dotyczyła informacja, o której mowa w ust. 1, Rzecznik bierze pod uwagę przedstawioną w terminie opinię, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

4. W przypadku otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2 pkt 2, Rzecznik odstępuje od wykonania uprawnienia, którego dotyczyła informacja, o której mowa w ust. 1. Na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców Rzecznik udziela, w zakresie dostępnych zasobów, wsparcia związanego z wykonaniem uprawnienia, którego dotyczyła informacja, o której mowa w ust. 1, przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Art. 17. 1. Podjęcie czynności przez Rzecznika następuje z urzędu albo na wniosek.

2. Z wnioskiem o podjęcie czynności przez Rzecznika mogą wystąpić w szczególności podatnik, organizacja przedsiębiorców oraz samorząd zawodowy.

3. Wniosek zawiera oznaczenie wnioskodawcy oraz podmiotu, którego sprawa dotyczy, a także określa przedmiot sprawy.

4. Wniosek składa się ustnie do protokołu albo pisemnie, w tym w postaci elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą Rzecznika utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 700, 730 i 848).

Art. 18. 1. Rzecznik po zapoznaniu się z wnioskiem może:

- 1) podjąć czynności;
- 2) wskazać wnioskodawcy przysługujące mu prawa i środki działania;
- 3) przekazać sprawę według właściwości;
- 4) odmówić podjęcia czynności i zawiadomić o tym wnioskodawcę; odmowa podjęcia czynności powinna być sporządzona w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku i wymaga uzasadnienia.

2. Rzecznik, podejmując czynności, bada, czy wskutek działania lub zaniechania organu podatkowego nie nastąpiło naruszenie praw lub interesów podatnika, w szczególności naruszenie związane z:

- 1) rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego lub postępowania;
- 2) nieracjonalnymi rezultatami ekonomicznymi rozstrzygnięć podejmowanych przez organ podatkowy;
- 3) niezachowaniem istotnej dla sprawy spójności rozstrzygnięć organów podatkowych;
- 4) nieuzasadnioną beczynnością lub przewlekłością działania organu podatkowego;
- 5) niewyczerpującą lub wprowadzającą w błąd informacją udzieloną przez organ podatkowy lub pracowników obsługujących ten organ;
- 6) zachowaniem pracowników obsługujących organ podatkowy naruszającym zasadę zaufania podatnika do organów podatkowych;
- 7) podwójnym opodatkowaniem wyrażającym się nałożeniem podatku więcej niż raz na ten sam podmiot i za ten sam okres od tego samego ekonomicznie przedmiotu opodatkowania.

Art. 19. 1. Podejmując czynności, Rzecznik ma prawo:

- 1) badać, również bez uprzedzenia, sprawę na miejscu;
- 2) żądać złożenia wyjaśnień oraz przedstawienia akt sprawy i innych dokumentów, w tym objętych tajemnicą skarbową, mogących mieć związek ze sprawą, a także otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt i dokumentów, w tym również po zakończeniu postępowania i zapadnięciu rozstrzygnięcia;
- 3) żądać przedłożenia informacji o stanie sprawy prowadzonej w sądzie administracyjnym oraz przeglądać w siedzibie sądu administracyjnego akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt.

2. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania w stosunku do posiadających uprawnienia organów podatkowych:

- 1) Szefa Agencji Wywiadu;
- 2) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 3) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 4) Szefa Służby Wywiadu Wojskowego;
- 5) Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego.

Art. 20. Podejmując czynności, Rzecznik może zwrócić się o zbadanie sprawy lub jej części do właściwych organów, w szczególności organów nadzoru, prokuratury i kontroli państwowej, zawodowej lub społecznej.

Art. 21. 1. W przypadku wystąpienia, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 8, Rzecznik formułuje opinie i wnioski co do sposobu załatwienia sprawy oraz powiadamia organ nadrzędny albo sprawujący nadzór nad organem, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 8, o ewentualnym naruszeniu lub niedopełnieniu obowiązków pracowniczych albo służbowych.

2. Organ, do którego zostało skierowane wystąpienie, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 8, jest obowiązany bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub przedstawić stanowisko w sprawie wystąpienia.

3. W przypadku gdy Rzecznik nie podziela stanowiska, o którym mowa w ust. 2, może zwrócić się do organu nadrzędnego albo sprawującego nadzór nad organem, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 8, o podjęcie odpowiednich działań; przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 22. 1. Organy i instytucje, do których zwróci się Rzecznik, są obowiązane do współdziałania i udzielania Rzecznikowi nieodpłatnie pomocy, w szczególności:

- 1) zapewnienia dostępu do akt i dokumentów na zasadach określonych w art. 19;
- 2) udzielania żądanych przez Rzecznika informacji i wyjaśnień;
- 3) udzielania wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć;
- 4) ustosunkowywania się do opinii i wniosków Rzecznika.

2. Rzecznik może określić termin, w jakim powinny być dokonane czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 23. 1. Rzecznik przetwarza informacje niezbędne do realizacji swoich zadań, w tym dane osobowe, z wyjątkiem danych, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie

swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.³⁾).

2. Rzecznik odmawia ujawnienia danych osobowych osoby, od której uzyskał informację wskazującą na naruszenie praw podatnika, oraz osoby, której naruszenie dotyczy, a także ujawnienia dokumentacji zgromadzonej w toku badania sprawy, w tym także wobec organów władzy publicznej, jeżeli uzna to za niezbędne dla ochrony wolności, praw i interesów jednostki.

Art. 24. 1. Rzecznik corocznie, w terminie do końca kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja, informuje Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem ministra właściwego do spraw finansów publicznych o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania praw podatnika, w tym przekazuje:

- 1) informację o prowadzonej działalności w obszarze przestrzegania praw podatnika oraz jej wynikach;
- 2) wnioski oraz rekomendacje dotyczące działań, które należy podjąć w celu zapewnienia przestrzegania praw podatnika;
- 3) analizę prowadzonej polityki podatkowej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz analizę zgodności z prawem i spójności rozstrzygnięć organów podatkowych;
- 4) analizę stanu polskiego prawa podatkowego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów, które mogą naruszać prawa podatnika oraz prowadzą do rozbieżności interpretacyjnych i sporów między podatnikami a organami podatkowymi.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rzecznika i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 25. 1. Rzecznik może przedkładać Sejmowi i Senatowi informacje wynikające z działalności Rzecznika, a także opinie o projektach aktów normatywnych mogących wpływać na prawa podatnika.

2. Rzecznik na wniosek Marszałka Sejmu przedstawia informacje wynikające z działalności Rzecznika.

Art. 26. 1. Biuro stanowi państwową jednostkę budżetową w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).

³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

2. Wydatki związane z funkcjonowaniem Rzecznika są ujmowane w ustawie budżetowej i pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 27. 1. W latach 2020–2029 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Rzecznika wynikających z ustawy wynosi 263 200 000 zł, w tym w:

- 1) 2020 r. – 25 500 000 zł;
- 2) 2021 r. – 24 100 000 zł;
- 3) 2022 r. – 24 600 000 zł;
- 4) 2023 r. – 25 200 000 zł;
- 5) 2024 r. – 25 700 000 zł;
- 6) 2025 r. – 26 300 000 zł;
- 7) 2026 r. – 27 000 000 zł;
- 8) 2027 r. – 27 600 000 zł;
- 9) 2028 r. – 28 300 000 zł;
- 10) 2029 r. – 28 900 000 zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, na dany rok budżetowy, stosuje się mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu kosztów rzeczowych Biura związanych z realizacją zadań Rzecznika wynikających z ustawy.

3. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest Rzecznik.

4. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 28. Ustawa wchodzi w życie w terminie określonym w ustawie z dnia ... – Przepisy wprowadzające ustawę – Ordynacja podatkowa i ustawę o Rzeczniku Praw Podatnika (Dz. U. poz. ...).

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel regulacji

Projekt ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika wchodzi w skład pakietu projektów ustaw związanego z wprowadzeniem nowej Ordynacji podatkowej. Projekt ma za zadanie zagwarantować prawa podatnikom i zwiększyć ich poczucie bezpieczeństwa w kontaktach z organami administracji skarbowej.

Prawo podatkowe reguluje stosunki prawne łączące podatnika i państwo reprezentowane przez właściwe organy skarbowe, a kształt tych stosunków powoduje obciążenie podatnika określonymi obowiązkami, z jakimi łączą się konkretne uprawnienia organów administracji skarbowej. Relacje te należy równoważyć, nadając podatnikowi określone prawa oraz wzmacniając jego pozycję jako strony często pozbawionej pomocy profesjonalnej. Dysproporcja pomiędzy siłą działań organów państwa a możliwościami obrony obywateli wymaga stworzenia wyspecjalizowanej instytucji, która wspomogę słabszą stronę – podatnika w wykonywaniu jego praw, a jednocześnie będzie łagodzić formalizm procedur administracyjnych.

Instytucja Rzecznika Praw Podatnika (dalej: „RPP” lub „Rzecznik”) ma przede wszystkim stać na straży szeroko pojętych praw odnoszących się do podatnika. Ochrona ta ma obejmować podatnika, płatnika, inkasenta, następcę prawnego oraz osobę trzecią w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej. Powołanie tej instytucji może przede wszystkim istotnie wzmocnić pozycję podmiotów najsłabszych, czyli takich, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Rzecznik, stojąc na straży praw podatników, ma bowiem w szczególności kierować się zasadą pogłębiania zaufania do władzy publicznej, bezstronności i równego oraz sprawiedliwego traktowania, respektowania słuszych interesów podatników oraz racjonalności działania organów podatkowych.

Przepisy prawa podatkowego mają zastosowanie niemal do każdej grupy obywateli. Jednocześnie postępujący od lat stopień skomplikowania tych przepisów, wynikający m.in. z dynamicznie zmieniającego się otoczenia prawno-gospodarczego, wymaga wysokiej fachowości i specjalizacji w ich stosowaniu. Materia prawa podatkowego rozrasta się, co jest naturalnym procesem reakcji na pojawiające się nowe formy i metody prowadzenia działalności gospodarczej czy nowe formy wynagradzania pracowników. Stąd potrzeba powołania wyspecjalizowanego rzecznika, dbającego o zapewnienie pomocy w tym obszarze

stosowania prawa, który ma powszechne zastosowanie do zwykłych obywateli oraz stanowi dziedzinę obszerną i kompleksową.

Jak wynika z analizy corocznych informacji o działalności sądów administracyjnych, niemalże 30% skarg wnoszonych do sądów administracyjnych dotyczy kwestii podatków i innych świadczeń pieniężnych, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucji tych świadczeń pieniężnych. Przykładowo, w 2016 roku do wojewódzkich sądów administracyjnych wpłynęło 20 828 skarg w tym zakresie na 76 692 skarg ogółem¹. W tym samym czasie do Naczelnego Sądu Administracyjnego wpłynęło w tym zakresie 6 995 skarg kasacyjnych (na 18 847 skarg ogółem), z czego 2 637 skarg uwzględniono na rozprawie lub posiedzeniu niejawnym². Liczby te pokazują skalę stosowania przepisów prawa podatkowego w Polsce. Jednocześnie uwagę zwracają dane zebrane od organów podległych Ministrowi Finansów, z których wynika, iż liczba wystąpień i interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich w indywidualnych sprawach prowadzonych przez organy podatkowe systematycznie rośnie z roku na rok, przy czym liczba ta jest raczej niska (24 wystąpienia i interwencje Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r.) w stosunku do olbrzymiej ilości wnoszonych skarg sądownoadministracyjnych na rozstrzygnięcia organów podatkowych³. Może to potwierdzać konieczność wprowadzenia organu wyspecjalizowanego o kompetencjach nakierowanych na tę dziedzinę prawa i wspomagających działania Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie ochrony praw podatników. Mając powyższe na uwadze, wydaje się konieczne powołanie odrębnej instytucji, na wzór organu, jakim jest Rzecznik Praw Obywatelskich i inni wyspecjalizowani rzecznicy, która skoncentruje swoje działania wyłącznie na przestrzeganiu praworządności w zakresie poboru danin publicznych. Podobne rozwiązania funkcjonują w innych krajach, przykładowo w Kanadzie (Taxpayer's Ombudsman), RPA (Tax Ombudsman), Meksyku (Mexican Tax Ombudsman), Australii, Gruzji, na Ukrainie oraz w niektórych stanach USA (np. w stanie Maryland)⁴.

Instytucja RPP powinna również przyczynić się do polepszenia jakości polskiego prawa podatkowego i ujednolicenia jego stosowania, m.in. poprzez przegląd i analizę postępowań, w tym zwłaszcza sądowych, „przeigranych” przez organy administracji skarbowej.

¹ Informacja o działalności sądów administracyjnych w 2016 roku – NSA Warszawa, 24 kwietnia 2017 r., s. 346, 355.

² Informacja o działalności sądów administracyjnych w 2016 roku – NSA Warszawa, 24 kwietnia 2017 r., s. 376, 381.

³ Źródło własne na podstawie informacji przekazanych przez jednostki podległe.

⁴ Tax Administration 2013 Comparative information on OECD and other advanced and emerging economies.

Ciągły monitoring stosowania przepisów prawa podatkowego umożliwi w razie konieczności szybką reakcję ze strony RPP poprzez wystąpienie z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, o wydanie interpretacji ogólnej, czy zwrócenie się o wszczęcie postępowania podatkowego lub wniesienie skargi do sądu administracyjnego. Dokonywana przez Rzecznika bieżąca identyfikacja przyczyn negatywnych rozstrzygnięć w postępowaniach podatkowych będzie uwidoczniła w corocznych raportach podawanych do publicznej wiadomości. Ponadto działania RPP (np. jeszcze na etapie legislacji lub w toku postępowań podatkowych) mogą pozwolić na eliminację potencjalnie niekorzystnych dla budżetu państwa przepisów prawa oraz praktyk organów podatkowych, powodujących ujemne skutki finansowe dla Skarbu Państwa w rezultacie przyjęcia niewłaściwego stanowiska w sprawie – tym samym Skarb Państwa nie będzie narażony na brnięcie w rozwiązania, które po wielu latach postępowań sądowych okazują się nielegalne i skutkują koniecznością naprawienia szkody.

Raporty Rzecznika, z uwagi na ich publiczną dostępność na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, mogą służyć jako materiał informacyjny m.in. dla sędziów przy stosowaniu prawa podatkowego lub identyfikowaniu potrzeb szkoleniowych. Dla Ministra Finansów i Szefa Krajowej Administracji Skarbowej ww. raporty będą pomocne przy podjęciu działań zmierzających do zmiany przepisów lub identyfikowaniu potrzeb szkoleniowych.

Istotą mechanizmu raportów jest monitorowanie stosowania prawa, jego analiza wraz z przedstawianiem wniosków w celu zapewnienia procesu właściwej ewolucji stosowania i stanowienia prawa (pętla uczenia).

Dodatkowo ważną sferę działalności Rzecznika powinna stanowić kompetencja informacyjna i edukacyjna, przyczyniająca się do popularyzacji aktualnej wiedzy podatkowej wśród obywateli.

Działania RPP mają istotnie ograniczyć po stronie podatników niepewność obrotu i zmniejszyć ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej, w tym zwłaszcza w sektorze mikroprzedsiębiorstw, który stanowi ponad 96%⁵ polskich firm. W zakresie ochrony praw przedsiębiorców RPP będzie współpracował z Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców i w razie potrzeby udzielał mu wsparcia. Tym samym rozwiązania te będą korzystnie oddziaływać na podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

⁵ Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce – 2017, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), s.10.

Ponadto RPP będzie przyczyniać się do zmiany praktyki urzędniczej na bardziej przyjazną w stosunku do obywateli.

Podkreślić należy, że w art. 1 projektu ustawy zawarto normatywny katalog praw, na straży których stać ma powołana instytucja Rzecznika Praw Podatnika. Taka konstrukcja umożliwia równowagę podatkowych obowiązków i praw oraz zabezpieczenie interesu stron stosunku podatkowoprawnego.

Ochrona praw podatnika ma swój aspekt indywidualny oraz społeczny. W aspekcie indywidualnym istotne jest to, aby podatnik miał do dyspozycji środki prawne umożliwiające precyzyjne ustalenie zakresu jego obowiązków oraz umożliwiające weryfikację prawidłowości działania organów podatkowych, a także eliminację zaistniałych ewentualnie nieprawidłowości oraz usunięcie ich skutków. W aspekcie społecznym ochrony praw podatnika chodzi o to, aby zespół instrumentów prawnych oddanych do dyspozycji podatników oraz warunki i możliwości korzystania z nich przyczyniały się do utrwalenia przekonania, że opodatkowanie przebiega według społecznie akceptowalnych reguł oraz z poszanowaniem praw jednostki. W konsekwencji powinno to umocnić poczucie więzi obywateli z państwem (bądź bardziej ogólnie – ze zbiorowością społeczną) oraz przekonanie o racjonalności zachowań zgodnych z prawem podatkowym⁶.

Potrzeba wyartykułowania katalogu praw i obowiązków zobowiązanych jest dostrzegana nie tylko w nauce prawa podatkowego. Na uregulowanie tej kwestii w poszczególnych krajach wskazuje również Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). W raporcie Komitetu do spraw Podatkowych OECD z 1990 r.⁷ wskazano na przysługujące podatnikowi: 1) prawo do uzyskania informacji, 2) prawo do ochrony informacji dotyczących podatnika (tajemnica skarbową), 3) prawo do oprocentowania nadpłaty, 4) prawo do „zapłaty” podatku w drodze potrącenia, 5) prawo do przywrócenia terminu na dokonanie czynności przewidzianej w prawie, 6) prawo do zwrotu kosztów postępowania podatkowego w przypadku uznania racji podatnika, 7) prawo do występowania o pisemną interpretację przepisów podatkowych, 8) prawo do ochrony interesów poprzez instytucję przedawnienia roszczeń o zapłatę podatku. Ponadto w tej kategorii praw ujęto także: 1) funkcjonowanie instytucji ombudsmana podatkowego, 2) stosowanie amnestii podatkowych oraz 3)

⁶ B. Brzeziński, *Koncepcja praw podatnika i ich ochrony jako przedmiot badań naukowych*, „Kwartalnik Prawa Podatkowego” 2005, nr 1, s. 9 i nast.

⁷ Komitet do spraw Podatkowych OECD, Grupa Robocza nr 8, „Taxpayers’ rights and obligations – A survey of the legal situation in OECD countries”, 27 kwietnia 1990 r.

obowiązek organów podatkowych stosowania z urzędu najkorzystniejszego dla podatnika reżimu opodatkowania oraz przysługujących podatnikowi ulg podatkowych. Niezależnie od tego, wyróżniono kategorię uprawnień związanych – ogólnie rzecz biorąc – z tokiem procedury podatkowej oraz prawem do zaskarżania decyzji podatkowych⁸. Jednocześnie wskazano na różnorodne obowiązki podatnika artykułowane w systemach prawnych poszczególnych państw. Obowiązki podatnika są w tym przypadku rozumiane jako zespół zachowań, których realizacji przez zobowiązanych z tytułu podatku oczekują organy podatkowe. Jak podkreślono we wspomnianym dokumencie, bez „zbilansowania” uprawnień oraz powinności podatnika nie byłoby możliwe efektywne, wydajne funkcjonowanie systemu podatkowego. Wśród podstawowych obowiązków podatnika wymienia się w szczególności jego powinność terminowego przedkładania informacji i dokumentów, prowadzenia ksiąg oraz terminowego wpłacania kwot podatku⁹.

Z kolei w Deklaracji Praw Podatnika, podpisanej 18 maja 2011 r.¹⁰ przez przedstawicieli nauki, sędziów oraz praktyków prawa podatkowego, wskazuje się na następujące prawa podatnika wynikające z konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego: 1) prawo do dobrego prawa podatkowego, 2) prawo do zapłaty podatku w wysokości wynikającej z ustaw podatkowych, 3) prawo do udziału w rzetelnie prowadzonym postępowaniu podatkowym, 4) prawo do dobrego traktowania przez organy podatkowe, 5) prawo do sądowej ochrony praw w sprawach podatkowych, 6) prawo do informacji o sprawach z zakresu opodatkowania, 7) prawo do oceny prawa podatkowego, 8) prawo do oceny pracy organów podatkowych, 9) prawo do respektowania zasady domniemania niewinności, a także współmierności i indywidualizacji kary za naruszenie prawa podatkowego, 10) prawo do naprawienia szkody wyrządzonej orzeczeniem organu władzy publicznej. Deklaracja ta stanowi dla podatników jedynie wskazówkę co do przysługujących im prawnych gwarancji, których istnienia powinni być świadomi. Dokument ten nie ma natomiast mocy wiążącej, a co za tym idzie – nie stanowi obowiązującego prawa. Z tego względu zasadne stało się

⁸ *Ibidem*, s. 9 i nast.

⁹ Por. także inne dokumenty OECD, w szczególności „Taxpayers’ Rights and Obligations – Practice note” z 2003 r., Study into the Role of Tax Intermediaries, Forum on Tax Administration, OECD 2008, <http://www.oecd.org/tax/administration/39882938.pdf>; Co-operative Compliance: A Framework. From Enhanced Relationship to Co-operative Compliance, OECD 2013, <http://www.oecd.org/tax/administration/co-operative-compliance.htm>. Warto ponadto wspomnieć o pracach dotyczących praw i obowiązków podatnika prowadzonych na forum UE (por. w szczególności Kodeks podatników Unii Europejskiej).

¹⁰ W dniu 18 maja 2011 r. odbyła się ogólnopolska konferencja „Dzień Ochrony Praw Podatnika”, w trakcie której została upubliczniona Deklaracja Praw Podatnika. Przedsięwzięcie zorganizowała Oficyna Prawa Polskiego, a patronat honorowy nad Konferencją objęła Krajowa Rada Doradców Podatkowych.

określenie praw w akcie prawa powszechnie obowiązującego. Uznano bowiem, że ma swoje uzasadnienie dobitne uświadomienie zobowiązany katalogu ich praw. Służy to budowie bezpieczeństwa prawnego podmiotów stosunków podatkowopravných.

2. Kryteria i tryb powołania oraz odwołania Rzecznika (art. 3 – 11)

Projekt zakłada, iż Rzecznika będzie powoływał Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych spośród kandydatów spełniających kryteria kompetencyjne określone w art. 3 projektu ustawy. Kandydat na Rzecznika zostanie wyłoniony w drodze naboru otwartego i konkurencyjnego (art. 4 ust. 2). Nabór na stanowisko będzie przeprowadzał zespół, w skład którego wejdą co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dadzą rękojmię wyłonienia najlepszego kandydata. W wyniku naboru zespół wyłoni nie więcej niż 2 kandydatów, których przedstawi Ministrowi Finansów. Zespół będzie obowiązany przedstawić opinię dotyczącą spełnienia przez kandydata wymogu, o którym mowa w art. 3 pkt 4. Wymóg ten określa, że na stanowisko Rzecznika może być powołana osoba, która cieszy się nieposzlakowaną opinią i daje rękojmię prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań. Zespół rekrutacyjny winien zatem zbadać spełnienie przez kandydata ww. wymogu na podstawie złożonych przez niego dokumentów (art. 5 ust. 2 pkt 4) oraz w toku przeprowadzonych metod i technik naboru (art. 5 ust. 2 pkt 6). Należy podkreślić, że spełnienie przez kandydata ww. wymogu jest uzależnione również od posiadanego przez kandydata doświadczenia zawodowego, jego wiedzy i umiejętności, albowiem mogą one dawać (lub nie) rękojmię prawidłowego wykonywania zadań określonych w ustawie. Na podstawie art. 4 ust. 2 minister właściwy do spraw finansów publicznych przedstawi Prezesowi Rady Ministrów kandydata na Rzecznika wyłonionego w otwartym i konkurencyjnym naborze. Tym samym, Minister Finansów po zapoznaniu się z opinią zespołu rekrutacyjnego, o której mowa w art. 7 ust. 2, a dotyczącą każdego z przedstawionych mu kandydatów, będzie mógł podjąć decyzję, którego z nich przedstawi Prezesowi Rady Ministrów. Po przedstawieniu przez Ministra Finansów jednego kandydata, Prezes Rady Ministrów może (ale nie musi) powołać go na stanowisko Rzecznika (art. 4 ust. 1).

W myśl projektowanego art. 3 na stanowisko Rzecznika może być powołana osoba, która m.in. posiada co najmniej stopień naukowy doktora nauk prawnych lub ekonomicznych oraz wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego, a także posiada odpowiednio długie doświadczenie zawodowe w praktycznym stosowaniu przepisów prawa podatkowego. Podobne wymogi będą miały zastosowanie do zastępców Rzecznika, z tym że

nie będą oni musieli posiadać stopnia naukowego doktora nauk prawnych lub ekonomicznych. Celem tak przewidzianej regulacji jest stworzenie organu profesjonalnego, znającego praktyczne problemy i potrafiącego im zaradzić, stąd kryteria wyboru nie przewidują np. doświadczenia w stanowieniu prawa. Kryteria te w istocie mają zwiększyć gwarancję profesjonalizmu osoby kandydującej na stanowisko Rzecznika. Rzecznikiem nie będzie mogła być osoba, która pełniła służbę, pracowała lub współpracowała z organami bezpieczeństwa PRL. W celu zagwarantowania obiektywizmu w sprawowaniu swojej funkcji, Rzecznik nie będzie mógł wykonywać innej pracy ani innych zajęć zawodowych, w tym działalności gospodarczej. Jedynym odstępstwem od tej zasady jest możliwość zajmowania stanowiska dydaktycznego, badawczego lub badawczo-dydaktycznego na uczelni lub w innym podmiocie wskazanym w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.). Osoba piastująca stanowisko Rzecznika nie będzie mogła należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani nie będzie mogła prowadzić jakiegokolwiek działalności publicznej, która mogłaby narażać godność sprawowanego przez nią urzędu.

Wzmocnieniem niezależności RPP będzie również wprowadzenie zasady kadencyjności. RPP będzie organem kadencyjnym, który sprawuje urząd przez okres 6 lat, co najwyżej przez jedną kadencję. Taka konstrukcja winna dawać gwarancję szerokiej swobody działania RPP. Tylko w wyjątkowych i typowych dla tego rodzaju stanowisk przypadkach (tj. określonych w projektowanym art. 10 ust. 2) Rzecznik będzie mógł być odwołany przed upływem kadencji przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Określone w art. 10 ust. 2 projektu ustawy przesłanki odwołania RPP gwarantują mu szeroką niezależność od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Rzeczą naturalną jest jednak pewna zależność instytucji RPP od ministra właściwego do spraw finansów publicznych, tak jak przykładowo występuje zależność Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców od ministra właściwego do spraw gospodarki. Rozważania o całkowitej niezależności RPP od organów władzy wykonawczej są bezprzedmiotowe, albowiem Rzecznik nie stanowi organu konstytucyjnego. Dodać należy, że minister właściwy do spraw finansów publicznych, wnosząc o powołanie bądź o odwołanie RPP, nie działa jako organ podatkowy. Nie jest to bowiem kompetencja organu podatkowego, ale kompetencja ministra – konstytucyjnego organu władzy wykonawczej.

W art. 11 ust. 3 projektu ustawy zaproponowano rozwiązanie wzorowane na art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922 oraz z 2019 r. poz. 730), polegające na umożliwieniu osobie pełniącej funkcję Rzecznika powrotu na stanowisko zajmowane przed objęciem funkcji RPP. Art. 11 ust. 4 z kolei formułuje zobowiązanie pracodawcy do umożliwienia byłemu Rzecznikowi powrotu do wykonywania pracy lub ponownego zatrudnienia, w przypadku gdyby doszło do rozwiązania stosunku pracy przed objęciem funkcji Rzecznika. Zaprojektowane rozwiązanie nie wyklucza możliwości udzielenia kandydatowi na Rzecznika urlopu bezpłatnego na czas pełnienia funkcji, zgodnie z zasadami określonymi w art. 174¹ Kodeksu pracy. Rozwiązanie to ma zapewnić większą liczbę kandydatów chętnych do objęcia stanowiska RPP, posiadających wysokie kwalifikacje zawodowe.

Projekt ustawy *Przepisy wprowadzające ustawę – Ordynacja podatkowa i ustawę o Rzeczniku Praw Podatnika* zakłada (w art. 198 ust. 2), że powołanie Rzecznika na pierwszą kadencję nastąpi do 1 kwietnia 2020 r. Tym samym od wejścia w życie przepisów ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika (tj. od dnia 1 stycznia 2020 r.) Prezes Rady Ministrów będzie miał 3 miesiące na powołanie pierwszego Rzecznika Praw Podatnika. Sześcioletnią kadencję Rzecznika liczy się od dnia powołania przez Prezesa Rady Ministrów.

3. Powoływanie i odwoływanie zastępców Rzecznika oraz przedstawicieli terenowych. Biuro Rzecznika. Status pracowniczy Rzecznika, jego zastępców, przedstawicieli terenowych oraz innych pracowników Biura (art. 12 i art. 26)

Rzecznik będzie wykonywać swoje zadania przy pomocy Biura Rzecznika Praw Podatnika (dalej: „Biuro”). Dodatkowo będzie mógł wykonywać swoje zadania w terenie przy pomocy nie więcej niż 16 zastępców i 32 przedstawicieli terenowych. Przewiduje się możliwość powołania w każdym województwie trzyosobowych zespołów eksperckich składających się z zastępcy Rzecznika oraz z dwóch przedstawicieli terenowych, przy czym o rozmieszczeniu geograficznym pracowników instytucji będzie decydował Rzecznik, uwzględniając konieczność zapewnienia efektywnej realizacji zadań. Te zagadnienia będą uszczegółowione w statucie Biura, a Rzecznik będzie miał możliwość przesuwania pracowników terenowych w zależności od potrzeby intensywności jego działań na danym obszarze kraju. Celem takiego rozwiązania jest ułatwienie podatnikom w całym kraju dostępu do pomocy Rzecznika i przez to jej urealnienie. Obywatele nie będą zmuszeni kontaktować się z Rzecznikiem poprzez jedno Biuro, lecz poprzez przedstawicieli działających bliżej ich miejsca zamieszkania.

Zastępców Rzecznika powoływać i odwoływać będzie sam Rzecznik, spośród osób spełniających wymogi formalne do zajęcia stanowiska Rzecznika (poza wymogiem posiadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych lub ekonomicznych). Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków, zastępca RPP będzie składał ślubowanie przed Rzecznikiem (art. 12 ust. 4).

Przedstawiciele terenowych również powoływać i odwoływać będzie sam Rzecznik, spośród osób spełniających jednak nieco łagodniejsze kryteria kompetencyjne – określone w art. 3 ust. 1 pkt 1–5 i 8 oraz w art. 12 ust. 3 projektowanej ustawy. W ramach swoich kompetencji Rzecznik ma możliwość przekazywania nałożonych na niego zadań do realizacji zastępcom i przedstawicielom terenowym. Tym samym będzie możliwość elastycznego przesuwania zadań pomiędzy pracownikami w terenie, w celu równomiernego rozłożenia obowiązków i bardziej efektywnej realizacji pomocy podatnikom w całym kraju.

Rzecznik sprawować będzie bezpośredni nadzór nad zastępcami oraz nad przedstawicielami terenowymi. Zastępcy Rzecznika będą podlegać wyłącznie Rzecznikowi, natomiast przedstawiciele terenowi będą podlegać Rzecznikowi i jego zastępcom.

Powołanie Rzecznika przez Prezesa Rady Ministrów w myśl art. 4 ust. 1 projektu ustawy będzie stanowić nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania zgodnie z przepisami Kodeksu pracy (art. 68 § 1) – podobnie jak nawiązanie stosunku pracy z zastępcami Rzecznika i przedstawicielami terenowymi Rzecznika. Rzecznik, zastępcy Rzecznika, jak i przedstawiciele terenowi będą pracownikami Biura stanowiącego państwową jednostkę budżetową w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869). Wydatki związane z funkcjonowaniem tej jednostki będą ujmowane w ustawie budżetowej i pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych. Do pracowników Biura znajdą zastosowanie przepisy Kodeksu pracy i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 30 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w niektórych państwowych jednostkach budżetowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 714, z późn. zm.). Na podstawie art. 77³ § 1 Kodeksu pracy minister właściwy do spraw pracy będzie mógł dokonać, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, nowelizacji przywołanego rozporządzenia w zakresie warunków wynagradzania za pracę dla zastępców Rzecznika, przedstawiciele terenowych oraz innych pracowników Biura. Kwestie wynagradzania Rzecznika będzie

regulować ustawa z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152).

4. Zadania Rzecznika (art. 13 i art. 14)

Zgodnie z art. 13 ust. 1 do zadań Rzecznika należy:

- 1) opiniowanie projektów aktów normatywnych z zakresu prawa podatkowego – jest to zadanie Rzecznika wiążące się z jego funkcją analityczno-diagnostyczną;
- 2) promowanie mediacji między podatnikami a organami podatkowymi – nowa Ordynacja podatkowa, która wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2021 r., wprowadza możliwość załatwiania sporów poprzez mediację; udział Rzecznika w prowadzeniu mediacji i promowanie tej instytucji przez wyspecjalizowany organ przyczyni się do częstszego korzystania z tej procedury;
- 3) współdziałanie ze stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi, ruchami obywatelskimi i innymi dobrowolnymi zrzeszeniami, a także z fundacjami, organizacjami reprezentującymi podatników oraz zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony praw podatnika, zajmującymi się monitoringiem jakości prawa podatkowego i kierunkami jego reform – zadanie to jest związane z działalnością analityczną Rzecznika, wzmacnia także zakres i skuteczność jego działań w obszarze ochrony praw podatników;
- 4) prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie prawa podatkowego – działalność edukacyjna i informacyjna w zakresie prawa podatkowego będzie polegała w szczególności na organizowaniu i współorganizowaniu szkoleń, prowadzeniu kampanii informacyjnej o przepisach prawa podatkowego, w tym w zakresie wynikających z przepisów prawa podatkowego obowiązków podatnika;
- 5) analiza orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach podatkowych oraz orzecznictwa innych sądów i trybunałów w zakresie, w jakim wpływają na rozstrzyganie spraw podatkowych – zadanie to pozwoli na podejmowanie działań naprawczych w zakresie stosowania i stanowienia prawa podatkowego, podobnie jak kolejne zadanie analityczne, o którym mowa poniżej;
- 6) analiza interpretacji ogólnych i interpretacji indywidualnych wydawanych na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej;
- 7) przedstawianie organom, organizacjom lub instytucjom publicznym wniosków zmierzających do zapewnienia ochrony praw podatnika, wzmocnienia spójności prawa podatkowego, usunięcia zbędnych procedur czy wymogów formalnych lub usprawnienia

załatwiania spraw – regulacja ta jest kierowana przede wszystkim do organów podatkowych, w tym samorządowych; RPP może wyjaśniać ww. wnioski organizacjom społecznym reprezentującym prawa podatników; chodzi także o umożliwienie współpracy organizacjom społecznym z Rzecznikiem;

- 8) analiza sposobu załatwiania przez organy podatkowe skarg i wniosków składanych na zasadach przewidzianych w przepisach Ordynacji podatkowej – analiza ta posłuży do przedstawiania Szefowi KAS wniosków co do poprawy obsługi podatników;
- 9) podejmowanie innych działań służących ochronie praw podatników, wymienionych w art. 15 ust. 1 projektu ustawy – są to głównie uprawnienia umożliwiające interwencje Rzecznika w indywidualnych sprawach podatnika lub w sprawach dotyczących stanów faktycznych występujących u określonej grupy podatników (omówienie nastąpi w pkt 5).

Rzecznik będzie mógł zlecać przeprowadzenie badań, ekspertyz i opinii (art. 13 ust. 2). Oprócz zlecenia przygotowywania opinii, na przykład o charakterze prawnym, RPP będzie mógł zlecać także przeprowadzenie badań, o charakterze statystycznym czy społecznym, na przykład badań satysfakcji podatników dotyczących funkcjonowania administracji lub stosowania prawa.

Z uwagi na przewidzianą w ustawie możliwość współpracy z organizacjami społecznymi, badania takie nie muszą zawsze wiązać się z ponoszeniem kosztów przez RPP. Na ten cel przewidziane zostaną środki w budżecie RPP.

Ponadto Rzecznik będzie miał obowiązek sporządzać:

- 1) roczny raport podsumowujący wyniki analiz orzeczeń oraz interpretacji ogólnych i indywidualnych;
- 2) roczny raport podsumowujący wyniki analizy załatwiania przez organy podatkowe skarg i wniosków;
- 3) coroczną informację o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania praw podatnika, o której mowa w projektowanym art. 24 – omówienie nastąpi w dalszej części uzasadnienia.

5. Uprawnienia i zasady działania Rzecznika Praw Podatnika (art. 15 – 23)

W zakresie ochrony praw podatników Rzecznik może:

- 1) występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie innych aktów normatywnych w sprawach podatkowych – organy te to przede wszystkim minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz organy stanowiące gmin;

- 2) uczestniczyć jako mediator w postępowaniu podatkowym i sądownoadministracyjnym;
- 3) występować do właściwego organu z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w sprawie podatnika, który nie ma możliwości samodzielnego złożenia takiego wniosku lub sprawia mu to nadmierną trudność – zatem instrument ten będzie mógł być zastosowany w sytuacjach nadzwyczajnych; składając wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej, Rzecznik uzyskuje przymiot strony postępowania interpretacyjnego jako wnioskodawca, natomiast podatnik staje się zainteresowanym;
- 4) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie interpretacji ogólnej na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej;
- 5) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie objaśnień podatkowych w sprawach będących źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych;
- 6) występować z wnioskiem do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 7) zwracać się o wszczęcie postępowania podatkowego, wnieść skargę do sądu administracyjnego, skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz inne środki odwoławcze do sądu administracyjnego, w tym nadzwyczajne środki odwoławcze (np. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia), a także uczestniczyć w postępowaniu przed organem podatkowym lub sądem administracyjnym;
- 8) kierować wystąpienia do organu, w którego działalności stwierdził naruszenie praw podatnika – adresatami wystąpienia będą przede wszystkim organy podatkowe podległe Ministrowi Finansów, jak i samorządowe; celem wystąpienia będzie zmobilizowanie tych organów do usunięcia ewentualnych naruszeń; uprawnienie to należy rozumieć szeroko, tzn. jego zastosowanie nie musi być poprzedzone kategorię przesyłaniem przez Rzecznika o wystąpieniu naruszenia praw podatnika, a jedynie może istnieć przypuszczenie z jego strony o możliwym naruszeniu tych praw;
- 9) występować do właściwych organów z wnioskiem o wstrzymanie czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko podatnikowi na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, z późn. zm.) – wystąpienie takie zależy od uznania Rzecznika; Rzecznik powinien bronić praw podatnika również na etapie postępowania egzekucyjnego; w postępowaniu egzekucyjnym, uiszczając podatek,

podatnik nie traci statusu podatnika, chociaż na gruncie ww. ustawy jest określany mianem zobowiązanego;

- 10) informować właściwe organy nadrzędne lub organy kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu organów podatkowych;
- 11) informować właściwe organy o dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w zakresie wykonywania obowiązków podatkowych – informacja może być przekazana zarówno do organów podatkowych, jak również do organów sprawujących nadzór i kontrolę nad organami podatkowymi; informacja może dotyczyć w szczególności spraw związanych z obsługą poboru podatków, utrudnień w kontaktach z organem podatkowym za pomocą środków komunikacji elektronicznej albo braku możliwości zapłaty podatku w określony sposób;
- 12) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych w celu uchylecia lub zmiany decyzji ostatecznej, jeżeli w inny sposób nie można usunąć stanu zagrażającego szczególnie ważnemu interesowi podatnika; to szczególnie istotna kompetencja Rzecznika związana z uprawnieniami przyznanymi w nowej Ordynacji podatkowej, wprowadzająca element sprawiedliwości w stosunku do postępowań podatkowych, które formalnie odpowiadają wymogom prawa; Rzecznik analizuje i ocenia proces stosowania prawa i jeżeli dojdzie do wniosku, że nie można usunąć stanu zagrażającego szczególnie ważnemu interesowi zobowiązanego przez istniejącą w obrocie prawnym decyzję, ma prawo wystąpienia do Ministra Finansów z wnioskiem o uchylenie decyzji ostatecznej; na tej samej podstawie Minister Finansów może taką decyzję uchylić; uprawnienie to ma charakter nadzwyczajny i wychodzi naprzeciw postulatowi usuwania z obrotu prawnego rażąco niesprawiedliwych rozstrzygnięć; jest też instrumentem, który będzie wzmocniał pozycję Rzecznika wobec organów podatkowych;
- 13) wnosić środki zaskarżenia na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej;
- 14) kierować do Rzecznika Praw Obywatelskich wnioski o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku w sprawie, o której mowa w art. 188 Konstytucji, dotyczącej praw podatnika.

Podjęcie czynności przez Rzecznika następuje z urzędu lub na wniosek. Z wnioskiem o podjęcie czynności mogą zwracać się do Rzecznika w szczególności podatnicy, organizacje przedsiębiorców, samorządy zawodowe. Celem tych przepisów jest także wzmocnienie współpracy pomiędzy Rzecznikiem a organizacjami społecznymi. Ponadto przepis przewiduje tryb uruchomienia pomocy, której Rzecznik może udzielić w indywidualnej sprawie.

Rzecznik, po zapoznaniu się ze skierowanym do niego wnioskiem, może:

- 1) podjąć czynności;
- 2) wskazać wnioskodawcy przysługujące mu prawa i środki działania;
- 3) przekazać sprawę według właściwości;
- 4) odmówić podjęcia czynności; odmowa podjęcia czynności wymaga uzasadnienia.

Z przepisu tego wynikają możliwe działania Rzecznika.

Rzecznik, podejmując czynności, bada czy wskutek działania lub zaniechania organu podatkowego nie nastąpiło naruszenie praw lub interesów podatnika, w szczególności związane z:

- 1) rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego lub postępowania;
- 2) nieracjonalnymi rezultatami ekonomicznymi rozstrzygnięć podejmowanych przez organ podatkowy – Rzecznik bada, czy nie nastąpiło naruszenie praw lub interesów podatnika, które mogło wiązać się z nieracjonalnymi rezultatami ekonomicznymi rozstrzygnięć podejmowanych przez organy podatkowe; element ten wiąże się przede wszystkim z zasadą, że podstawa opodatkowania powinna być rzeczywista (realna) – zastosowanie tego elementu może mieć w szczególności miejsce w przypadku dokonania przez organ podatkowy oszacowania podstawy opodatkowania w rozmiarach daleko odbiegających od rzeczywistych;
- 3) niezachowaniem istotnej dla sprawy spójności rozstrzygnięć organów podatkowych – jako przykład należy wskazać, że przepisy prawa podatkowego z założenia tworzą system, Rzecznik więc powinien badać, czy w danej sprawie zachowano spójność systemową norm prawnych oraz rozstrzygnięć wydanych na ich podstawie, niezależnie od tego, czy nastąpiło naruszenie konkretnej normy; może to posłużyć do ulepszenia prawa podatkowego w przyszłości wskutek wniosków przedstawianych przez Rzecznika Ministrowi Finansów;
- 4) nieuzasadnioną beczynnością lub przewlekłością działania organu podatkowego;
- 5) niewyczerpującą lub wprowadzającą w błąd informacją organu podatkowego lub pracowników obsługujących ten organ;
- 6) zachowaniem pracowników obsługujących organ podatkowy naruszającym zasadę zaufania podatnika do organów podatkowych;
- 7) podwójnym opodatkowaniem wyrażającym się nałożeniem podatku więcej niż raz, na ten sam podmiot i za ten sam okres od tego samego ekonomicznie przedmiotu opodatkowania.

Działania powyższe nie we wszystkich przypadkach muszą prowadzić do wniosku, że organ podatkowy naruszył prawo. Badanie spójności, racjonalności czy występowania podwójnego opodatkowania służyć ma raczej wyprowadzaniu właściwych wniosków na przyszłość co do praktyki stosowania prawa przez organy podatkowe oraz co do stanowienia lepszego prawa.

Wniosek o podjęcie czynności przez Rzecznika może być wniesiony pisemnie lub ustnie do protokołu, także za pomocą środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą Rzecznika.

Podjmując czynności związane z samodzielnym wszczęciem i prowadzeniem postępowania wyjaśniającego, Rzecznik ma prawo:

- 1) zbadać, również bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu; przez sformułowanie „na miejscu” należy rozumieć nieruchomość będącą we władaniu organu podatkowego;
- 2) żądać złożenia wyjaśnień oraz przedstawienia akt sprawy i innych dokumentów, w tym objętych tajemnicą skarbową, mogących mieć związek ze sprawą, a także otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt i dokumentów, w tym również po zakończeniu postępowania i zapadnięciu rozstrzygnięcia; poprzez „inne dokumenty” należy rozumieć np. akty prawa wewnętrznego, wytyczne, zalecenia, upoważnienia do działania w imieniu danego organu podatkowego (tj. dokumenty niestanowiące akt sprawy podatkowej rozumianej zgodnie z przepisami Ordynacji podatkowej); podkreślenia wymaga, że akta spraw podatkowych naczelnicy urzędów skarbowych i naczelnicy urzędów celno-skarbowych udostępniają na żądanie Rzecznikowi Praw Podatnika w celu realizacji jego zadań ustawowych; jednocześnie na podstawie art. 294 § 4 Ordynacji podatkowej Rzecznik, zastępcy, przedstawiciele terenowi oraz inni pracownicy Biura są obowiązani do przestrzegania tajemnicy skarbowej – zgodnie bowiem z tym przepisem do przestrzegania tajemnicy skarbowej są obowiązane również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tajemnicą skarbową, chyba że na ich ujawnienie zezwala przepis prawa;
- 3) żądać przedłożenia informacji o stanie sprawy prowadzonej w sądzie administracyjnym oraz przeglądać w siedzibie sądu administracyjnego akta każdej sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt.

W sprawach stanowiących informację niejawną udzielanie informacji lub umożliwianie Rzecznikowi wglądu do akt następuje na zasadach i w trybie określonym w przepisach o ochronie informacji niejawnych. Jest to konsekwencją obowiązywania przepisów

o ochronie informacji niejawnych. Jednocześnie Rzecznik badając akta spraw podatkowych jest związany tajemnicą skarbową na zasadach ogólnych.

W wystąpieniu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 8, czyli w wystąpieniu do organu, w którego działalności stwierdził naruszenie praw podatnika, Rzecznik formułuje opinie i wnioski co do sposobu załatwiania sprawy, a także może poinformować organy nadzoru o ewentualnym niedopełnieniu obowiązków służbowych lub pracowniczych. Wnioski te mają posłużyć organowi jako wskazówka co do możliwego załatwienia sprawy, ale z przepisu nie wynika, że organ jest obowiązany do podporządkowania się wnioskowi Rzecznika. Informacja o niedopełnieniu obowiązków ma wywierać działanie dyscyplinujące.

Organ, do którego zostało skierowane wystąpienie, jest obowiązany bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku. W przypadku, gdy Rzecznik nie podziela tego stanowiska, może zwrócić się do właściwej jednostki nadrzędnej lub sprawującej nadzór o podjęcie odpowiednich działań. W każdym przypadku wymóg przedstawienia wyjaśnienia Rzecznikowi sprawia, że organ bada sprawę i może dojść do wniosku, że wystąpienie Rzecznika jest zasadne. Celem przepisu jest zatem zmobilizowanie organu podatkowego do wnikliwej analizy spraw.

W przypadku wystąpienia przez Rzecznika do jednostki nadrzędnej lub sprawującej nadzór jednostka ta jest obowiązana bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku.

Organ, do którego zwróci się Rzecznik, jest obowiązany do współdziałania i udzielania Rzecznikowi nieodpłatnie pomocy, w szczególności:

- 1) zapewnienia dostępu do akt i dokumentów na zasadach określonych w art. 19, w tym przekazania odpisów i kopii tych dokumentów;
- 2) udzielania żądanych przez Rzecznika informacji i wyjaśnień;
- 3) udzielania wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć;
- 4) ustosunkowywania się do opinii i wniosków Rzecznika.

Rzecznik może określić termin, w jakim powinny być dokonane czynności wskazane powyżej.

Rzecznik może przetwarzać wszelkie informacje niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań, w tym dane osobowe, z wyłączeniem m.in. danych ujawniających pochodzenie rasowe

lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, danych genetycznych, danych biometrycznych oraz danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej (art. 9 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)). Przepisy te są konieczne jako dostosowujące kompetencje Rzecznika do ww. rozporządzenia.

Rzecznik odmawia ujawnienia danych osobowych osoby, od której uzyskał informację wskazującą na naruszenie praw podatnika, oraz osoby, której naruszenie dotyczy, a także dokumentacji zgromadzonej w toku badania sprawy, w tym także wobec organów władzy publicznej, jeżeli uzna to za niezbędne dla ochrony wolności, praw i interesów jednostki. Celem tego przepisu jest ochrona źródeł informacji Rzecznika, aby umożliwić mu szeroki dostęp do informacji o ewentualnych naruszeniach praw podatników.

6. Informowanie Prezesa Rady Ministrów oraz Sejmu i Senatu (art. 24 i art. 25)

Rzecznik corocznie, w terminie do końca kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja, informuje Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem ministra właściwego do spraw finansów publicznych o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania praw podatnika, w tym przekazuje:

- 1) informację o prowadzonej działalności w obszarze przestrzegania praw podatnika oraz jej wynikach;
- 2) wnioski oraz rekomendacje dotyczące działań, które należy podjąć w celu zapewnienia przestrzegania praw podatnika;
- 3) analizę prowadzonej polityki podatkowej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz analizę zgodności z prawem i spójności rozstrzygnięć organów podatkowych;
- 4) analizę stanu polskiego prawa podatkowego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów, które mogą naruszać prawa podatnika, prowadzą do rozbieżności interpretacyjnych i sporów pomiędzy podatnikami a organami podatkowymi.

Informacja Rzecznika jest podawana do wiadomości publicznej i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rzecznika oraz Ministra Finansów.

Rzecznik może ponadto przedkładać Sejmowi i Senatowi informacje wynikające z jego działalności, a także opinie o projektach aktów normatywnych mogących wpływać na prawa podatnika. W Sejmie Rzecznik reprezentuje swoje stanowisko. W tym zakresie inicjatywa należy do Rzecznika. Istotne znaczenia ma tu inicjatywa Rzecznika w zakresie legislacji podatkowej (przedkładanie opinii o projektach aktów normatywnych).

Rzecznik na wniosek Marszałka Sejmu przedstawia informacje wynikające z działalności Rzecznika.

7. Zmiany dostosowujące w innych aktach prawnych związane z RPP

Zmiany dostosowujące w innych aktach prawnych obejmują ustawę z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152), ustawę z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179 oraz z 2019 r. poz. 730), ustawę z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2018 r. poz. 1799), ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 430, z późn. zm.), ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, z późn. zm.), ustawę z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. poz. 648) oraz ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, z późn. zm.).

8. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Wskazany w art. 3 pkt 1 oraz art. 12 ust. 2 i 3 projektu ustawy wymóg posiadania obywatelstwa polskiego dla odpowiednio Rzecznika, jego zastępców i przedstawicieli terenowych nie stanowi dyskryminacji ze względu na obywatelstwo, co do zasady zakazanej na podstawie art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: „TFUE”). Taka dyskryminacja jest dopuszczalna w świetle prawa UE, gdy dane stanowisko stanowi zatrudnienie w administracji publicznej w rozumieniu art. 45 ust. 4 TFUE. Na gruncie tego przepisu Trybunał Sprawiedliwości UE wypracował unijną definicję pojęcia „organu administracji publicznej”. Trybunał uznał, że na mocy art. 45 ust. 4 TFUE z zakresu swobody przepływu pracowników są wyłączone stanowiska, które wiążą się z bezpośrednim lub pośrednim udziałem w sprawowaniu władzy, opartym na prawie publicznym i obowiązkach, których celem jest ochrona ogólnych interesów państwa lub władzy publicznej. Przy takich stanowiskach jest wymagany szczególny stosunek lojalności wobec państwa i wprowadzana

jest dwustronność obowiązków, stanowiących podstawę więzi narodowej (wyrok Komisja przeciwko Belgii, 149/79, pkt 10). W świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału za tradycyjną sferę działalności państwowej uznaje się w szczególności sądownictwo, obronność, dyplomację, pobieranie podatków. Instytucja RPP niewątpliwie może wpływać na polski system podatkowy, czyli na pobór podatków, budżet państwa i stan finansów publicznych. Tym samym osoby piastujące kluczowe stanowiska w ramach instytucji RPP będą mogły wywierać wpływ na tę sferę działalności państwa, w tym na sprawowanie władzy oparte na prawie publicznym i wynikających z niego obowiązkach podatkowych. Z uwagi na to, nie jest wskazane umożliwienie zajmowania stanowiska Rzecznika, jego zastępcy oraz przedstawiciela terenowego przez osoby niemające obywatelstwa polskiego.

Objęte tajemnicą skarbową akta spraw podatkowych (w tym również te, które zawierają informacje z instytucji finansowych) mogą być udostępniane Rzecznikowi Praw Podatnika w celu realizacji jego zadań ustawowych. Zgodnie z art. 294 § 4 Ordynacji podatkowej Rzecznik, jego zastępcy, przedstawiciele terenowi Rzecznika oraz inni pracownicy Biura są obowiązani do przestrzegania tajemnicy skarbowej.

Działania realizowane przez Rzecznika oraz pracowników, za pomocą których wykonuje on swoje zadania, wywierają potencjalnie daleko idące skutki względem innych osób (tj. podatników) – *vide* art. 15 ust. 1 projektu ustawy.

Przyznane Rzecznikowi uprawnienia mają na celu ochronę interesu ogólnego (ochronę praw wszystkich podatników), a wykonywanie tych uprawnień w strukturach administracji publicznej (w państwowej jednostce budżetowej, jaką jest Biuro) ma polegać na realizowaniu funkcji w interesie społeczności, a nie w interesie własnym. Wykonywanie tych uprawnień publicznych w celu ochrony interesu ogólnego nie ma charakteru jedynie okazjonalnego, lecz stanowi całość działań podejmowanych przez Rzecznika, jego zastępców i przedstawicieli terenowych – ich zadania pracownicze mają polegać właśnie na realizacji tych uprawnień, których celem jest ochrona ogólnych interesów społeczności (tj. podatników, którymi są niemal wszyscy obywatele), co wiąże się z ochroną interesów państwa i władzy publicznej. W konsekwencji, osoby piastujące kluczowe stanowiska w ramach instytucji RPP będą mogły pośrednio wywierać wpływ na sferę działalności państwa (finanse publiczne), w tym na sprawowanie władzy oparte na prawie publicznym i wynikających z niego obowiązkach podatkowych. W świetle powyższego, nie stanowi naruszenia przepisów wspólnotowych nałożenie wymogu posiadania obywatelstwa polskiego dla kandydatów na Rzecznika, jego zastępców i przedstawicieli terenowych Rzecznika.

9. Ocena, czy projekt ustawy będzie podlegał notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych

Zawarte w projekcie ustawy regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z czym projekt ustawy nie będzie podlegał notyfikacji.

10. Ocena przewidywanego wpływu projektu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Główne zadanie Rzecznika, tj. stanie na straży praw podatników, którymi niewątpliwie są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i osoby prawne działające w sektorze MŚP, ma w sposób istotny przyczynić się do ułatwienia funkcjonowania tych podmiotów w otoczeniu prawno-gospodarczym. Dzięki tej regulacji znacząco wzmocniona zostanie pozycja uczciwie działających przedsiębiorców w relacjach z organami administracji skarbowej. Jednocześnie działalność Rzecznika Praw Podatnika nie będzie ograniczać ustawowych kompetencji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców powołanego w ramach pakietu ustaw *Konstytucja dla biznesu*, a wręcz będzie wspierać go w ochronie praw przedsiębiorców. W projektowanym art. 16 uregulowano szczegółowe zasady tej współpracy pomiędzy tymi rzecznikami. Tym samym proponowane rozwiązania zwiększą skuteczność obu tych instytucji rzecznikowskich w działaniach zmierzających do ochrony mikro-, małych i średnich przedsiębiorców. Na uwagę zasługuje wyjaśnienie, że zakres i formę wsparcia dla Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w ramach dostępnych przez RPP zasobów (art. 16 ust. 4) należy odnosić do możliwości merytorycznych, kadrowo-organizacyjnych albo finansowych instytucji RPP. Ocena, czy RPP dysponować będzie zasobami umożliwiającymi udzielenie wsparcia dla Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców winna następować na moment zaistnienia potrzeby udzielenia mu pomocy oraz winna odnosić się do konkretnej sytuacji podmiotu wymagającego w tym momencie ochrony – co może determinować konieczność określonego sposobu działania angażującego określone zasoby. Podkreślić należy, że przepisy art. 11 i art. 12 ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców będą miały niewątpliwie zastosowanie również do RPP (nakładają na RPP określone w nich obowiązki) i korelują one z art. 16 projektu ustawy (będącym przepisem *lex specialis* w częściowym zakresie).

11. Ocena przewidywanego wpływu projektu na rodziny oraz osoby niepełnosprawne i osoby starsze

Projektowana ustawa pośrednio wpływa pozytywnie na rodziny oraz osoby niepełnosprawne i osoby starsze, jako na podatników, którzy mogą skorzystać z pomocy Rzecznika.

12. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informacja o ich braku

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

13. Termin wejścia w życie ustawy

Terminem wejścia w życie projektowanej ustawy jest dzień 1 stycznia 2020 r. Wyjątek stanowią przepisy art. 13 ust. 1 pkt 2 i art. 15 ust. 1 pkt 12, które wejdą w życie z dniem wejścia w życie nowej ustawy – Ordynacja podatkowa, tj. z dniem 1 stycznia 2021 r.

<p>Nazwa projektu Ustawa o Rzeczniku Praw Podatnika</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt Pan Filip Świtała Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Dominik Kaczmarski Dyrektor Departamentu Systemu Podatkowego e-mail: dominik.kaczmarski@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 24.05.2019</p> <p>Źródło Inne</p> <p>Nr w wykazie prac UD421</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika wchodzi w skład pakietu projektów ustaw obejmującego:

- i) projekt ustawy – Ordynacja podatkowa,
- ii) projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Ordynacja podatkowa i ustawę o Rzeczniku Praw Podatnika – których celem jest dostosowanie krajowego prawa podatkowego do potrzeb podatnika i nowych standardów kształtowania relacji między państwem a obywatelem.

Projekt jest odpowiedzią na zgłaszane przez różne środowiska postulaty dotyczące zwiększenia ochrony pozycji podatnika w relacji z organami podatkowymi.

Powołanie Rzecznika Praw Podatnika nabiera szczególnego znaczenia w kontekście dokonywanych obecnie licznych zmian w prawie podatkowym, wynikających z konieczności wdrożenia dyrektyw unijnych oraz służących uszczelnieniu systemu podatkowego. Rzecznik będzie stał na straży praw podatników, w szczególności poszanowania zasady zaufania do władzy publicznej, bezstronności, równego oraz sprawiedliwego traktowania, respektowania słuszych interesów podatników oraz racjonalności działania organów podatkowych wobec podatników. Rzecznik będzie reagował, gdy prawa podatnika są naruszane oraz wspierał zobowiązanego w powstałym sporze z organem podatkowym, jeśli wystąpi taka konieczność. Bardzo istotną grupą zadań tej instytucji będzie bieżąca analiza stosowania prawa podatkowego i funkcja sygnalizowania zmian co do praktyki stosowania lub co do stanowienia prawa podatkowego.

Materia prawa podatkowego stanowi dziedzinę obszerną i kompleksową, wymagającą wysokiej fachowości i specjalizacji. Dziedzina ta stale rozrasta się, co jest naturalnym procesem reakcji na pojawiające się nowe ulgi podatkowe czy nowe formy zatrudniania i wynagradzania pracowników. Stąd potrzeba powołania wyspecjalizowanej instytucji rzecznika, dbającego zwłaszcza o zapewnienie pomocy w tym obszarze stosowania prawa dla obywateli nieprowadzących działalności gospodarczej, którzy co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Osoby takie co do zasady nie są profesjonalnymi uczestnikami obrotu gospodarczego, a co za tym idzie, wsparcie ze strony wyspecjalizowanej instytucji Rzecznika jest dla nich najbardziej potrzebne.

Jak wynika z analizy corocznych informacji o działalności sądów administracyjnych, niemalże 30% skarg wnoszonych do sądów administracyjnych dotyczy kwestii podatków i innych świadczeń pieniężnych, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucji tych świadczeń pieniężnych. Przykładowo, w 2016 roku do wojewódzkich sądów administracyjnych wpłynęło 20 828 skarg w tym zakresie. W tym samym czasie do Naczelnego Sądu Administracyjnego wpłynęło w tym zakresie 6 995 skarg kasacyjnych, z czego 2 637 skarg uwzględniono na rozprawie lub posiedzeniu niejawnym¹.

Liczby te pokazują skalę stosowania przepisów prawa podatkowego w Polsce. Jednocześnie na uwagę zwracają dane zebrane od organów podległych Ministrowi Finansów, z których wynika, iż liczba wystąpień i interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich w indywidualnych sprawach prowadzonych przez organy podatkowe systematycznie rośnie z roku na rok, przy czym liczba ta jest raczej niska (24 wystąpienia i interwencje Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r.) w stosunku do olbrzymiej ilości wnoszonych skarg sądowoadministracyjnych na rozstrzygnięcia organów podatkowych². Może to potwierdzać konieczność wprowadzenia organu wyspecjalizowanego o kompetencjach nakierowanych na tę

¹ Informacja o działalności sądów administracyjnych w 2016 roku – NSA Warszawa, 24 kwietnia 2017 r., s. 376, 381.

² Źródło własne na podstawie informacji przekazanych przez jednostki podległe.

dziedzinę prawa i wspomagających działania Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w zakresie przestrzegania praworządności w kwestii poboru danin publicznych. Ponadto należy zwrócić uwagę, że według danych Ministerstwa Finansów samych podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, biorąc pod uwagę informacje za 2016 r., jest ponad 25.000.000 (źródło: <https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/6084784/Informacja>). Natomiast podatników podatku dochodowego od osób prawnych w tym samym okresie było ponad 483.000 (źródło: <https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/6153845/Informacja>). Te grupy podatników, i nie tylko, będą mogły kierować do Rzecznika Praw Podatnika prośby o interwencje. Stąd też istnieje potrzeba stworzenia odrębnej, silnej i zdecentralizowanej instytucji rzecznikowskiej, wyspecjalizowanej w ochronie praw podatnika.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Jedynie powołanie odrębnej, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym instytucji ochrony prawnej daje możliwość osiągnięcia zamierzonego celu. Nie jest możliwe wskazanie całkiem odmiennego rozwiązania alternatywnego w stosunku do projektowanego aktu prawnego, które umożliwiłoby zapewnienie kompleksowej ochrony praw wszystkim podatnikom. Funkcjonujące w polskim systemie prawnym organy ochrony prawnej takie jak Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej: RPO) i Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców (dalej: RMISP) nie są wystarczające do ochrony praw podatników. Zarówno ustawowe uprawnienia RPO i RMISP, jak i stawiane im kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania w zakresie prawa podatkowego. RPO nie zawsze może interweniować w sprawach podatników, bowiem nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO). Również nie wydaje się celowe przyznanie RMISP kompetencji do interweniowania w sprawach podatników niebędących przedsiębiorcami, albowiem pozostawałoby to w oczywistym konflikcie interesów konsumentów i przedsiębiorców – nie zawsze interpretacja poszczególnych przepisów prawa jest korzystna dla obu tych grup. Do RPP będą natomiast mogły kierować prośby o interwencje wszystkie grupy podatników i tylko takie rozwiązanie daje gwarancję kompleksowej ochrony praw wszystkich podatników.

Projekt ustawy kompleksowo reguluje funkcjonowanie nowej instytucji – Rzecznika Praw Podatnika. Projekt zakłada, że Rzecznik Praw Podatnika będzie współpracował z Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców i w razie potrzeby udzielał mu wsparcia. Tym samym rozwiązania te będą korzystnie oddziaływać na podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Proponowane w projekcie rozwiązania gwarantują zwiększenie ochrony praw podatników i zwiększają poczucie bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz w kontaktach z organami podatkowymi.

W projekcie określono tryb powoływania Rzecznika. Zgodnie z projektem Rzecznik Praw Podatnika powoływany będzie przez Prezesa Rady Ministrów na 6-letnią kadencję, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Niezależność instytucji zapewnią wprowadzane projektem zasady dotyczące doboru kompetencyjnego osoby sprawującej ten urząd, zasada jednokadencyjności oraz zamknięty i wąski katalog przyczyn odwołania osoby piastującej stanowisko Rzecznika. W myśl projektu Rzecznik nie będzie mógł należeć do partii politycznej, związku zawodowego, ani prowadzić działalności gospodarczej, jak również działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością urzędu.

Do zadań Rzecznika będzie należało:

- 1) opiniowanie projektów aktów normatywnych z zakresu prawa podatkowego;
- 2) promowanie mediacji między podatnikami a organami podatkowymi;
- 3) współdziałanie ze stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi, ruchami obywatelskimi i innymi dobrowolnymi zrzeszeniami, a także z fundacjami, organizacjami reprezentującymi podatników oraz zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony praw podatnika, zajmującymi się monitoringiem jakości prawa podatkowego i kierunkami jego reform;
- 4) prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie prawa podatkowego;
- 5) analiza orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach podatkowych oraz orzecznictwa innych sądów i trybunałów w zakresie, w jakim wpływają na rozstrzygnięcie spraw podatkowych;
- 6) analiza interpretacji ogólnych oraz interpretacji indywidualnych wydawanych na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej;
- 7) przedstawianie właściwym organom, organizacjom lub instytucjom publicznym oceny oraz wniosków zmierzających do zapewnienia ochrony praw podatnika, wzmocnienia spójności i sprawności prawa podatkowego, usunięcia zbędnych procedur czy wymogów formalnych lub usprawnienia trybu załatwiania spraw;
- 8) analiza sposobu załatwiania przez organy podatkowe skarg i wniosków;
- 9) podejmowanie innych działań służących ochronie praw podatników, wymienionych w art. 15 ust. 1 projektu ustawy – są to głównie uprawnienia umożliwiające interwencje Rzecznika w indywidualnych sprawach podatnika lub w sprawach dotyczących stanów faktycznych występujących u określonej grupy podatników.

W zakresie ww. uprawnień Rzecznik będzie mógł:

- 1) występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie innych aktów normatywnych w sprawach podatkowych;
- 2) uczestniczyć jako mediator w postępowaniu podatkowym i sądownoadministracyjnym;
- 3) występować do właściwego organu z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w sprawie podatnika, który nie ma możliwości samodzielnego złożenia takiego wniosku lub sprawia mu to nadmierną trudność;
- 4) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie interpretacji ogólnej;
- 5) występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie objaśnień podatkowych w sprawach budzących poważne wątpliwości interpretacyjne;
- 6) występować z wnioskiem do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 7) zwracać się o wszczęcie postępowania podatkowego, wnieść skargę do sądu administracyjnego, skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz inne środki odwoławcze do sądu administracyjnego, w tym nadzwyczajne środki odwoławcze (np. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia), a także uczestniczyć w postępowaniu przed organem podatkowym lub sądem administracyjnym;
- 8) kierować wystąpienia do organu, w którego działalności stwierdził naruszenie praw podatnika;
- 9) występować do właściwych organów z wnioskiem o wstrzymanie czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko podatnikowi na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, z późn. zm.);
- 10) informować właściwe organy nadrzędne lub organy kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu organów podatkowych;
- 11) informować właściwe organy o dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w zakresie wykonywania obowiązków podatkowych;
- 12) występować do ministra właściwego w sprawach finansów publicznych w celu wydania decyzji uchylającej lub zmieniającej decyzję ostateczną;
- 13) wnosić środki zaskarżenia na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej;
- 14) kierować do Rzecznika Praw Obywatelskich wnioski o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku w sprawie, o której mowa w art. 188 Konstytucji, dotyczącej praw podatnika.

Rzecznik będzie miał obowiązek sporządzać:

- 1) roczny raport podsumowujący wyniki analiz orzeczeń oraz interpretacji ogólnych i indywidualnych;
- 2) roczny raport podsumowujący wyniki analizy załatwiania przez organy podatkowe skarg i wniosków;
- 3) coroczną informację o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania praw podatnika.

Podjęcie czynności przez Rzecznika będzie następowało z urzędu lub na wniosek. Rzecznik będzie mógł realizować zadania przy pomocy Biura Rzecznika Praw Podatnika, a także przy pomocy 16 zastępców działających w terenie oraz 32 przedstawicieli terenowych. Zastępca Rzecznika wraz z dwoma przedstawicielami terenowymi Rzecznika będą mogli tworzyć w każdym województwie trzysobowy zespół ekspercki. Rozwiązanie to ma ułatwić podatnikom w całym kraju dostęp do pomocy Rzecznika. Szczegółowe kwestie związane z organizacją i funkcjonowaniem instytucji Rzecznika zostaną określone w statucie Biura Rzecznika.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Instytucja rzecznika (ombudsmana) reprezentującego interesy podatników lub przedsiębiorców zaczyna pojawiać się w ostatnich latach w systemach prawno-instytucjonalnych coraz większej liczby państw.

Instytucje posiadające funkcje zbliżone do Rzecznika Praw Podatnika działają m.in. w Kanadzie (Taxpayer's Ombudsman), RPA (Tax Ombudsman), Meksyku (Mexican Tax Ombudsman), Australii (od 2016 r.), Gruzji, na Ukrainie oraz w niektórych stanach USA (np. w stanie Maryland).

W Gruzji w 2015 r. urząd Rzecznika Podatników został przekształcony w Rzecznika Biznesu.

Działa on z urzędu bądź na wniosek, a do jego podstawowych kompetencji należą: zwracanie się do instytucji specjalistycznych i naukowych o wyjaśnienia bądź wnioski, tworzenie grup roboczych, w skład których mogą wejść przedstawiciele organów publicznych i sektora prywatnego, współpraca z organami publicznymi oraz pełnienie funkcji konsultanta sądowego (Amicus Curiae) w Trybunale Konstytucyjnym.

Na Ukrainie Rzecznik Biznesu, czyli organ zbliżony do Rzecznika Praw Podatnika, funkcjonuje od 2014 r., a jego głównym zadaniem jest rozpatrywanie skarg dotyczących przypadków korupcji i naruszenia interesów przedsiębiorców przez władze rządowe i samorządowe.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podatnicy, płatnicy, inkasenci (zobowiązani)	Ok. 25.500.000 (podatnicy podatków dochodowych)	https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/6084784/Informacja https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/6153845/Informacja	Interesy wszystkich podmiotów mających kontakt z organami podatkowymi będą dodatkowo chronione przez organ, którego powołanie przewiduje przedmiotowy projekt ustawy.
Organizacje przedsiębiorców, samorządy zawodowe, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	261 organizacji przedsiębiorców Rzecznik Praw Obywatelskich – 1 Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców – 1	https://www.miiir.gov.pl/strony/ministerstwo/wspolpraca-z-organizacjami-pozarządowymi/konsultacje-publiczne/	Umożliwienie tym podmiotom, poza podatnikiem, zwrócenia się z wnioskiem do Rzecznika o podjęcie czynności. Dodatkowo Rzecznik będzie współpracował z Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców w zakresie ochrony praw podatników należących do sektora MSP.
Organy kontroli państwowej, zawodowej i społecznej			Rzecznik będzie uprawniony w ramach podjętych czynności do wystąpienia do wskazanych organów i organizacji o zbadanie sprawy lub jej części.
Sejm, Senat			Rzecznik będzie mógł przedkładać Sejmowi i Senatowi informacje wynikające z działalności Rzecznika, a także opinie o projektach aktów normatywnych mogących wpływać na prawa podatnika. Rzecznik, na wniosek Marszałka Sejmu, będzie przedstawiał informacje wynikające z jego działalności oraz będzie mógł podejmować określone czynności.
Wojewódzkie sądy administracyjne, Naczelny Sąd Administracyjny	wojewódzkie sądy administracyjne – 16, Naczelny Sąd Administracyjny – 1	http://www.nsa.gov.pl	Rzecznik będzie miał możliwość: 1) wystąpienia z wnioskiem do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały; 2) wnieść skargę do sądu administracyjnego i skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wnieść skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.
Organy Krajowej Administracji Skarbowej, Ministerstwo Finansów	1. izby administracji skarbowej (16) 2. urzędy skarbowe (400) 3. urzędy celno-skarbowe (16, wraz z	https://www.mf.gov.pl/krajowa-administracja-skarbowa/kas/struktura-organizacyjna	Rzecznik będzie miał możliwość wystąpienia do właściwego organu podatkowego z wnioskiem o: 1) wydanie interpretacji indywidualnej;

	delegaturami – 45 i oddziałami celnymi – 143)		2) wydanie interpretacji ogólnej; 3) wydanie ogólnych wyjaśnień przepisów prawa podatkowego dotyczących stosowania tych przepisów (objaśnień podatkowych); 4) wszczęcie postępowania; 5) uchylenie lub zmianę decyzji ostatecznej.
--	---	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Konsultacje publiczne przeprowadzone zostały w dniach od 16.08.2018 r. do 07.09.2018 r.

W celu przeprowadzenia opiniowania i szerokich konsultacji publicznych projekt został przekazany m.in. do następujących podmiotów:

1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
2. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,
3. Prezes Narodowego Banku Polskiego,
4. Prezes Komisji Nadzoru Finansowego,
5. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
6. Przewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych,
7. Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
8. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
9. Prezes Krajowej Rady Notarialnej,
10. Prezes Polskiej Izby Biegłych Rewidentów,
11. Zarząd Główny Stowarzyszenia Księgowych w Polsce,
12. Prezes Zarządu Polskiej Izby Biur Rachunkowych,
13. Prezes Związku Banków Polskich,
14. Kasa Krajowa Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo – Kredytowych,
15. Prezes Związku Rzemiosła Polskiego,
16. Prezes Krajowej Izby Gospodarczej,
17. Rada Dialogu Społecznego,
18. Prezydent Konfederacji Lewiatan,
19. Prezes Business Centre Club,
20. Prezydent Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
21. Prezes Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,
22. Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”,
23. Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
24. Przewodniczący Forum Związków Zawodowych,
25. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
26. Prezes Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.,
27. Rzecznik Praw Obywatelskich,
28. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2019 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 2019	0 2020	1 2021	2 2022	3 2023	4 2024	5 2025	6 2026	7 2027	8 2028	9 2029	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0,00	7,26	7,48	7,69	7,94	8,18	8,44	8,70	8,97	9,25	9,52	83,44
Budżet państwa, w tym:	0,00	0,65	0,67	0,69	0,71	0,73	0,76	0,78	0,81	0,83	0,85	7,49
dochody wynikające z obciążenia wynagrodzeń	0,00	0,65	0,67	0,69	0,71	0,73	0,76	0,78	0,81	0,83	0,85	7,49
JST	0,00	0,68	0,70	0,72	0,75	0,77	0,79	0,82	0,84	0,87	0,90	7,86
Pozostałe jednostki, w tym:	0,00	5,93	6,11	6,28	6,48	6,68	6,89	7,10	7,32	7,55	7,77	68,11
ZUS	0,00	4,46	4,59	4,72	4,87	5,02	5,18	5,34	5,50	5,67	5,84	51,20

Fundusz Pracy	0,00	0,35	0,36	0,37	0,39	0,40	0,41	0,42	0,44	0,45	0,46	4,06
NFZ	0,00	1,12	1,15	1,19	1,22	1,26	1,30	1,34	1,38	1,43	1,47	12,87
Wydatki ogółem	0,00	25,48	24,03	24,55	25,11	25,70	26,30	26,92	27,56	28,22	28,88	262,75
Budżet państwa	0,00	25,48	24,03	24,55	25,11	25,70	26,30	26,92	27,56	28,22	28,88	262,75
JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe jednostki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo ogółem	0,00	-18,22	-16,55	-16,86	-17,17	-17,52	-17,86	-18,22	-18,59	-18,97	-19,36	-179,31
Budżet państwa	0,00	-24,83	-23,36	-23,86	-24,40	-24,96	-25,54	-26,14	-26,75	-27,39	-28,03	-255,26
JST	0,00	0,68	0,70	0,72	0,75	0,77	0,79	0,82	0,84	0,87	0,90	7,86
Pozostałe jednostki	0,00	5,93	6,11	6,28	6,48	6,68	6,89	7,10	7,32	7,55	7,77	68,11

Źródła finansowania	<p>Projekt będzie miał wpływ na wydatki sektora finansów publicznych.</p> <p>Biuro Rzecznika Praw Podatnika będzie stanowić jednostkę budżetową. Wydatki związane z funkcjonowaniem Rzecznika i jego Biura ujmowane będą w ustawie budżetowej i pokrywane ze środków budżetu państwa z części nr 19, której dysponentem jest minister właściwy do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych.</p> <p>W związku z powyższym konieczne będzie zwiększenie ww. części budżetu państwa o środki na pokrycie wydatków związanych z utworzeniem instytucji Rzecznika Praw Podatnika.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Oszacowano, że w 2020 r. wydatki budżetu państwa z tytułu utworzenia instytucji Rzecznika Praw Podatnika wyniosą ok. 25,48 mln zł, w latach następnych wydatki te ulegną obniżeniu o koszt utworzenia stanowisk pracy oraz wydatki inwestycyjne związane z wyposażeniem Biura Rzecznika i 16 zespołów terenowych (zespołów eksperckich funkcjonujących w każdym województwie).</p> <p>Do oszacowania wydatków związanych z utworzeniem instytucji Rzecznika Praw Podatnika wykorzystano dane dotyczące planowanych do poniesienia w 2019 r. wydatków na działalność takich instytucji jak: Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców. Ponadto dokonano analizy kosztów funkcjonowania jednostki budżetowej posiadającej delegatury w 16 województwach, tj. Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Szczegółowe ustalenie wskaźnika pracochłonności nie jest możliwe przed powołaniem instytucji RPP, tj. nie mając danych historycznych w tym zakresie. W celu zapewnienia pomocy podatnikom na terenie całego kraju, instytucja RPP powinna posiadać strukturę zdecentralizowaną, przy czym o rozmieszczeniu geograficznym pracowników instytucji będzie decydował Rzecznik, uwzględniając konieczność zapewnienia efektywnej realizacji zadań. Projekt nie zakłada równomiernej struktury terytorialnej z podziałem na województwa – jest to tylko wartość uśredniona. Projekt zakłada strukturę elastyczną, w której Rzecznik będzie mógł przesuwac pracowników terenowych w zależności od potrzeby intensywności jego działań na danym obszarze kraju.</p> <p>Do oszacowania wydatków na wynagrodzenia w kolejnych latach przyjęto założenia odnośnie wzrostu wynagrodzeń, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (http://www.mf.gov.pl/documents/764034/1002167/Wytyczne+zapewniaj%C4%85ce+stosowanie+jednolitych+wskaźników+aktualizacja+V+2017; https://www.mf.gov.pl/documents/764034/1002167/Wytyczne+aktualizacja+maj+2018r..)</p> <p>W trakcie prac nad projektem nastąpiła konieczność podwyższenia określonego w art. 27 ust. 1 projektu ustawy limitu wydatków budżetu państwa na realizację projektu w związku z aktualizacją danych stanowiących podstawę szacunku wydatków budżetu państwa. Przeszacowanie skutków regulacji było niezbędne w 2019 r. z uwagi na przyjęte do szacunku w 2018 r. założenia odnośnie średniego wynagrodzenia w części 19 budżetu państwa oraz wydatków na utworzenie i utrzymanie jednostki budżetowej. W związku z powyższym zaktualizowano również projekt oceny skutków regulacji w zakresie wpływu regulacji na sektor finansów publicznych, w tym poprzez wzrost rocznych kosztów wynagrodzeń o 1,9 mln zł w 2020 r., a w latach następnych dodatkowo z uwzględnieniem wzrostu wynagrodzeń zgodnie z</p>

wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych.

Założenia przyjęte do oszacowania wysokości wydatków

Na wydatki budżetowe związane z utworzeniem i funkcjonowaniem instytucji Rzecznika Praw Podatnika składają się następujące grupy kosztów:

1. koszty wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) Rzecznika, zastępców Rzecznika, przedstawicieli terenowych, pozostałych pracowników Biura Rzecznika Praw Podatnika, w tym pracowników terenowych zatrudnionych do zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych (ok. 17,3 mln zł rocznie);
2. koszty utworzenia nowych stanowisk pracy (koszty jednoroczne na poziomie 6 tys. zł/etat, uwzględnione w wydatkach budżetu państwa w 2020 r., oszacowane łącznie dla 136 etatów w kwocie 816 tys. zł);
3. koszty utrzymania stanowisk pracy (koszty stałe wynoszące rocznie 4 tys. zł/etat, uwzględniające wydatki m.in. na badania, ZFŚS itp., oszacowane łącznie dla 136 etatów w kwocie 544 tys. zł rocznie);
4. koszty działalności operacyjnej Biura (centrali), tj. Rzecznika i 55 pracowników Biura (łącznie ok. 3,1 mln zł w 2020 r. i 1,9 mln zł w latach następnych), obejmujące wydatki bieżące, m.in. wydatki na czynsz, energię, usługi telekomunikacyjne, środki czystości, drobny sprzęt itp., oraz wydatki majątkowe (wydatki na nabycie licencji programów niezbędnych do realizacji przewidzianych zadań, koszty zakupu środków trwałych stanowiących wyposażenie Biura oraz 16 zespołów terenowych itp.);
5. koszty działalności operacyjnej 16 zespołów terenowych, tj. 16 zespołów eksperckich złożonych z zastępcy Rzecznika, 2 przedstawicieli terenowych, 2 pracowników do obsługi administracyjno-biurowej zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych (ok. 3,8 mln zł rocznie 235 tys. zł/ 1 delegatura), obejmujące wydatki bieżące, m.in. wydatki na czynsz, energię, usługi telekomunikacyjne, środki czystości, drobny sprzęt itp.).

W szacowaniu wysokości wydatków budżetu państwa z tytułu wynagrodzeń przyjęto następujące założenia:

- a) konieczność utworzenia 136 etatów – Rzecznik Praw Podatnika (1 etat), zastępcy Rzecznika (16 etatów), przedstawiciele terenowi (32 etaty), pracownicy terenowi do obsługi administracyjno-biurowej zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych (32 etaty), pozostali pracownicy Biura (55 etatów);
- b) szacunkowy łączny koszt wynagrodzeń osób zatrudnionych na ww. stanowiskach oszacowano na poziomie ok. 17,3 mln zł w 2020 r.; szacując wydatki na ten cel w latach następnych 2021-2030 uwzględniono roczny wzrost wynagrodzenia zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (<http://www.mf.gov.pl/documents/764034/1002167/Wytyczne+zapewniaj%C4%85ce+stosowanie+jednolitych+wskaznikow+aktualizacja+V+2017>;
<https://www.mf.gov.pl/documents/764034/1002167/Wytyczne+aktualizacja+maj+2018r.>).

Określając wysokość zatrudnienia w instytucji Rzecznika Praw Podatnika wzięto pod uwagę:

- wysokość zatrudnienia w funkcjonujących obecnie instytucjach o podobnym charakterze działalności, tj. w instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Praw Pacjenta, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- zakres zadań powierzonych do zrealizowania przez instytucję Rzecznika Praw Podatnika;
- określony w projekcie ustawy sposób prowadzenia działalności przez Rzecznika, tj. konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Biura Rzecznika Praw Podatnika, 16 zastępców Rzecznika oraz 32 przedstawicieli terenowych.

Proponowana wysokość zatrudnienia w instytucji Rzecznika Praw Podatnika będzie zbliżona do wysokości zatrudnienia w instytucji Rzecznika Praw Pacjenta (ok. 150 etatów – według planu na 2019 r.). Będzie o ponad połowę niższa w stosunku do zatrudnienia w instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich, tj. stanowić będzie ok. 43% wysokości zatrudnienia w tej instytucji (ok. 316 etatów – według planu na 2019 r.) oraz stanowić będzie ponad dwukrotność zatrudnienia w instytucji Rzecznika Praw Dziecka (ok. 71 etatów – według planu na 2019 r.). Zgodnie z oceną skutków regulacji do projektu ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (dokument z dnia 26.10.2017 r.) przewidywane docelowe zatrudnienie w Biurze RMIŚP w przeliczeniu na pełne etaty wyniesie ok. 75 osób. Biorąc pod uwagę, że zakres

kompetencji instytucji RPP jest znacznie szerszy niż instytucji RMiSP (ochrona ze strony RPP obejmuje też podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej, tj. ponad 25 mln podatników), to etatyzacja instytucji RPP musiała podlegać znacznemu zwiększeniu w porównaniu do zakładanej etatyzacji w instytucji RMiSP posiadającej najbardziej zbliżony katalog uprawnień w stosunku do RPP.

Dochody podatkowe oraz wpływy ze składek na ubezpieczenie społeczne:

Dla oszacowania dochodów przyjęto wpływy wynikające z docelowego utworzenia 136 etatów w ramach nowo utworzonej instytucji Rzecznika Praw Podatnika.

Na łączną kwotę dochodów składają się wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz składek na ubezpieczenie społeczne, NFZ, Fundusz Pracy.

W 2020 r. dochody z ww. tytułów powinny kształtować się odpowiednio:

1. z tytułu PIT: ok. 1 337 tys. zł;
2. z tytułu potrąconych z wynagrodzenia pracownika jak i płaconych przez pracodawcę składek na ubezpieczenie społeczne (4 461 tys. zł), NFZ (1 121 tys. zł), Fundusz Pracy (353,7 tys. zł), czyli łącznie ok. 7 273 tys. zł.

Szacując dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wzięto pod uwagę przepisy ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, określające wysokość udziału JST w dochodach z PIT (tj. 51,19%) oraz budżetu państwa (tj. 48,81%).

Mając na uwadze powyższe, w 2020 r. dochody budżetu państwa z tytułu PIT oszacowano na 652,72 tys., dochody JST – na 684,54 tys. zł.

Szacując dochody w latach następnych uwzględniono wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – w zakresie wzrostu wynagrodzeń.

Pozostałe wpływy

Wprowadzenie instytucji Rzecznika wiąże się z szeregiem usprawnień, które będą skutkowały zwiększeniem wpływów budżetowych m.in. wynikających ze zmniejszenia liczby wniosków o wydanie interpretacji indywidualnych oraz pozytywnego wpływu projektu na działalność sądów administracyjnych. Ze względów ostrożnościowych wynikających z braku możliwości dokładnego oszacowania tych wpływów, nie uwzględniono ich pozytywnego wpływu na sektor finansów publicznych, tj. budżet państwa i JST.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2019 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,0	10,0	10,3	10,6	11,3	13,1	114,8
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Stworzenie instytucji wpłynie pośrednio na lepszą reprezentację i ochronę interesów przedsiębiorców oraz poprawę środowiska, w którym funkcjonują.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Stworzenie instytucji wpłynie pośrednio na lepszą reprezentację i ochronę interesów przedsiębiorców oraz poprawę środowiska, w którym funkcjonują.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja wpłynie na poprawę sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych. W wyniku działalności Rzecznika interesy podatników będą właściwie chronione. Trudno jest natomiast w sposób miarodajny oszacować wymierny wpływ utworzenia nowych etatów na finanse gospodarstw domowych – maksymalny skutek równy będzie kwocie planowanych wydatków na wynagrodzenia						

	(pomniejszych o wysokość składek ZUS i kwoty podatku) przy założeniu, że wszystkie planowane do zatrudnienia osoby, w związku z tworzeniem nowej instytucji, dotychczas nie były nigdzie zatrudnione i nie otrzymywały żadnych zasiłków.
	(dodaj/usuń)

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wejście w życie ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika pośrednio wpłynie korzystnie na rozwój przedsiębiorstw w wyniku zmniejszenia liczby spraw, w których działanie organów postrzegane jest negatywnie przez podatników. Spowoduje to zwiększenie zaangażowania przedsiębiorców w rozwój prowadzonej działalności i zmniejszenie czasu poświęcanego na załatwianie spraw administracyjnych. W konsekwencji proponowane rozwiązania będą miały pozytywny wpływ na rozwój przedsiębiorczości.</p> <p>Projektowana regulacja wpłynie pośrednio na poprawę sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych. W wyniku działalności Rzecznika interesy tych osób, jako podatników, będą właściwie chronione.</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy

Projekt nie nakłada dodatkowych obciążeń regulacyjnych na podatników. Uprawnienia podatników wynikające z projektowanych przepisów mają na celu wsparcie ich praw. Tak samo nadanie określonych w projekcie ustawy uprawnień Rzecznikowi i innym podmiotom ma na celu zapewnienie jak największej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi.

Projekt może powodować dodatkowe obowiązki dla organów administracji publicznej (np. reagowanie na interwencje, zapytania, wnioski) oraz sądów administracyjnych (np. wystąpienie Rzecznika z wnioskiem do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały).

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika pośrednio wpłynie korzystnie na rozwój przedsiębiorstw w wyniku zmniejszenia liczby spraw, w których działanie organów postrzegane jest negatywnie przez podatników. Spowoduje to zwiększenie zaangażowania przedsiębiorców w rozwój prowadzonej działalności i zmniejszenie czasu poświęcanego na załatwianie spraw administracyjnych. W konsekwencji proponowane rozwiązania będą miały pozytywny wpływ na rynek pracy. Rozwój przedsiębiorstw spowoduje zwiększenie ich konkurencyjności na rynku krajowym i zagranicznym. Następstwem tego będzie zwiększenie zapotrzebowania na nowych pracowników. Zwiększenie zatrudnienia wpłynie na zmniejszenie bezrobocia i w konsekwencji na wzrost wynagrodzeń. Natomiast wzrost zamożności społeczeństwa pozytywnie wpływa na zwiększenie konsumpcji wewnętrznej, a tym samym zwiększa zapotrzebowanie na produkty i usługi krajowych firm, które otrzymują w wyniku tego kolejny pozytywny impuls do rozwoju i utworzenia nowych obszarów zatrudnienia.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Projekt nie wpływa na wskazane powyżej obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Terminem wejścia w życie projektowanej ustawy jest dzień 1 stycznia 2020 r. Wyjątek stanowią przepisy art. 13 ust. 1 pkt 2, art. 15 ust. 1 pkt 12, które wejdą w życie z dniem wejścia w życie nowej ustawy – Ordynacja podatkowa, tj. z dniem 1 stycznia 2021 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
<p>Minister Finansów dokona ewaluacji efektów projektu po 3 latach od wejścia przepisów w życie. Dokonana zostanie ocena działalności Rzecznika Praw Podatnika poprzez zbadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wniosków, które wpłynęły do Rzecznika, wraz ze wskazaniem, czy w odpowiedzi na nie podjęte zostały odpowiednie czynności, czy wskazano wnioskodawcy przysługujące mu prawa i środki zaskarżenia, przekazano sprawę według właściwości, czy też nie podjęto czynności; ▪ podjętych przez Rzecznika interwencji wraz ze wskazaniem sposobu rozstrzygnięcia sprawy; ▪ wniosków Rzecznika do właściwych organów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie innych aktów prawnych oraz wniosków o wydanie objaśnień prawnych; ▪ wniosków do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały; ▪ skarg do sądu administracyjnego, skarg kasacyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; ▪ wniosków do organów podatkowych o wszczęcie postępowania; ▪ wystąpień do ministra właściwego w sprawach finansów publicznych z wnioskiem o wydanie decyzji uchylającej lub zmieniającej decyzję ostateczną. <p>Miernikiem osiągnięcia celów projektu będzie liczba podjętych przez Rzecznika interwencji, wniosków skierowanych przez Rzecznika do właściwych organów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie innych aktów prawnych, wniosków o wydanie objaśnień prawnych, wniosków do NSA o podjęcie uchwały, skarg, wniosków o wszczęcie postępowania oraz wystąpień do Ministra Finansów.</p> <p>Wartość bazową miernika określono na 0, z uwagi na specyficzny zakres kompetencji Rzecznika Praw Podatnika, nieporównywalny z innymi instytucjami funkcjonującymi w Polsce do czasu powołania Rzecznika.</p>	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	

RAPORT Z KONSULTACJI
projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika (UD421)

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych.

Lp.	Jednostka redakcyjna/ część projektu założeń projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Uwagi ogólne	Krajowa Rada Spółdzielcza	<p>W ocenie Krajowej Rady Spółdzielczej wprowadzenie odrębnej instytucji Rzecznika Praw Podatnika i Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców tworzy zbędny podział powielających się kompetencji, zwłaszcza, że podatnik i przedsiębiorca - co do zasady - to ta sama osoba lub instytucja. Przeciętny podatnik-przedsiębiorca będzie miał problemy z rozróżnieniem właściwości tych instytucji, poza tym utworzenie dwóch odrębnych instytucji to także zwiększone koszty i wzrost zatrudnienia w administracji.</p> <p>Ponadto w myśl projektowanej ustawy - art. 12 ust. 1 - Rzecznik Praw Podatnika przed wykonaniem wszystkich uprawnień - poza inicjatywą legislacyjną w sprawach podatkowych - informuje Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców o zamiarze wykonania tego uprawnienia z uzasadnieniem.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Powołanie Rzecznika Praw Podatnika (RPP) jest niezbędne do pełnej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi. RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu.</p> <p>RPP będzie stał na straży ochrony praw o wiele szerszej grupy podmiotów niż Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców (RMiŚP). Ten pierwszy będzie mógł reprezentować interesy wszystkich grup przedsiębiorców (mikro, małych, średnich i dużych), natomiast drugi wyłącznie mikro, małych, średnich – art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. poz. 648). RMiŚP w przeciwieństwie do RPP, nie może reprezentować osób fizycznych osiągających przychody nieprzekraczające w miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia (obecnie 1050zł), które na mocy przysługującego im uprawnienia nie złożyli wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – art. 5 ust 1 ustawy o RMiŚP. Ta grupa podmiotów nie jest uznawana za przedsiębiorcę w świetle art. 4 ust. 1 ww. ustawy z dnia 6 marca 2018r., z uwagi na wyłączenie czynności</p>

				<p>wykonywanych przez te podmioty z działalności gospodarczej. Dodatkowo RPP będzie mógł reprezentować osoby fizyczne osiągające przychody nie pochodzące z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o PIT, czyli np. ze stosunku pracy. RMiSP natomiast nie posiada takich uprawnień.</p> <p>Ponadto jak już wyżej wskazano, instytucja RPP ma przede wszystkim stać na straży praw podatnika. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Dlatego niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiSP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców.</p> <p>Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o RMiSP) i Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RMiSP i RPO, jak i stawiane im kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RMiSP i RPO w zakresie prawa podatkowego.</p>
2.	Uwagi ogólne	NZSS Solidarność	<p>Celem projektu ustawy - Ordynacja podatkowa ma być wzmocnienie pozycji podatnika, a dzięki instytucji Rzecznika Praw Podatnika zgodnie z projektem ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika, podatnik będzie mógł skorzystać z profesjonalnego doradztwa. Prezydium KK podkreśla, że pozycja podatnika byłaby mocniejsza, gdyby system podatkowy był mniej skomplikowany i bardziej zrozumiały. Prezydium KK postuluje podjęcie prac nad uproszczeniem systemu podatkowego.</p>	<p>Uwaga wykracza poza zakres regulacji - nie odnosi się do unormowań wynikających z projektu ustawy o RPP.</p>

3.	Uwagi ogólne	Polska Izba Ubezpieczeń	<p>Zasadność tworzenia nowego organu kontroli.</p> <p>Obecnie, kompetencje organu kontroli w zakresie m.in. prawa podatkowego sprawuje organ rangi konstytucyjnej - Rzecznik Praw Obywatelskich. Biorąc pod uwagę projektowany sposób wyboru Rzecznika Praw Podatnika (zwanego dalej także: „RPP”) oraz zakres jego działania prowadzić będzie do daleko idącego dublowania się jego uprawnień z uprawnieniami Rzecznika Praw Obywatelskich. Utworzenie nowego organu wymaga nie tylko zatrudnienia specjalistów do rozpoznawania spraw podatników, ale przede wszystkim zapewnienia zaplecza administracyjnego (pracownicy administracyjni, kadrowi, zajmujący się bezpieczeństwem i poufnością danych, informatycy itp.). Przeznaczenie funduszy na zapewnienie obsługi dla Biura Rzecznika Praw Podatnika wydaje się niewłaściwym wykorzystaniem pieniędzy publicznych. Pod względem ekonomicznym, bardziej celowe byłoby np. przeznaczenie budżetu planowanego dla Biura Rzecznika Praw Podatnika na zatrudnienie większej ilości specjalistów w istniejącym organie posiadającym podobne kompetencje (Rzecznik Praw Obywatelskich) z jednoczesnym zwiększeniem uprawnień tego organu o uprawnienia wskazane w ustawie o Rzeczniku.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Powołanie Rzecznika Praw Podatnika (RPP) jest niezbędne do pełnej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi. RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu.</p> <p>Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców.</p> <p>Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o RMiŚP) i Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RMiŚP i RPO, jak i stawiane im kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RMiŚP i RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, RPO nie zawsze może interweniować w sprawach podatników, bowiem nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO).</p>
4.	Uwagi ogólne	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	<p>Nie sposób jest ukryć, że podstawowym problemem, z którym mierzą się podatnicy, są nieprecyzyjne przepisy, skomplikowane prawo podatkowe i brak pewności co do prawidłowego sposobu ich stosowania. Niepewności tej i braku poczucia bezpieczeństwa prawnego nie wyeliminowały interpretacje podatkowe, trzeba stwierdzić że nie uczyni tego również Rzecznik Praw Podatnika. Wydaje się, że</p>	<p>W pierwszej części uwaga wykracza poza zakres regulacji - nie odnosi się do unormowań wynikających z projektu ustawy o RPP.</p> <p>W pozostałym zakresie uwaga niezasadna.</p> <p>Powołanie Rzecznika Praw Podatnika (RPP) jest niezbędne do pełnej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi. RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad</p>

			<p>prawodawca, zamiast spróbować rozwiązać realne problemy przedsiębiorców, czyli uprościć system podatkowy, napisać w zasadzie od nowa wszystkie kluczowe ustawy, zacząć egzekwować od organów podatkowych realizowanie zasad zapisanych w przepisach prawa i konstytucji, a także usprawnić system sądownictwa, tak by spory zarówno pomiędzy podmiotami gospodarczymi, jak i między przedsiębiorcami a organami administracji, rozwiązywane były szybko, zdecydował się zaprojektować kolejną „łatę” do systemu.</p> <p>Niestety, Rzecznik Praw Podatnika dubluje kompetencje istniejącego już Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, a dodatkowo pozbawiony jest podstawowego przymiotu niezależności, gwarantującego faktyczny obiektywizm w realizowaniu swoich zadań. Ponadto, Rzecznik wyposażony został z mocy ustawy w ogromną rzeszę ludzi, w tym aż szesnastu zastępców. Dla przykładu, Rzecznik Praw Obywatelskich, którego zakres działania jest bodaj najszerszy spośród istniejących w Polsce podmiotów o charakterze rzecznika, może - na mocy ustawy regulującej jego urząd - powołać nie więcej, niż trzech zastępców.</p> <p>Reasumując zatem, uważamy że Rzecznik Praw Podatnika jest instytucją niepotrzebną, ponieważ dublowałby kompetencje Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Ponadto, przepisy dotyczące jego urzędu zawierają dwie podstawowe wady, każące powątpiewać w rzeczywistą skuteczność jego działań - brak odpowiedniego zapewnienia niezależności od ministra finansów, a także rozbudowaną strukturę biurokratyczną, dużo bardziej liczebną, niż struktury porównywalnych urzędów. Ostatecznie natomiast wskazujemy na potrzebę rozwiązania rzeczywistych problemów polskich przedsiębiorców, tj. dokonania pilnej reformy prawa podatkowego, a także naprawienia systemu sądownictwa - w sposób rzeczywisty, a nie jedynie poprzez dokonanie zmian personalnych.</p>	<p>ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu.</p> <p>RPP będzie stał na straży ochrony praw o wiele szerszej grupy podmiotów niż Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców (RMiŚP). Ten pierwszy będzie mógł reprezentować interesy wszystkich grup przedsiębiorców (mikro, małych, średnich i dużych), natomiast drugi wyłącznie mikro, małych, średnich – art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. poz. 648). RMiŚP w przeciwieństwie do RPP, nie może reprezentować osób fizycznych osiągających przychody nieprzekraczające w miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia (obecnie 1050zł), które na mocy przysługującego im uprawnienia nie złożyli wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – art. 5 ust 1 ustawy o RMiŚP. Ta grupa podmiotów nie jest uznawana za przedsiębiorcę w świetle art. 4 ust. 1 ww. ustawy z dnia 6 marca 2018r., z uwagi na wyłączenie czynności wykonywanych przez te podmioty z działalności gospodarczej. Dodatkowo RPP będzie mógł reprezentować osoby fizyczne osiągające przychody nie pochodzące z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o PIT, czyli np. ze stosunku pracy. RMiŚP natomiast nie posiada takich uprawnień.</p> <p>Ponadto jak już wyżej wskazano, instytucja RPP ma przede wszystkim stać na straży praw podatnika. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Dlatego niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców.</p> <p>Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców</p>
--	--	--	--	--

				(wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o RMiŚP) i Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RMiŚP i RPO, jak i stawiane im kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RMiŚP i RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, niecelowe jest przyznanie RMiŚP kompetencji do interweniowania w sprawach podatników niebędących przedsiębiorcami, albowiem pozostawałoby to w oczywistym konflikcie interesów konsumentów i przedsiębiorców – nie zawsze interpretacja poszczególnych przepisów prawa jest równie korzystna dla obu tych grup podmiotów.
5.	Uwagi ogólne	Federacja Przedsiębiorców Polskich	<p>Zdaniem Federacji Przedsiębiorców Polskich zaproponowane rozwiązanie mające na celu utworzenie nowego (kolejnego) organu w postaci Rzecznika Praw Podatnika jest bezzasadne. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że w aktualnym stanie prawnym funkcjonują organy realizujące lub mogące realizować cele związane z ochroną praw i wolności podatnika. Takim organem jest w szczególności Rzecznik Praw Obywatelskich. Zgodnie z art. 208 ust. 1 Konstytucji RP, Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych. Zakres i sposób działania Rzecznika Praw Obywatelskich określa ustawa o RPO. Rzecznikowi Praw Obywatelskich przysługują szerokie kompetencje, które mają również zastosowanie do spraw z zakresu prawa podatkowego.</p> <p>Warto podkreślać, że interwencje Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz podatników w sporach z administracją skarbową są pozytywnie oceniane przez tych pierwszych. Jako przykład można wskazać zaangażowanie RPO, poprzez wniesienie skarg i skarg kasacyjnych w sprawach dotyczących możliwości stosowania stawki podatku VAT w wysokości 0% przy realizacji inwestycji związanych z ochroną brzegów morskich. Po wieloletniej indolencji organów państwa dopiero interwencja Rzecznika Praw Obywatelskich skłoniła właściwe organy do zmiany błędnego stanowiska.</p> <p>Dodatkowo należy zauważyć, że w ostatnim czasie została utworzona kolejna nowa instytucja, tj. Rzecznik Małych i</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Powołanie Rzecznika Praw Podatnika (RPP) jest niezbędne do pełnej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi. RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców.</p> <p>Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o RMiŚP) i Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RMiŚP i RPO, jak i stawiane im kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RMiŚP i RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, RPO nie zawsze może</p>

			<p>Średnich Przedsiębiorców. FPP od początku wskazywała, że stanowisko to nie powinno być powierzone aktywnemu politykowi.</p> <p>Federacja Przedsiębiorców Polskich wskazuje także, że stałym recenzentem przestrzegania praw podatnika w postępowaniach podatkowych i kontrolnych są sądy administracyjne, które weryfikują zgodność z prawem rozstrzygnięć podatkowych.</p> <p>Duży niepokój budzi także kwestia bezstronności i niezależności Rzecznika Praw Podatnika z uwagi na fakt, że ma on być powoływany na wniosek Ministra Finansów, jak również ma być odpowiedzialny za przekazywanie cyklicznych raportów ze swojej działalności temu Organowi. Podobnie ma się sprawa do wspomnianej powyżej instytucji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.</p> <p>Przewidziana w Projekcie ustawy instytucja Rzecznika Praw Podatnika nie zapewnia jakiegokolwiek zachowania przez niego niezależności.</p> <p>Wątpliwości budzą także szczegółowe zapisy projektu ustawy, w tym odnoszące się do doświadczenia zawodowego kandydata na Rzecznika.</p> <p>Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Federacji Przedsiębiorców Polskich wprowadzenie kolejnej instytucji, jaką ma być Rzecznik Praw Podatnika - jest niecelowe i zagraża realizacji celów związanych z ochroną praw i wolności podatnika.</p>	<p>interweniować w sprawach podatników, bowiem nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO). Również nie wydaje się celowe przyznanie RMiŚP kompetencji do interweniowania w sprawach podatników niebędących przedsiębiorcami, albowiem pozostawałoby to w oczywistym konflikcie interesów konsumentów i przedsiębiorców – nie zawsze interpretacja poszczególnych przepisów prawa jest równie korzystna dla obu tych grup podmiotów. Do RPP będą natomiast mogły kierować prośby o interwencje wszystkie grupy podatników.</p> <p>Odnosząc się do kwestii bezstronności i niezależności zauważyć należy, że zaproponowane wymagania jakie musi spełnić wg projektu kandydat na RPP oraz proces jego powołania, daje gwarancję pełnej niezależności, a tym samym obiektywizmu w czasie pełnienia powierzonych funkcji.</p> <p>W zakresie doświadczenia zawodowego Rzecznika, uwzględniono w większości uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających.</p>
6.	Uwagi ogólne	Konfederacja Lewiatan	<p>Pomimo generalnej pozytywnej oceny propozycji utworzenia instytucji RPP, to umiejscowienie Rzecznika de facto w strukturach organów podatkowych budzi wątpliwości. Rzecznik powoływany będzie przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów, Zastępcy Rzecznika oraz jego Przedstawicieli terenowi powoływani będą przez Ministra Finansów na wniosek Rzecznika. Odwołanie Rzecznika także będzie następowało z inicjatywy Ministra Finansów we wskazanych w projekcie okolicznościach, m.in. w przypadku utraty nieposzlakowanej opinii dającej rękojmię prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań. Bardzo ogólna i uznaniowa przesłanka dotycząca utraty nieposzlakowanej opinii, dająca prawo Ministrowi</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Odnosząc się do kwestii bezstronności i niezależności zauważyć należy, że zaproponowane wymagania jakie musi spełnić wg projektu kandydat na RPP oraz proces jego powołania, daje gwarancję pełnej niezależności, a tym samym obiektywizmu w czasie pełnienia powierzonych funkcji.</p> <p>W zakresie procesu odwołania Rzecznika, uwzględniono w większości uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających, poprzez usunięcie pkt 4 w odesłaniu do art. 3 – tym samym zawężono przesłanki odwołania Rzecznika, co wzmacnia niezależność tej instytucji.</p>

			<p>Finansów do odwołania Rzecznika, w naszej ocenie istotnie ograniczy swobodę Rzecznika w prowadzeniu sporów z samym Ministrem Finansów i podległymi mu organami podatkowymi. Umiejscowienie oddziałów terenowych w Urzędach Izb Administracji Skarbowej także rodzi obawy, że Przedstawiciele terenowi Rzecznika niechętnie będą wchodzić w spory lub też raportować nieprawidłowe działania swoich, w pewnym sensie, współpracowników. Stoimy na stanowisku, że RPP powinien mieć zagwarantowaną niezależność od władzy wykonawczej.</p> <p>Projekt na pewno wymaga dopracowania pewnych szczegółów, jak np. kompetencje danej osoby, która może pełnić funkcję Rzecznika, znacznie bardziej istotne jest doświadczenie oraz praktyka w zakresie prawa podatkowego w szczególności w zakresie spraw procesowych, niż stopnie naukowe, w szczególności jeśli działalność naukowa nie dotyczy podatków. Należy także dopracować zasady współdziałania poszczególnych Rzeczników, tak by było to szybkie i skuteczne, jednak wymaga to przedstawienia lepszych rozwiązań, a nie po prostu krytyki zaproponowanych działań.</p>	<p>Nowe brzmienie art. 6 ust. 3 pkt 5: „3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji w przypadku: (...) 5) ustalenia niespełnienia lub zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 3 pkt. 2, 3, 5-7.”</p> <p>Wymóg posiadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych lub ekonomicznych dla kandydata na stanowisko Rzecznika wzmacnia gwarancję osiągnięcia celu określonego projektowanym aktem prawnym, jakim jest ochrona praw podatnika. Ochrona ta ściśle jest związana z posiadaniem na wysokim poziomie wiedzy w zakresie prawa podatkowego i dużym doświadczeniem w jego stosowaniu. Dodatkowo, wysokie kwalifikacje zawodowe Rzecznika (w tym posiadany przez niego tytuł doktora nauk prawnych lub ekonomicznych) połączone z zasadą jednokadencyjności piastowania na tym stanowisku wzmacniają gwarancję niezależności tej instytucji.</p> <p>W zakresie dopracowania zasad współdziałania między RPP a RMiŚP, uwzględniono w większości uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających poprzez przeformułowanie proj. art. 12, w ten sposób aby RPP wraz z wykonaniem uprawnienia w sprawach przedsiębiorców jedynie informował RMiŚP o wykonaniu uprawnienia (a nie oczekiwał na opinię RMiŚP przed wykonaniem uprawnienia) – nie byłoby wówczas groźby opóźnienia interwencji oraz nadmiernej biurokratyzacji w ramach współpracy obu rzeczników.</p> <p>Nowe brzmienie art. 12: „1. <u>Wraz z</u> wykonaniem uprawnienia, o którym mowa (...), Rzecznik <u>informuje</u> Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców o wykonaniu tego uprawnienia wraz z uzasadnieniem. 2. W terminie 21 dni od doręczenia Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców informacji, o której mowa w ust. 1, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców może przedstawić opinię dotyczącą wykonania uprawnienia, którego dotyczyła informacja.</p>
--	--	--	--	---

				<p>3. Rzecznik bierze pod uwagę przedstawioną w terminie opinię, o której mowa w ust. 2 pkt 1.</p> <p>4. Na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznik udziela, w ramach dostępnych zasobów i uprawnień, wsparcia Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców w zakresie ochrony praw podatników będących przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców.”</p>
7.	Art. 1	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	<p>Krajowa Rada podtrzymuje swoje stanowisko z dnia 22 maja br., w którym zostało podkreślone, że utworzenie instytucji rzecznika posiadającego realne możliwości działania jest niezbędne obliczu dysproporcji pomiędzy siłą działań organów skarbowych a możliwościami obrony, jakie posiadają podatnicy. Jednakże następnie zostało wskazane, że RPP powinien istnieć w ramach istniejącego urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich (dalej: RPO), co jest uzasadnione unikaniem powielania zadań i kompetencji oraz racjonalnym gospodarowaniem środkami publicznymi. W obecnym stanie prawnym RPO może występować i interweniować w celu ochrony interesów podatników w indywidualnych sprawach prowadzonych przez organy podatkowe. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu, liczba takich działań systematycznie rośnie, jednak jest ciągle niska. Taki stan jest niewątpliwie konsekwencją szerokiego zakresu działania RPO, jakim jest stanie na straży praw i wolności człowieka i obywatela oraz realizacji zasady równego traktowania. Co więcej, skuteczna ochrona praw podatnika wymaga szczególnych uprawnień, których obecnie RPO nie posiada. Bezsprzecznie misją RPP, jaką jest stanie na straży praw podatników, w szczególności poszanowania zasady pogłębiania zaufania do władzy publicznej, bezstronności i równego oraz sprawiedliwego traktowania, respektowania słuszych interesów podatników oraz racjonalności działania organów podatkowych wobec podatników (art. 1 projektu) wpisuje się w przytoczoną istotę działania RPO i ma swoją podstawę w przepisach Konstytucji.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców. Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RPO, jak i stawiane mu kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, RPO nie zawsze może interweniować w sprawach podatników, bowiem nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO). Do RPP będą natomiast mogły kierować prośby o interwencje wszystkie grupy podatników.</p>

8.	Art. 1	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	<p>Zgodnie z art. 1 projektu ustawy, Rzecznik Praw Podatnika stać ma na straży praw podatników, w szczególności poszanowania zasady pogłębiania zaufania do władzy publicznej, bezstronności i równego oraz sprawiedliwego traktowania, respektowania słuszych interesów podatników oraz racjonalności działania organów podatkowych wobec podatników. Zasady te wpisane są w treść projektu nowej Ordynacji podatkowej, zatem posłużono się w tym wypadku konstrukcją podobną do Rzecznika MSP (Rzecznik MSP, generalnie, pilnować ma przestrzegania zasad zapisanych w Prawie Przedsiębiorców, natomiast Rzecznik Praw Podatnika odpowiadać ma za realizowanie zasad zapisanych w Ordynacji podatkowej). Warto przy tym zauważyć, że katalog zadań Rzecznika Praw Podatnika w dużej mierze w istocie dubluje kompetencje Rzecznika MSP. Zgodnie bowiem z art. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców stoi na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, w szczególności m.in. poszanowania zasady wolności działalności gospodarczej, pogłębiania zaufania przedsiębiorców do władzy publicznej, bezstronności i równego traktowania, poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszych interesów przedsiębiorców. Łatwo dostrzec zatem, że zadania Rzecznika Praw Podatnika są niemal takie same, jak zadania Rzecznika MSP. Pojawia się zatem pytanie o zasadność dublowania kompetencji istniejącego już urzędu.</p> <p>Teoretycznie różni się nieco zakres podmiotowy (Rzecznik MSP broni praw przedsiębiorców z sektora MSP, a Rzecznik Praw Podatnika występuje w obronie wszystkich podatników), jednak intencją, którą kierował się ustawodawca przy projektowaniu regulacji dot. Rzecznika Praw Podatnika, było wzmocnienie przede wszystkim pozycji podmiotów najsłabszych (wyrażone jest to explicite w uzasadnieniu). Podmiotami najsłabszymi, czyli tymi, które nie mają zasobów, by korzystać z pomocy profesjonalnych kancelarii, są właśnie najmniejsi przedsiębiorcy. Potencjalny zakres działań Rzecznika Praw Podatnika pokrywałby się zatem w dużej mierze z kompetencjami Rzecznika MSP.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Powołanie Rzecznika Praw Podatnika (RPP) jest niezbędne do pełnej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi. RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu.</p> <p>RPP będzie stał na straży ochrony praw o wiele szerszej grupy podmiotów niż Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców (RMiŚP). Ten pierwszy będzie mógł reprezentować interesy wszystkich grup przedsiębiorców (mikro, małych, średnich i dużych), natomiast drugi wyłącznie mikro, małych, średnich – art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. poz. 648). RMiŚP w przeciwieństwie do RPP, nie może reprezentować osób fizycznych osiągających przychody nieprzekraczające w miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia (obecnie 1050zł), które na mocy przysługującego im uprawnienia nie złożyli wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – art. 5 ust. 1 ustawy o RMiŚP. Ta grupa podmiotów nie jest uznawana za przedsiębiorcę w świetle art. 4 ust. 1 ww. ustawy z dnia 6 marca 2018r., z uwagi na wyłączenie czynności wykonywanych przez te podmioty z działalności gospodarczej. Dodatkowo RPP będzie mógł reprezentować osoby fizyczne osiągające przychody nie pochodzące z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o PIT, czyli np. ze stosunku pracy. RMiŚP natomiast nie posiada takich uprawnień.</p> <p>Ponadto jak już wyżej wskazano, instytucja RPP ma przede wszystkim stać na straży praw podatnika. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Dlatego niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16</p>
----	--------	--	---	--

				<p>zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców.</p> <p>Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o RMiŚP). Zarówno ustawowe uprawnienia RMiŚP, jak i stawiane mu kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RMiŚP w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, niecelowe jest przyznanie RMiŚP kompetencji do interweniowania w sprawach podatników niebędących przedsiębiorcami, albowiem pozostawałoby to w oczywistym konflikcie interesów konsumentów i przedsiębiorców – nie zawsze interpretacja poszczególnych przepisów prawa jest równie korzystna dla obu tych grup podmiotów.</p>
9.	Art. 3	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	<p>Zdaniem Krajowej Rady powołanie RPP powinno się odbywać w sposób analogiczny do procedury wyboru kandydata na stanowisko RPO. Istotą działalności RPP jest równoważenie dysproporcji pomiędzy pozycją organów skarbowych, czyli władzy wykonawczej, a podatnikiem. Interwencje i wystąpienia RPP będą zazwyczaj miały charakter opozycyjny do stanowiska organów skarbowych. W związku z tym nie może on być uzależniony od władzy wykonawczej. Ponadto w celu zapewnienia rzeczywistej niezależności RPP od egzekutywy zasadne jest wprowadzenie dodatkowego warunku w postaci co najmniej pięcioletniej przerwy pomiędzy zatrudnieniem w administracji publicznej lub pełnieniem funkcji publicznej, a powołaniem na stanowisko RPP. Po trzecie, wydaje się istotne, aby każda kandydatura była opiniowana przez samorządy zawodowe adwokatów, radców prawnych oraz doradców podatkowych. Taki wymóg można traktować jako praktyczną weryfikację kryterium cechowania się nieposzlakowaną opinią i dawania rękopmi prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań, zapisanego w art. 3 pkt 4 projektu.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zaproponowane wymagania jakie musi spełnić wg projektu kandydat na RPP oraz proces jego powołania, daje gwarancję pełnej niezależności, a tym samym obiektywizmu w czasie pełnienia powierzonej funkcji.</p>
10.	Art. 3	Rada do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania	<p>Proponowane brzmienie: Art. 3. Na stanowisko Rzecznika może być powołana osoba, która: 1) jest obywatelem polskim;</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Proponowane nowe brzmienie art. 3 pkt 5: „5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego, posiada udokumentowane doświadczenie w</p>

		<p>2) korzysta z pełni praw publicznych;</p> <p>3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo ani umyślne przestępstwo skarbowe;</p> <p>4) cieszy się nieposzlakowaną opinią i daje rękojmię prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań;</p> <p>5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie prawa podatkowego;</p> <p>6) jest zdolna ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków Rzecznika;</p> <p>7) nie pełniła służby zawodowej ani nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2186, z późn. zm.), ani nie była ich współpracownikiem</p> <p>8) ukończyła 35 lat życia;</p> <p>9) posiada:</p> <p>a) co najmniej dziesięć lat doświadczenia na stanowisku związanym ze stosowaniem lub tworzeniem prawa podatkowego, a także z udziałem w sporządzaniu projektów orzeczeń sądowych w sprawach podatkowych lub stanowisku doradcy podatkowego, radcy prawnego lub adwokata ze specjalnością w ochronie prawnej podatników;</p> <p>b) stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych lub nauk ekonomicznych w zakresie prawa finansowego lub finansów.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Korekta treści art. 3 projektu wynika z zamiaru uniknięcia zbędnych powtórzeń oraz przekonania, że skoro zarówno Rzecznik, jak i jego zastępcy oraz przedstawiciele terenowi powinni odpowiadać równym wymogom i mają wykonywać ochronę praw podatników na podobnym poziomie, to wystarczy udokumentowanie (co jest oczywiste i nie ma co z tego stanowić odrębnego przepisu), że wyróżniają się ponad wszelką wątpliwość wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie prawa podatkowego.</p> <p>Wymóg pełnienia przez dziesięć lat funkcji związanej ze stosowaniem prawa podatkowego wobec</p>	<p>obszarze stosowania prawa podatkowego oraz co najmniej przez <u>pięć lat</u>:</p> <p>a) wykonywała zawód doradcy podatkowego lub</p> <p>b) zajmowała stanowisko <u>sędziego</u>, lub</p> <p>c) wykonywała zawód adwokata lub radcy prawnego, lub</p> <p>d) pełniła funkcję organu podatkowego, lub</p> <p>e) pozostawała na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe;”.</p> <p>Zaproponowane wyżej brzmienie przepisu częściowo eliminuje zgłaszane wątpliwości. Na kandydacie będzie ciążył obowiązek wykazania (udokumentowania) doświadczenia w obszarze stosowania prawa podatkowego. Wcześniejsze brzmienie, nakładające dodatkowy warunek tj. „wykonywaniu w tym czasie przede wszystkim czynności doradztwa podatkowego” pokrywało się z początkowym brzmieniem tego przepisu i wprowadzało niepotrzebne wątpliwości interpretacyjne.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe, niezasadne jest ustanawianie limitu wiekowego kandydata, który zobowiązany będzie do wykazania i (udokumentowania) spełnienia ww. warunków.</p> <p>W zakresie wyłączenia możliwości ubiegania się o funkcję Rzecznika Praw Podatnika pracowników organów podatkowych, należy zauważyć, że uwzględnienie tej uwagi stanowiłoby nieuzasadnione i nieuprawnione stygmatyzowanie tej grupy zawodowej i wyłączałoby znaczną grupę osób wysoko wykwalifikowanych i stojących na straży przestrzegania prawa z możliwości ubiegania się o wskazaną funkcję.</p> <p>Wymóg posiadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych lub ekonomicznych dla kandydata na stanowisko Rzecznika wzmacnia gwarancję osiągnięcia celu określonego projektowanym aktem prawnym, jakim jest ochrona praw podatnika. Ochrona ta ściśle jest związana z posiadaniem na wysokim poziomie wiedzy w zakresie prawa podatkowego i dużym doświadczeniem w jego stosowaniu. Dodatkowo, wysokie kwalifikacje zawodowe Rzecznika (w tym posiadany przez niego tytuł doktora nauk prawnych lub ekonomicznych) połączone z zasadą jednokadencyjności piastowania na tym stanowisku wzmacniają gwarancję niezależności tej instytucji. Przy czym zaproponowany</p>
--	--	---	--

		<p>referendarzy i asystentów w sądach administracyjnych w odpowiednim stopniu dowodzi ich kwalifikacji do pełnienia funkcji ochrony praw podatnika, podobnie zresztą jak samodzielnych pracowników organów administracji publicznej, w tym także organów podatkowych. Natomiast proponowany w korekcie wymóg dziesięcioletniej praktyki w sprawach podatkowych, profesjonalnych pełnomocników, wydaje się być bardziej nawet restrykcyjny niż ten który jest stawiany przed kandydatami na sędziów WSA. Alternatywnie możliwe jest wykazanie posiadanych kompetencji poprzez dysponowanie stopniem naukowym doktora habilitowanego nauk prawnych lub nauk ekonomicznych w zakresie prawa finansowego lub finansów.</p> <p>Z kolei poszukiwanie kandydatów do realizacji zadań RPP w kręgu osób pozostających na służbie organów podatkowych musi budzić kontrowersje co do zasady. Co najmniej dziesięcioletni staż związany z organem, który nierzadko pozostaje w sporze z podatnikiem (a tacy interesanci będą zapewne najliczniej stawać przez RPP) nie sprzyja gruntowaniu się empatii do tej strony stosunku publiczno-prawnym, a tym samym wytwarzaniu się kwalifikacji niezbędny do wykonywania zadań RPP.</p> <p>Retoryka uzasadnienia projektu Ordynacji podatkowej oraz wprowadzane tam zmiany i chociażby instytucja Rzecznika PP, akcentują przede wszystkim zamiar zwiększenia gwarancji procesowych podatnika, a nie organu. Z tych względów poszukiwanie kandydatów do dbania o prawa podatnika w aparacie skarbowym nie jest koncepcją pozostającą w zbieżności z celami i zasadami powyższego projektu.</p> <p>Nie jest też jasne jakie względy legły u podstaw unormowania, które przewiduje uzyskanie kwalifikacji do wykonywania obowiązków Rzecznika PP po pięcioletnim pełnieniu funkcji organu podatkowego. Z propozycji zawartych w ppkt c) pkt 5 art. 3 wynika wprost, że bezpośredni kontakt z organem podatkowym powoduje uzyskanie kwalifikacji do zostania Rzecznikiem PP dwa razy szybciej niż profesjonalni pełnomocnicy prawni. Niejasny zresztą przepis pkt 5 art. 3 może sugerować, że oprócz 10-letniego „...udokumentowanego doświadczenia w obszarze</p>	<p>przez zgłaszającego uwagę wymóg posiadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych lub nauk ekonomicznych w zakresie prawa finansowego lub finansów wydaje się nadmiernie rygorystyczny.</p>
--	--	--	--

			<p>stosowania prawa podatkowego...” należy jeszcze wykazać się 10-letnim stażem w zawodzie doradcy podatkowego, radcy prawnego lub adwokata.</p> <p>Odrębne unormowanie wymogów wobec doktora nauk prawnych (pkt 6 art. 3) stanowi wprost, że nie musi on posiadać owego wyróżniającego poziomu wiedzy w zakresie prawa podatkowego oraz udokumentowanego doświadczenia w obszarze stosowania prawa podatkowego. Jeżeli do tego dodać, że może to być osoba poniżej 30 roku życia, a więc nie mogąca uzyskać praktycznego doświadczenia w takiej skali jak wieloletni prawnicy oraz to, że ów doktorat nie musi dotyczyć w ogóle prawa podatkowego to wydaje się, że przepis ten jest nie do utrzymania w tekście ustawy o RPP. Jeszcze bardziej trudno odnieść się do doktora nauk ekonomicznych, chociaż na pewno u jego podstaw był pewien zamysł trudny do odkodowania.</p>	
11.	Art. 3 pkt 5	Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej	<p>Wątpliwości budzą również wymagania dot. doświadczenia zawodowego kandydata na Rzecznika. Projekt przewiduje wymóg dziesięcioletniego doświadczenia w pracy jako doradca podatkowy, adwokat lub radca prawny. Jednocześnie Rzecznikiem może też zostać osoba, które „pełniła funkcję organu podatkowego” zaledwie przez pięć lat. Takie rozróżnienie powoduje, że kandydaci ściśle związani ze strukturami administracji skarbowej mogą być faworyzowani podczas wyłaniania kandydatury do pełnienia funkcji Rzecznika, co również rodzi wątpliwości o zapewnienie bezstronności i niezależności Rzecznika.</p>	<p>Uwaga zasadna Proponowane nowe brzmienie art. 3 pkt 5: „5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego, posiada udokumentowane doświadczenie w obszarze stosowania prawa podatkowego oraz co najmniej przez <u>pięć lat</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wykonywała zawód doradcy podatkowego lub b) zajmowała stanowisko sędziego, lub c) wykonywała zawód adwokata lub radcy prawnego, lub d) pełniła funkcję organu podatkowego, lub e) pozostawała na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe;”. <p>W nowym brzmieniu zrównano okresy wskazane w art. 3 pkt 5 do pięciu lat.</p>
12.	Art. 3 pkt 5	Osoba fizyczna	<p>W związku ze skierowaniem przez resort do konsultacji publicznych projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika (UD421) wnosząc o rozważenie wprowadzenia we wskazanej ustawie zmiany w art. 3 pkt 5 poprzez ograniczenie okresu wymaganego stażu z 10 do 5 lat dla doradców podatkowych, adwokatów i radców prawnych.</p>	<p>Uwaga zasadna Proponowane nowe brzmienie art. 3 pkt 5: „5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego, posiada udokumentowane doświadczenie w obszarze stosowania prawa podatkowego oraz co najmniej przez <u>pięć lat</u>:</p>

			<p>Obecnie ustawodawca przewiduje dla Rzecznika Praw Podatnika oraz jego zastępców konieczność posiadania 10 letniego stażu związanego ze stosowaniem prawa podatkowego (w tym w szczególności 10 letniego stażu w zawodzie doradcy podatkowego, radcy prawnego lub adwokata). Rzecznik Praw Podatnika musi przy tym posiadać tytuł doktora nauk prawnych lub ekonomicznych. Biorąc pod uwagę, iż wymogi dla Sędziego Sądu Administracyjnego to 8 letni staż pracy w zawodzie prawniczym ustanowiony wymóg wydaje się nadmierny. Może on wyeliminować z możliwości ubiegania się o stanowisko rzecznika szereg osób, które posiadają kompetencje i doświadczenie potrzebne dla pełnienia takiej funkcji.</p> <p>Powyższe jest szczególnie istotne biorąc pod uwagę, iż ustawodawca przewiduje, iż w/w wymóg stosować się będzie również do zastępców rzecznika praw podatnika, co może utrudnić znalezienie chętnych na te stanowiska.</p>	<p>a) wykonywała zawód doradcy podatkowego lub b) zajmowała stanowisko sędziego, lub c) wykonywała zawód adwokata lub radcy prawnego, lub d) pełniła funkcję organu podatkowego, lub e) pozostawała na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe;”.</p>
13.	Art. 3 pkt 5	Konfederacja Lewiatan	<p>Pozytywnie oceniamy wysoko postawione wymogi dotyczące kompetencji jakie powinien posiadać Rzecznik, niemniej zwracamy uwagę, że zgodnie z brzmieniem proponowanego art. 3 pkt 5 projektu ustawy Rzecznikiem nie będzie mogła zostać osoba, która przez np. 9 lat wykonywała zawód doradcy podatkowego i 9 lat pozostawała na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa w podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe, co jak rozumiemy nie było intencją projektodawcy.</p> <p>Przepis powinien mieć brzmienie: Art. 3. Na stanowisko Rzecznika może być powołana osoba, która: 5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego oraz co najmniej przez dziesięć lat: a) wykonywała zawód doradcy podatkowego lub b) wykonywała zawód adwokata lub radcy prawnego i w tym czasie wykonywała przede wszystkim czynności doradztwa podatkowego, lub c) pozostawała na stanowiskach związanych ze</p>	<p>Uwaga zasadna Proponowane nowe brzmienie art. 3 pkt 5: „5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego, posiada udokumentowane doświadczenie w obszarze stosowania prawa podatkowego oraz co najmniej przez pięć lat: a) wykonywała zawód doradcy podatkowego lub b) zajmowała stanowisko sędziego, lub c) wykonywała zawód adwokata lub radcy prawnego, lub d) pełniła funkcję organu podatkowego, lub e) pozostawała na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe;”.</p> <p>W nowym brzmieniu zrównano jednocześnie okresy wskazane w art. 3 pkt 5 do pięciu lat.</p>

			stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe lub d) pełniła funkcję organu podatkowego.	
14.	Art. 3 pkt 5 lit. b	Polska Izba Biegłych Rewidentów	<p>Nie sposób znaleźć uzasadnienia dla przyjętego w projekcie ustawy ograniczenia kwalifikacji wymaganych dla osoby Rzecznika Praw Podatników, jego zastępców lub przedstawicieli podatkowych do osób wykonujących zawody doradcy podatkowego, adwokata lub radcy prawnego, z pominięciem zawodu biegłego rewidenta.</p> <p>Zgodnie z ustawą o doradztwie podatkowym (art. 3 ust. 1), podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności doradztwa podatkowego są zawody zaufania publicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradcy podatkowi, - adwokaci i radcowie prawni, - biegli rewidenci. <p>Wobec powyższego, z uwagi na tożsame kompetencje ustawowe, potrzebę równego traktowania zawodów zaufania publicznego, proponujemy zmianę do art. 3 pkt 5 lit. b oraz art. 8 ust. 4, które powinny brzmieć:</p> <p>„Art. 3. Na stanowisko Rzecznika może być powołana osoba, która:</p> <p>5) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego, posiada przynajmniej dziesięcioletnie udokumentowane doświadczenie w obszarze stosowania prawa podatkowego oraz co najmniej przez:</p> <p>b) dziesięć lat wykonywała zawód adwokata, radcy prawnego lub biegłego rewidenta i w tym czasie wykonywała przede wszystkim czynności doradztwa podatkowego, lub...”.</p> <p>„Art. 8 ust. 4. Przedstawiciela terenowego Rzecznika powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Rzecznika, spośród osób spełniających kryteria, o których mowa w art. 3 pkt 1-4 oraz 7, oraz które co najmniej przez pięć lat wykonywały zawód doradcy podatkowego, adwokata, radcy prawnego lub biegłego rewidenta albo przez pięć lat pozostawały na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa podatkowego w urzędach obsługujących organy podatkowe lub przez 3 lata pełniły funkcję organu podatkowego”.</p> <p>Zwracamy również uwagę na pomyłkę pisarską, w art. 3 pkt 5</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 377, 650, 723, 1669), biegli rewidenci są podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1.</p> <p>W myśl natomiast ww. art. 2 ust. 1 pkt 1, czynności doradztwa podatkowego obejmują: udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami. Tym samym należy stwierdzić, iż biegli rewidenci, w przeciwieństwie do adwokatów i radców prawnych, nie są podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności określonych m.in. w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o doradztwie podatkowym, tj. do reprezentowania podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1. Uprawnień takich nie nadaje biegłym rewidentom również ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1089, z późn. zm.). Z kolei ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1302) nie wymienia biegłych rewidentów jako podmioty uprawnione do sporządzania skargi kasacyjnej (art. 175 p.p.s.a.).</p> <p>Wobec powyższego, nie można zgodzić się ze stanowiskiem zgłaszającego uwagę, iż kompetencje ustawowe doradców podatkowych, adwokatów i radców prawnych są tożsame z kompetencjami biegłych rewidentów w zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego.</p>

			projekt ustawy wyszczególniona została dwukrotnie litera „b”, brak jest litery „d”.	
15.	Art. 4 ust. 1	Polska Izba Ubezpieczeń	Sposób powołania Rzecznika Praw Podatnika (przez premiera na wniosek Ministra Finansów), a także konieczność przedstawiania corocznego sprawozdania Ministrowi Finansów, budzą wątpliwości pod kątem zapewnienia temu organowi niezależności względem m.in. instytucji, której działaniom RPP jako organ kontroli miałby się przeciwstawiać. Tak ukształtowany system powoływania RPP może mieć wpływ na ocenę działalności tego organu jako organu fasadowego, o iluzorycznym wpływie na sprawy związane z prawem podatkowym. Należy podkreślić, że w przypadku większości obecnie istniejących rzeczników (np. Rzecznik Praw Obywatelskich, czy Rzecznik Praw Dziecka) procedura powoływania jest inna (organami decyzyjnymi są Sejm i Senat), a przynajmniej nie jest w tę procedurę włączony organ, którego działalność jest w naturalny sposób związana z działalnością rzecznika (np. Rzecznika Praw Pacjenta powołuje wprawdzie Prezes Rady Ministrów, ale bez udziału Ministra Zdrowia). PIU wnioskuje - o ile instytucja RPP zostanie utrzymana - aby był on powoływany w analogicznym trybie jak powoływany jest Rzecznik Praw Obywatelskich.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zaproponowane wymagania jakie musi spełnić wg projektu kandydat na RPP oraz proces jego powołania, daje gwarancję pełnej niezależności, a tym samym obiektywizmu w czasie pełnienia powierzonych funkcji.</p> <p>Dodatkowo, w zakresie procesu odwołania Rzecznika, uwzględniono w większości uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających, poprzez usunięcie pkt 4 w odesłaniu do art. 3 w proj. art. 6 ust. 3 pkt 5 – tym samym zawężono przesłanki odwołania Rzecznika, co wzmacnia niezależność tej instytucji.</p> <p>Nowe brzmienie art. 6 ust. 3 pkt 5: „3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji w przypadku: (...) 5) ustalenia niespełnienia lub zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 3 pkt. 2, 3, 5-7.”</p> <p>Raporty wskazane w proj. art. 20 ust. 1 mają przedstawiać coroczną diagnozę polskiego systemu podatkowego. Właściwym adresatem tych raportów jest więc minister właściwy do spraw finansów publicznych, co nie powinno być interpretowane jako zależność instytucji Rzecznika od Ministra Finansów.</p>
16.	Art. 4, 6	Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej	Dokonując analizy zaproponowanych w Projekcie rozwiązań pojawiają się uzasadnione wątpliwości dotyczące bezstronności i niezależności Rzecznika z uwagi na fakt, że ma on być powoływany na wniosek Ministra Finansów. Ponadto Rzecznik ma być obowiązany do składania cyklicznych raportów ze swojej działalności ministrowi właściwemu do spraw finansów, publicznych. Co więcej, do odwołania Rzecznika wystarczyć ma jedynie wniosek Ministra Finansów zatwierdzony przez Premiera. Oznaczać to może nadmierną kontrolę rządu nad działalnością Rzecznika. Przewidziany w Projekcie ustawy odpowiedni dobór kompetencyjny, jednokadencyjność oraz zamknięty katalog	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Zaproponowane wymagania jakie musi spełnić wg projektu kandydat na RPP oraz proces jego powołania, daje gwarancję pełnej niezależności, a tym samym obiektywizmu w czasie pełnienia powierzonych funkcji.</p> <p>Dodatkowo, w zakresie procesu odwołania Rzecznika, uwzględniono w większości uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających, poprzez usunięcie pkt 4 w odesłaniu do art. 3 w proj. art. 6 ust. 3 pkt 5 – tym samym zawężono przesłanki odwołania Rzecznika, co wzmacnia niezależność tej instytucji.</p> <p>Nowe brzmienie art. 6 ust. 3 pkt 5:</p>

		<p>przyczyn, dla których Rzecznik może być odwołany ze stanowiska, nie zapewniają zachowania przez niego niezależności — w szczególności w przypadku, gdy jednym z powodów odwołania może być niejednoznaczna przesłanka utraty nieposzlakowanej opinii i zaprzestanie dawania rękojmi prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań. Przy ww. sposobie powoływania odwoływania Rzecznika wątpliwości może też budzić sam jego udział w ewentualnych postępowaniach administracyjnych, w których drugą stroną byłby organ administracji rządowej.</p> <p>W ocenie Pracodawców RP wprowadzenie nowej instytucji Rzecznika Praw Podatnika nie jest rozwiązaniem optymalnym z punktu widzenia podatników. Mając na uwadze zastrzeżenia co do bezstronności i niezależności Rzecznika oraz koszt utworzenia owej instytucji (z Oceny skutków regulacji wynika, że w 2020 r. wydatki budżetu państwa z tytułu utworzenia instytucji Rzecznika Praw Podatnika wyniosą ok. 20,89 mln zł), za zasadne i bardziej efektywne od tworzenia kolejnego kosztownego urzędu należy uznać wzmocnienie kadrowe i merytoryczne biura Rzecznika Praw Obywatelskich, który dotychczas wielokrotnie zajmował się problematyką prawa podatkowego i interweniował w sprawach oczywistych naruszeń praw podatników.</p>	<p>„3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji w przypadku: (...) 5) ustalenia niespełnienia lub zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 3 pkt. 2, 3, 5-7.”</p> <p>Raporty wskazane w proj. art. 20 ust. 1 mają przedstawiać coroczną diagnozę polskiego systemu podatkowego. Właściwym adresatem tych raportów jest więc minister właściwy do spraw finansów publicznych, co nie powinno być interpretowane jako zależność instytucji Rzecznika od Ministra Finansów.</p> <p>RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców. Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RPO, jak i stawiane mu kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, RPO nie zawsze może interweniować w sprawach podatników, bowiem nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO). Do RPP będą natomiast</p>
--	--	--	---

				mogły kierować prośby o interwencje wszystkie grupy podatników i na każdym etapie postępowania.
17.	Art. 4 ust. 1, art. 6 ust. 1 i 3	Krajowa Rada Komornicza	Jeżeli RPP ma stać na straży praw i interesów podatnika winien być podmiotem niezależnym od organów władzy publicznej, w szczególności organów wykonujących zadania w sferze podatkowej. Tymczasem projekt przewiduje, że RPP powoływać ma Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych (art. 4 ust. 1 projektu). Wedle zaś treści art. 6 ust. 1 projektu do odwołania RPP również upoważniony został Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Podkreślenia wymaga, że wśród przesłanek upoważniających do odwołania RPP wskazano na „ustalenia niespełnienia lub zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 3 pkt 2 lub 4”, tj. niespełnienia lub zaprzestania spełniania między innymi warunku nieposzlakowanej opinii i rękojmi prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań”. Tak ogólna przesłanka podważa istotę i sens kadencyjności RPP oraz wymaganą samodzielność i niezależność w sprawowaniu urzędu. Rzecznika Praw Podatnika powoływać winien Sejm RP, analogicznie jak w przypadku Rzecznika Praw Obywatelskich (por. art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich), czy Rzecznika Praw Dziecka (por. art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 06 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka). Uzależnienie RPP od organów administracji do spraw finansów publicznych, które jednocześnie RPP ma kontrolować w celu „respektowania słuszných interesów podatnika” spowoduje, że instytucja ta nie będzie władna realizować zadań, do których winna być utworzona. Wydaje się, że proponowana instytucja, usytuowana w strukturze organów zajmujących się sprawami finansów publicznych, nie spełnia oczekiwań w zakresie konieczności utworzenia podmiotu stojącego na straży praw i interesów podatnika i gwarantującego możliwość niesienia realnej pomocy podatnikom w sporach z organami podatkowymi w procesie stosowania prawa.	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Zaproponowane wymagania jakie musi spełnić wg projektu kandydat na RPP oraz proces jego powołania, daje gwarancję pełnej niezależności, a tym samym obiektywizmu w czasie pełnienia powierzonych funkcji.</p> <p>Dodatkowo, w zakresie procesu odwołania Rzecznika, uwzględniono w większości uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających, poprzez usunięcie pkt 4 w odesłaniu do art. 3 w proj. art. 6 ust. 3 pkt 5 – tym samym zawężono przesłanki odwołania Rzecznika, co wzmacnia niezależność tej instytucji.</p> <p>Nowe brzmienie art. 6 ust. 3 pkt 5: „3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji w przypadku: (...) 5) ustalenia niespełnienia lub zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 3 pkt. 2, 3, 5-7.”</p>
18.	Art. 6	Związek	Jednocześnie, Rzecznik Praw Podatnika pozbawiony jest	Uwaga częściowo zasadna

		<p>Przedsiębiorców i Pracodawców</p>	<p>bardzo ważnego przymiotu, którym obdarzony został Rzecznik MSP - realnej niezależności. Zgodnie bowiem z art. 6, kadencja Rzecznika Praw Podatnika wygasa w przypadku jego śmierci albo odwołania. Poza oczywistymi przyczynami odwołania, takimi jak złożenie rezygnacji, utrata obywatelstwa, czy też prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, Rzecznik Praw Podatnika może zostać odwołany, jeśli ustalone zostanie, że przestał on „cieszyć się nieposzlakowaną opinią i dawać rękojmię prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań”. Kryterium dawania rękojmi prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań jest na tyle nieostre, że de facto daje Ministrowi Finansów uprawnienie, by wnioskować do premiera o odwołanie Rzecznika Praw Podatnika tak naprawdę w każdym przypadku, w którym uzna on to za stosowne.</p> <p>Niezależność Rzecznika Praw Podatnika jest kluczowa z punktu widzenia wykonywania jego zadań - w końcu istotą jego działalności będzie w wielu przypadkach przeciwstawianie się nieuczciwym i niezgodnym z przepisami prawa praktykom organów podatkowych. Wyposażenie ministra finansów w możliwość wnioskowania o odwołanie Rzecznika w każdym przypadku, w którym subiektywnie uzna on, że ten przestaje dawać rękojmię prawidłowego i obiektywnego wykonywania powierzonych zadań, sprawia że Rzecznik Praw Podatnika staje się de facto „kwiatkiem do kożucha” administracji podatkowej. Istnieje bowiem poważne niebezpieczeństwo, że w przypadku, w którym rzecznik zacznie podejmować zbyt wiele działań niewygodnych z punktu widzenia fiskusa, będzie odwołany. Tym samym, pozostanie instytucją, która nie dość, że dubluje kompetencje innej, to jeszcze jest ograniczona w swoich działaniach, bowiem będzie podlegać permanentnej ocenie polityka nadzorującego administrację, przeciwko której też rzecznik będzie się niejednokrotnie zwracał. Jest to sytuacja absurdalna.</p>	<p>Zaproponowane wymagania jakie musi spełnić wg projektu kandydat na RPP oraz proces jego powołania, daje gwarancję pełnej niezależności, a tym samym obiektywizmu w czasie pełnienia powierzonych funkcji.</p> <p>W zakresie natomiast procesu odwołania Rzecznika, uwzględniono w większości uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających, poprzez usunięcie pkt 4 w odesłaniu do art. 3 w proj. art. 6 ust. 3 pkt 5 – tym samym zawężono przesłanki odwołania Rzecznika, co wzmacnia niezależność tej instytucji.</p> <p>Nowe brzmienie art. 6 ust. 3 pkt 5: „3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji w przypadku: (...) 5) ustalenia niespełnienia lub zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 3 pkt. 2, 3, 5-7.”</p>
--	--	---	---	---

19.	Art. 8	Rada do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania	<p>Proponowane brzmienie:</p> <p>Art. 8. 2. Zastępców Rzecznika powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Rzecznika, spośród osób spełniających kryteria, o których mowa w art. 3. 3. Do zastępców Rzecznika przepis art. 5 i 7 stosuje się odpowiednio. 4. Przedstawiciela terenowego Rzecznika powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Rzecznika, spośród osób spełniających kryteria, o których mowa w art. 3, 5 i 7.</p> <p>Uzasadnienie: Mocą art. 9 ust 3 projektu ustawy Zastępcy Rzecznika i przedstawiciele terenowi Rzecznika wykonują zadania, o których mowa w ust. 1. Wymienione są w nim zadania wyczerpująco określają zakres uprawnień Rzecznika PP. W tym stanie rzeczy pożądanym jest, aby przed Zastępcą rzecznika lub jego przedstawiciele terenowych postawić żądanie dysponowania podobnym zakresem kwalifikacji i identycznym z pozostałymi wymogami.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna Proponowane nowe brzmienie art. 8 ust. 3: „3. Do zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych Rzecznika przepisy art. 5 i 7 stosuje się odpowiednio.”</p> <p>Postawione wymagania przed kandydatami na zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych, nie odbiegają znacząco od wymagań stawianych samemu Rzecznikowi. Tym samym nie wystąpi zagrożenie w prawidłowym realizowaniu zadań nałożonych analizowanym projektem. Nie jest natomiast uzasadnione stawianie kandydatom na zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych wymogu posiadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych lub ekonomicznych (proj. art. 3 pkt 6 w zakresie kandydatów na stanowisko Rzecznika). Wymóg taki wydaje się nadmiernie rygorystyczny w stosunku do zastępców Rzecznika i przedstawicieli terenowych.</p>
20.	Art. 8 ust. 1	NZSS Solidarność	<p>Zgodnie z projektowanym art. 8. 1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy 16 zastępców, 32 przedstawicieli terenowych Biura Rzecznika Praw Podatnika. Tak rozbudowana struktura zapewne będzie służyć jak najszybszemu dotarciu podatnika do przedstawicieli Rzecznika. Jednak wobec istnienia innych instytucji o podobnym charakterze należy rozważyć zasadność powołania Rzecznika Praw Podatnika, biorąc pod uwagę obawę o możliwości dublowania się działań, co może prowadzić do nieuzasadnionego generowania kosztów po stronie budżetu państwa. Natomiast po stronie podatnika może rodzić wątpliwości co do tego jaka instytucja jest właściwa dla jego sprawy.</p>	<p>Uwaga niezasadna Powołanie Rzecznika Praw Podatnika (RPP) jest niezbędne do pełnej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi. RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMIŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie</p>

				<p>podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców.</p> <p>Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o RMiŚP) i Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RMiŚP i RPO, jak i stawiane im kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RMiŚP i RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, RPO nie zawsze może interweniować w sprawach podatników, bowiem nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO). Również nie wydaje się celowe przyznanie RMiŚP kompetencji do interweniowania w sprawach podatników niebędących przedsiębiorcami, albowiem pozostawałoby to w oczywistym konflikcie interesów konsumentów i przedsiębiorców – nie zawsze interpretacja poszczególnych przepisów prawa jest równie korzystna dla obu tych grup podmiotów. Do RPP będą natomiast mogły kierować prośby o interwencje wszystkie grupy podatników.</p>
21.	Art. 8 ust. 1	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	<p>Warto zwrócić ponadto uwagę na niezwykle rozbudowany aparat administracyjny, którym dysponować ma Rzecznik Praw Podatnika. Otóż Rzecznik wykonywać ma swoje zadania przy pomocy 16 zastępców i 32 przedstawicieli terenowych. Ciężko jest wyobrazić sobie racjonalne uzasadnienie budowania tak rozległej struktury biurokratycznej. Poza bowiem biurem Rzecznika, w którym naturalnie będzie zatrudniona określona kadra, zadania opisane w ustawie Rzecznik będzie wykonywał z pomocą aż 48 osób. Wydaje się, że jest to zdecydowanie zbyt duża liczba osób zaangażowanych - z mocy ustawy, a nie z uznania Rzecznika - w realizowanie kompetencji zapisanych w ustawie.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Należy zauważyć, że ilość i różnorodność zadań jakie będzie realizował RPP, jak również spodziewana ilość spraw indywidualnych, które mogą być zgłaszane przez podatników, wymusza stworzenie struktury w kształcie zaproponowanym w projekcie ustawy. Porównywanie struktury RMiŚP do zakładanej struktury RPP wydaje się nieuprawnione chociażby biorąc pod uwagę ilość podatników, którzy będą posiadać uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o podjęcie czynności w indywidualnej sprawie. Wg danych Ministerstwa Finansów, samych podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, biorąc pod uwagę informacje za 2016 r., jest ponad 25.000.000 (źródło: https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/6084784/Informacja). Podatnicy zgłaszając problem do rozstrzygnięcia będą oczekiwać szybkiej i profesjonalnej reakcji, która będzie niemożliwa do zrealizowania w kształcie zaproponowanym przez</p>

				<p>zgłaszającego uwagę. Biorąc pod uwagę powyższe, zaproponowana przez projektodawcę struktura RPP wynikająca z art. 8 ust. 1, jest w pełni uzasadniona.</p>
22.	Art. 9	Polska Izba Ubezpieczeń	<p>Obecnie działający rzecznicy są organami kontroli. Zakres ich kompetencji jest ograniczony do sprawowania kontroli nad działalnością innych organów państwowych (nie mają one uprawnień nadzorczych). Kompetencje tych organów zostały ukształtowane z poszanowaniem niezależności działań podlegających kontroli rzeczników (np. związane z tych organów prawomocnymi wyrokami sądowymi). Organy te mają możliwość podejmowania działań zarówno generalnych (np. możliwość formułowania wystąpień dotyczących obowiązujących przepisów do właściwych organów), jak i indywidualnych (np. udział w sprawach prowadzonych przez organy państwowe). Żaden z tych organów jednak nie jest jednak uczestnikiem procesu legislacyjnego. Co jest zrozumiałe, mając na uwadze trójpodział władzy (przyczyna: brak możliwości zachowania obiektywności jako uczestnik postępowań prowadzonych przez organy wykonawcze stosujące obowiązujące przepisy, w sytuacji gdy jako podmiot uczestniczący w tworzeniu prawa, miało się wpływ na kształt tych przepisów). W przypadku Rzecznika Praw Podatnika, projekt ustawy przewiduje połączenie kompetencji mających związek z kontrolą władzy wykonawczej (np. przedstawianie właściwym organom, organizacjom lub instytucjom publicznym oceny oraz wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw podatnika, wzmocnienia spójności i sprawności prawa podatkowego, usunięcia zbędnych procedur, czy wymogów formalnych lub usprawnienia trybu załatwiania spraw), czy też możliwość kierowania do Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) wniosków o wystąpienie przez RPO do Trybunału Konstytucyjnego, jak i udział RPP w procesie legislacyjnym. W uproszczeniu: ten sam organ będzie uczestniczył w tworzeniu prawa, jak i później oceniał przepisy pod kątem jego potencjalnej niezgodności z normami konstytucyjnymi. Takie ukształtowanie uprawnień RPP rodzi więc wątpliwości co do zgodności z konstytucyjną zasadą trójpodziału władzy.</p>	<p>Uwaga niezasadna Konieczne jest utrzymanie wskazanych w projekcie uprawnień, które wbrew stanowisku zgłaszającego uwagę, nie budzą wątpliwości co do ich zgodności z Konstytucją, czy zasadą trójpodziału władzy. Rzecznik będzie uczestnikiem w procesie tworzenia prawa tak jak inne instytucje i jednostki na zasadzie przysługujących im uprawnień. RPP nie będzie posiadał w procesie tworzenia prawa innych, tym bardziej większych uprawnień od pozostałych podmiotów będących jednostkami publicznymi. Zauważyć należy, że do zadań Rzecznika będzie należało m.in. opiniowanie projektów aktów normatywnych w zakresie prawa podatkowego (proj. art. 9 ust. 1 pkt 1), które to opinie, w tym wskazujące na niezgodność danego rozwiązania z normami konstytucyjnymi, mogą nie zostać uwzględnione przez projektodawcę. Również wniosek Rzecznika o podjęcie inicjatywy ustawodawczej (proj. art. 11 ust. 1 pkt 1) może zostać nieuwzględniony przez właściwy organ. Dodatkowo, uprawnienie RPP w zakresie kierowania do RPO wniosków o zbadania zgodności z Konstytucją określonych rozwiązań prawnych dotyczących praw podatnika, będzie odnosiło się do aktów prawnych, w tworzeniu których RPP np. nie brał udziału lub co do których nie zostały uwzględnione uwagi Rzecznika bądź wady danego aktu nie zostały dostrzeżone w procesie tworzenia prawa, a dopiero w późniejszym okresie. Dlatego utrzymanie tego uprawnienia jest niezbędne dla pełnej realizacji zadań Rzecznika określonych art. 1 projektu.</p>

23.	Art. 9 ust. 1	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	Dodatkowo wskazane byłoby, aby rola RPP w procesie legislacyjnym została dodatkowo wzmocniona poprzez wprowadzenie obowiązku zasięgnięcia jego opinii w przypadku każdego projektu aktu prawnego z zakresu prawa podatkowego procedowanego przez rząd. Jednakże takie rozwiązanie może być zapisane w Regulaminie pracy Rady Ministrów.	Uwaga niezasadna Uprawnienie RPP do opiniowania projektów aktów normatywnych z zakresu prawa podatkowego będzie wynikało wprost z aktu ustawowego (proj. art. 9 ust. 1 pkt 1). Dodatkowe doregulowanie tego uprawnienia wydaje się zbędne.
24.	Art. 9 ust. 1 pkt 1	Konfederacja Lewiatan	Zbędne wydaje się uprawnienie Rzecznika do opiniowania projektów aktów prawnych z zakresu prawa podatkowego. Rzecznik, angażując się co do zasady w sprawy indywidualne, nie będzie posiadać kompetencji do oceny proponowanych zmian w prawie podatkowym z perspektywy wszystkich podatników. Przedstawienie właściwej oceny proponowanych zmian w prawie podatkowym wymaga przeprowadzenia szerokich konsultacji z podatnikami/przedsiębiorcami i uzyskania ich opinii. Rzecznik nie będzie dysponować zasobem wiedzy adresatów projektowanych przepisów i tym samym nie będzie mógł zaprezentować właściwej oceny propozycji. Taką wiedzę dysponują głównie organizacje zrzeszające podatników/przedsiębiorców, które prowadząc konsultacje wśród swoich członków zbierają wiedzę i stanowiska większości uczestników procesów gospodarczych, a następnie na tej podstawie otrzymanych formułują opinie do projektowanych zmian. Brak możliwości uzyskania oceny propozycji przez Rzecznika od podatników, których dotyczyć będzie proponowana zmiana, niesie za sobą ryzyko, że stanowiska Rzecznika będą przygotowywane w ramach jego biura, wykorzystując wiedzę teoretyczną, bądź wiedzę pozyskaną od administracji skarbowej, która niekoniecznie będzie zgodna z oceną kwestii podatkowych z punktu widzenia podatników, których ma reprezentować Rzecznik. Z kolei, Rzecznik nie powinien prowadzić dodatkowych konsultacji wśród podatników, gdyż dublowałby konsultacje społeczne tych aktów prawnych.	Uwaga niezasadna Wyposażenie RPP w kompetencje w zakresie opiniowania projektów aktów prawnych z zakresu prawa podatkowego nie wyklucza stosowania podobnego uprawnienia innym podmiotom, w tym w szczególności zrzeszającym przedsiębiorców i podatników. Podmioty te mają prawo wyrażania własnych opinii niezależnie od stanowiska RPP. Całkowicie niezrozumiałe i nieuzasadnione jest wywodzenie, że tylko organizacje zrzeszające podatników i przedsiębiorców dysponują wiedzą, która pozwala na opiniowanie projektów przepisów prawa podatkowego, a ponadto, że akurat RPP takiej wiedzy nigdy nie posiada. Nic nie stoi również na przeszkodzie, żeby podatnicy, w tym przedsiębiorcy swoje uwagi przekazywali RPP, który mógłby je wykorzystać w opiniowanych projektach.
25.	Art. 9 ust. 1 pkt 4	Krajowa Rada Spółdzielcza	Zasadnym jest doprecyzowanie czy prowadzona przez Rzecznika działalność edukacyjna będzie nieodpłatna czy odpłatna?	Uwaga niezasadna Projektowany art. 9 ust. 1 pkt 4 nie wskazuje, czy działalność edukacyjna RPP będzie odpłatna albo nieodpłatna, gdyż z zasady działalność taka pociąga za sobą określone wydatki (np. wynajęcie

				sali wykładowej, czy też honorarium dla wykładowców z firm komercyjnie zajmujących się taką działalnością), które z uwagi na ograniczony budżet Rzecznika mogą wymusić partycypowanie uczestników szkolenia w kosztach ich organizacji.
26.	Art. 9 ust. 1 pkt 8	Krajowa Rada Komornicza	Nie jest uzasadnione, by RPP władny był wyłącznie do „kierowania do Rzecznika Praw Obywatelskich wniosków o wystąpienie przez Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego w kwestiach dotyczących praw podatnika z wnioskiem w sprawie, o której mowa w art. 188 Konstytucji”. Już w chwili obecnej, bez instytucji RPP, możliwe jest podejmowanie wskazanych działań przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Skoro wprowadza się nową instytucję Rzecznika, który ma stać na straży ochrony praw w określonym obszarze prawnym, winien on mieć uprawnienia do podejmowania wszelkich działań w tym obszarze, a nie wyłącznie „kierować wniosków do innych podmiotów”.	Uwaga niezasadna Zaproponowany katalog uprawnień w pełni gwarantuje wypełnienie celu zakreślonego analizowanym projektem ustawy. Nie jest zatem potrzebne zwiększanie uprawnień Rzecznika i w konsekwencji poszerzanie kręgu podmiotów uprawnionych do bezpośredniego wystąpienia ze skargą konstytucyjną do Trybunału Konstytucyjnego. Zwłaszcza, że wniesienie skargi konstytucyjnej możliwe jest dopiero po wyczerpaniu drogi prawnej zakończonej wydaniem ostatecznego rozstrzygnięcia, natomiast aby działania Rzecznika były skuteczne winien on skupić się na interwencjach już na etapie rozpatrywania spraw, a nie dopiero po ich zakończeniu.
27.	Art. 11 ust. 1 pkt 3 i 9	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	Nie sposób zgodzić się z propozycją przyznania RPP uprawnienia do występowania do właściwego organu z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w sprawie podatnika (art. 11 ust. 1 pkt 3). Co prawda zostało ono zawężone do tylko takich przypadków, kiedy podatnik nie ma możliwości złożenia takiego wniosku lub sprawia mu to nadmierną trudność. Niemniej wydaje się to niespójne z rolą RPP, jako strażnika praw podatników, a nie ich zastępcy czy pełnomocnika. Również wydaje się, że składając taki wniosek RPP za każdy razem powinien w jego treści wykazywać spełnienie powyższej przesłanki niemożności lub nadmiernej trudności złożenia wniosku po stronie podatnika. Dodatkowo komplikuje to wykonywanie powyższego uprawnienia. Ponadto w sytuacji, gdy po analizie indywidualnej sprawy RPP dojdzie do wniosku, że wykładnia przepisów w praktyce faktycznie rodzi wątpliwości, to powinien raczej wystąpić o wydanie objaśnień podatkowych lub interpretacji ogólnej, co będzie w interesie wszystkich podatników. Nie można bowiem wykluczyć, że podobny problem nie powtórzy się u innego podatnika. Nareszcie przyznanie takiego uprawnienia byłoby precedensowe, w szczególności nie posiada go	Uwaga niezasadna Uprawnienie Rzecznika do składania wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej w brzmieniu zaproponowanym w proj. art. 11 ust. 1 pkt 3 będzie wykorzystywane w nadzwyczajnych sytuacjach, czyli wtedy gdy podatnik nie jest w stanie, z uwagi np. na stan zdrowia, sporządzić samodzielnie wniosku interpretacyjnego lub powołać pełnomocnika do tej czynności. Uprawnienie to nie powinno być nadużywane, gdyż rolą Rzecznika nie jest występowanie w roli „pełnomocnika” i zastępowanie w wykonywaniu tych czynności profesjonalnych podmiotów. Rzecznik będzie decydował czy spełnione zostały przesłanki w zakresie możliwości złożenia wniosku interpretacyjnego w zastępstwie za podatnika i to na Rzeczniku będzie ciążył obowiązek wykazania tych okoliczności we wniosku interpretacyjnym. Ponadto, poza wykazaniem tych okoliczności Rzecznik będzie zobowiązany na mocy art. 11 ust. 2 do uzyskania zgody od zainteresowanego do działania w jego imieniu w tym zakresie. Biorąc pod uwagę nadzwyczajne okoliczności oraz potrzebę zapewnienia ochrony praw podatników najbardziej potrzebujących

			<p>Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw.</p> <p>Kolejnym postulatem naszego samorządu jest wzmocnienie uprawnień związanego z wstrzymywaniem czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciw podatnikowi. W powyższych sytuacjach występowanie z wnioskiem w odróżnieniu od możliwości samodzielnego wstrzymania egzekucji może nierzadko okazać się nieskuteczne. Zanim organ rozpatrzy wniosek, egzekucja zostanie już przeprowadzona.</p>	<p>pomocy a wyłączonych z możliwości samodzielnego działania, umieszczenie w katalogu art. 11 ust. 1 rzeczonych uprawnień dla RPP, należy uznać za zasadne.</p> <p>W zakresie postulowanego przyznania Rzecznikowi prawa do samodzielnego wstrzymania postępowania egzekucyjnego wskazać należy, że celem powołania instytucji RPP jest ochrona praw podatników a nie zaś powoływanie organu uprawnionego do wydawania władczych rozstrzygnięć administracyjnych. Przyznanie takiego uprawnienia wiązałoby się de facto z powołaniem nowego organu uprawnionego do podejmowania takich samych rozstrzygnięć jak posiada wojewoda na mocy art. 27 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2234.). Należy jednakże zwrócić uwagę, że wojewoda, w odróżnieniu od Rzecznika, jest zgodnie z art. 3 ust.1 pkt 7 organem wyższego stopnia w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257). Natomiast RPP takim podmiotem nie został ustanowiony.</p> <p>Zauważenia wymaga, że w projekcie zaproponowano rozwiązanie umożliwiające RPP złożenie wniosku do właściwego organu, w tym również do wojewody, o wstrzymanie czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciw podatnikowi.</p> <p>Uregulowane w art. 11 ust. 1 pkt 9 projektu uprawnienie RPP nie zmienia zasady, że na podstawie art. 23 § 6 u.p.e.a. organy sprawujące nadzór mogą, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wstrzymać z urzędu (a nie na wniosek), na czas określony, czynności egzekucyjne lub postępowanie egzekucyjne prowadzone przez nadzorowany organ. Podobnie nie zmienia to zasady, że na podstawie art. 27 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie to wyłącznie od wojewody zależy wstrzymanie egzekucji. W tych przypadkach wniosek RPP nie wszczyna żadnego postępowania, natomiast stanowi wyłącznie informację dla właściwego organu administracyjnego o konieczności wstrzymania czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego.</p>
--	--	--	--	---

28.	Art. 12	NZSS Solidarność	<p>W projektowanym art. 12 określono tylko relacje pomiędzy Rzecznikiem Praw Podatnika, a Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Jednak nie można zapominać o instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich oraz działających w terenie ustanowionych przez Rzecznika Pełnomocników, np. w Gdańsku, Katowicach i Wrocławiu.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>W proj. art. 11 pkt 1 WNOP wprowadzono zapis nowelizujący ustawę o Rzeczniku Praw Obywatelskich poprzez dodanie w tej ustawie art. 1 ust. 2c. W myśl tego przepisu, w sprawach dotyczących ochrony praw podatników, o których mowa w ustawie o Rzeczniku Praw Podatnika, Rzecznik Praw Obywatelskich współpracuje z Rzecznikiem Praw Podatnika. Analogiczne rozwiązanie zastosowano w przypadku ustawowego określenia relacji RPO z Rzecznikiem Praw Dziecka (art. 1 ust. 2a ustawy o RPO) oraz z RMIŚP (art. 1 ust. 2b ustawy o RPO). Mając na uwadze znacznie większe zróżnicowanie kompetencji i zakresu ochrony występujące pomiędzy RPO i RPP niż pomiędzy RMIŚP i RPP, ustawowe uszczegóławianie procesu współpracy RPO i RPP na wzór proj. art. 12 wydaje się zbędną nadregulacją. RPO nie zawsze bowiem może interweniować w sprawach podatników, gdyż nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO). Do RPP będą natomiast mogły kierować prośby o interwencje wszystkie grupy podatników, co daje gwarancję kompleksowej ochrony praw wszystkich podmiotów będących podatnikami. Jak już wcześniej wskazano, projektowane uprawnienia RPP (wymienione w art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Praw Obywatelskich (wymienionych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Uprawnienia te, jak i stawiane RPO kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, jak wskazuje praktyka, wystąpienia RPO w sprawach podatkowych, choć bardzo skuteczne i potrzebne, mają zazwyczaj charakter wystąpień ogólnych a nie interwencji w sprawach indywidualnych podatników na etapie trwania postępowania. Dane zebrane od organów podległych Ministrowi Finansów wskazują, że liczba wystąpień i interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich w indywidualnych sprawach prowadzonych przez organy podatkowe co prawda z roku na rok rośnie, przy czym liczba ta jest raczej niska (24 wystąpienia i interwencje Rzecznika Praw Obywatelskich w 2017 r.), zwłaszcza w stosunku do olbrzymiej ilości wnoszonych skarg sądowoadministracyjnych na rozstrzygnięcia organów podatkowych (20 828 skarg w 2016 r. według „Informacji o działalności sądów administracyjnych w</p>
-----	---------	------------------	---	---

				<p>2016 roku” – NSA Warszawa, 24 kwietnia 2017 r.). Należy też podkreślić, że każdy z dwóch rzeczników (RPO i RPP) może podejmować działania zgodnie ze swoimi uprawnieniami. Nie ma przeszkód, aby do danej sprawy przystąpił każdy z nich, albowiem mogą oni mieć różne spojrzenie na sprawę i w różnym zakresie bronić naruszonych praw. W przypadku natomiast zbieżnej interwencji obu rzeczników w danej sprawie, nastąpi dodatkowe wzmocnienie ochrony naruszanych praw i zwiększenie siły nacisku na instytucje naruszające prawa podatników.</p> <p>Ponadto zauważyć należy, że w relacjach pomiędzy RPO i RPP mogą mieć zastosowanie przepisy ogólne zawarte w przepisach ustawy o RPO (np. art. 16 i 17) i ustawy o RPP (proj. art. 16 i 18, a także art. 9 ust. 1 pkt 8, art. 11 ust. 1 pkt 10). Nie ma potrzeby tworzenia w tym zakresie przepisów <i>lex specialis</i>.</p>
29.	Art. 13	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	<p>Z uwagi na fakt, że zgodnie z uzasadnieniem powołanie RPP ma przede wszystkim wzmocnić pozycję podmiotów najsłabszych, czyli takich, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych Krajowa Rada postuluje, aby wnioski składane do RPP zostały zwolnione od opłat. Takie rozwiązanie zostało przyjęte w art. 10 ustawy o RPO, w odniesieniu do wniosków składanych do tej instytucji.</p>	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Nowe brzmienie art. 13 ust. 3: „3. Wniosek kierowany do Rzecznika <u>jest wolny od opłat</u>, zawiera oznaczenie wnioskodawcy oraz osoby, której sprawa dotyczy, a także określa przedmiot sprawy.”</p>
30.	Art. 15	NZSS Solidarność	<p>Projektowane uprawnienia Rzecznika nie są spójne. Z jednej strony, są zbyt szerokie: np. zgodnie z art. 15 ust. 1 projektu ustawy podejmując czynności Rzecznik ma prawo:</p> <p>1) badać, również bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu, bez zdefiniowania co oznacza: „na miejscu” i „bez uprzedzenia”? To są uprawnienia szersze niż te, które przysługują prokuratorowi. Przy realizacji tego prawa może dojść do naruszenia innych praw obywatelskich, chronionych Konstytucją, czy umowami międzynarodowymi, jak np. prawa do prywatności, miru domowego itp. Z drugiej strony Rzecznik, nie będąc organem umocowanym konstytucyjnie, nie jest w stanie samemu i niezależnie realizować kluczowych uprawnień prawotwórczych. Rzecznik nie będzie mógł sam wnieść wniosku o zbadanie zgodności przepisu z konstytucją. Musi o to zawnioskować do rzecznika Praw Obywatelskich. Rzecznikowi nie przysługuje również inicjatywa legislacyjna</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Przez użyte w projektowanym art. 15 ust. 1 pkt 1 sformułowanie „na miejscu” należy rozumieć nieruchomość będącą we władaniu organu podatkowego. Natomiast sformułowanie „bez uprzedzenia” oznacza bez konieczności wcześniejszego zawiadomienia organu podatkowego. Określony w ww. przepisie sposób wykonywania czynności nie wymaga przeformułowania.</p> <p>Przyznane Rzecznikowi uprawnienia, w tym te w zakresie jego umiejscowienia w procesie legislacyjnym (proj. art. 9 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 1 pkt 1) oraz wnoszenia skargi konstytucyjnej (proj. art. 9 ust. 1 pkt 8) są wystarczające do prawidłowej realizacji zadań nakreślonych w art. 1 projektu.</p>

			w sprawach podatkowych. Z wnioskiem o podjęcie inicjatywy będzie musiał występować do właściwych organów, czasami niezainteresowanych dokonaniem zmian. Nie można wykluczyć, iż wskazany, wynikający z konstytucji, brak pewnej samodzielności może negatywnie wpływać na obniżoną efektywność działania rzecznika a w konsekwencji, przy znacznym zaangażowaniu finansowym, jego skuteczność będzie znikoma.	
31.	Art. 19 ust. 2 i 3	Krajowa Rada Spółdzielcza	Zasadnym jest doprecyzowanie komu Rzecznik może odmówić, a raczej skoro może, to komu takie informacje może przekazać oraz komu nie może odmówić ujawnienia tych informacji.	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Nowe brzmienie art. 19 ust. 2: „Rzecznik <u>odmawia</u> ujawnienia danych osobowych osoby, od której uzyskał informację wskazującą na naruszenie praw podatnika, oraz osoby, której naruszenie dotyczy, a także dokumentacji zgromadzonej w toku badania sprawy, w tym także wobec organów władzy publicznej, jeżeli uzna to za niezbędne dla ochrony wolności, praw i interesów jednostki.”</p> <p>Zasadne jest zastąpienie wyrazów „może odmówić” wyrazem „odmawia”.</p>
32.	Uzasadnienie	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	Niektóre, istotne uprawnienia obu instytucji pokrywają się, jak: kierowanie wystąpień do organów (art. 11 ust. 1 pkt 8 projektu, art. 14 pkt 2 ustawy o RPO), zwracanie się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnoszenie skargi do sądu administracyjnego oraz uczestniczenie w postępowaniach przez organem administracji publicznej lub sądem na prawach przysługujących prokuratorowi (art. 11 ust. 1 pkt 7 projektu, art. 14 pkt 7 ustawy o RPO). Z powyższych względów ustanowienie RPP jako szczególnego zastępcy RPO zajmującego się wyłącznie zagadnieniami związanymi z prawem podatkowym wydaje się racjonalne. Co niepokojące, projektodawca w ogóle nie rozważył takiego scenariusza. Należy podkreślić, że zgodnie z § 12 pkt 1 Zasad Techniki Prawodawczej (załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, Dz. U. z 2016 r., poz. 283 ze zm.) uzasadnienie projektu ustawy powinno zawierać przedstawienie możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do uchwalenia projektowanej ustawy środków	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Ustanowienie RPP jako zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich nie można traktować jako rozwiązania alternatywnego w stosunku do projektowanej regulacji, które umożliwiłoby osiągnięcie zamierzonego celu.</p> <p>RPO nie zawsze bowiem może interweniować w sprawach podatników, gdyż nie zawsze są nimi obywatele (w zakresie podatku CIT czy VAT podatnikami są najczęściej osoby prawne, które co do zasady nie podlegają konstytucyjnej ochronie ze strony RPO). Do RPP będą natomiast mogły kierować prośby o interwencje wszystkie grupy podatników, i tylko takie rozwiązanie daje gwarancję kompleksowej ochrony praw wszystkich podatników. Ponadto, projektowane uprawnienia RPP (wskazane w art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RPO, jak i stawiane mu kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RPO w zakresie prawa podatkowego.</p>

			umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.	
--	--	--	--	--

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym .

.....

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

- 1)
- 2)

(nazwa podmiotu, który zgłosił zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa wraz z podaniem daty zgłoszenia; wpisu należy dokonać według kolejności dokonania zgłoszeń)

RAPORT Z KONSULTACJI
projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika (UD421)
/UWAGI NIEUWZGLĘDNIONE/

1. Omówienie wyników przeprowadzanego opiniowania

Lp.	Jednostka redakcyjna/ część projektu założeń projektu ustawy	Podmiot, który przedstawił stanowisko/ opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Uwagi ogólne	Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	<p>Jak w każdym tego typu przypadku istnieje jednak także ryzyko inflacji organów, które według założeń powinny pełnić doniosłe społecznie funkcje, a w praktyce ich pozycja może zostać poddana dewaluacji ze względu na nadmierne mnożenie bytów ponad potrzebę, a także rozczłonkowanie kompetencji pomiędzy odrębne urzędy. Szczególnie niekorzystnego waloru nabiera ona dodatkowo w sytuacji, gdy uprawnienia te byłyby dublowane. Stwarzanie możliwości wystąpienia sporów kompetencyjnych wkomponowałyby się w tym kontekście w niechlubne tradycje opieszałości polskiej administracji publicznej i pozostawało w rażącej dysharmonii względem ratio legis projektu ustawy. Wobec tak projektowanego charakteru organizacyjnego wydaje się zasadniejsze postawienie na jeden silniejszy urząd, który swoim działaniem obejmowałby szerszy zakres podmiotowo-przedmiotowy. W tym scenariuszu stanowiłby on realną przeciwwagę dla urzędów państwowych oraz dysponowałby znaczącym aparatem organizacyjno-finansowym, w tym bardziej profesjonalnym zapleczem osobowym.</p> <p>Z prawnoporównawczego punktu widzenia należy także</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Powołanie Rzecznika Praw Podatnika (RPP) jest niezbędne do pełnej ochrony praw podatnika w kontaktach z organami podatkowymi. RPP będzie instytucją stojącą na straży zasad ogólnych wynikających w NOP, których rozwinięcie znajdziemy w proponowanych rozwiązaniach tego projektu.</p> <p>RPP będzie stał na straży ochrony praw o wiele szerszej grupy podmiotów niż Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców (RMiŚP). Ten pierwszy będzie mógł reprezentować interesy wszystkich grup przedsiębiorców (mikro, małych, średnich i dużych), natomiast drugi wyłącznie mikro, małych, średnich – art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. poz. 648). RMiŚP w przeciwieństwie do RPP, nie może reprezentować osób fizycznych osiągających przychody nieprzekraczające w miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia (obecnie 1050zł), które na mocy przysługującego im uprawnienia nie złożyli wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – art. 5 ust 1 ustawy o RMiŚP. Ta grupa podmiotów nie jest uznawana za przedsiębiorcę w świetle art. 4 ust. 1 ww. ustawy z dnia 6 marca 2018r., z uwagi na wyłączenie czynności</p>

			<p>zauważyć, iż, o ile w wielu państwach funkcjonuje instytucja zbliżona w głównym zarysie do proponowanej funkcji Rzecznika Praw Podatnika, o tyle jest ona wykonywana przez tamtejszych rzeczników dedykowanych biznesowi lub prawom przedsiębiorców.</p> <p>Mając na uwadze podniesione wątpliwości, pragniemy zaproponować alternatywną inicjatywę, scalającą Rzecznika Praw Podatnika z Biurem Rzecznika MŚP. W tym konspekcie Rzecznik Praw Podatnika byłby w istocie drugim zastępcą Rzecznika MŚP, powoływanym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na wniosek Rzecznika MŚP i delegowanym sprawom podatkowym. Odpowiednie zmodyfikowanie nomenklatury pozwoliłoby również na wyeliminowanie potencjalnie mylącego akronimu „RPP”, mającego już swoje zastosowanie do Rady Polityki Pieniężnej. Jednocześnie administracja terenowa zostałaby poszerzona do docelowych 16 miast wojewódzkich, co pozostawałoby w synergii z postulatami decentralizacji oraz uczynienia Biura Rzecznika bardziej dostępnym.</p> <p>Konkludując, ze względów zarysowanych powyżej, odnosimy się jednoznacznie krytycznie do przedstawionego projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika w brzmieniu z 6 sierpnia br., a także samej idei powoływania nowego urzędu, niepołączonego więzami organizacyjnymi z Biurem Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Tym samym rekomendujemy zmiany projektu w myśl przedstawionych wytycznych. Jednocześnie pozostajemy w gotowości do dalszych prac nad wspólnym wypracowaniem najlepszych możliwych rozwiązań omawianego zagadnienia.</p>	<p>wykonywanych przez te podmioty z działalności gospodarczej. Dodatkowo RPP będzie mógł reprezentować osoby fizyczne osiągające przychody nie pochodzące z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o PIT, czyli np. ze stosunku pracy. RMiŚP natomiast nie posiada takich uprawnień.</p> <p>Ponadto jak już wyżej wskazano, instytucja RPP ma przede wszystkim stać na straży praw podatnika. Powołanie tej instytucji wzmocni istotnie w sporach z organami podatkowymi pozycję podmiotów najsłabszych, które co do zasady nie korzystają z kosztownych usług wyspecjalizowanych firm doradczych i kancelarii prawnych. Szczególnie instytucja ta będzie pomocna najmniejszym przedsiębiorcom oraz podatnikom nieprowadzącym działalności gospodarczej, czyli podmiotom posiadającym najmniejsze doświadczenie w kontaktach z organami podatkowymi oraz mającym deficyt wiedzy w zakresie prawa podatkowego. Dlatego niezbędne jest powołanie, niezależnie od działających RMiŚP i RPO, wyspecjalizowanej w prawie podatkowym, a tym samym silnej i szybko reagującej na zgłaszane problemy, działającej blisko organów podatkowych poprzez 16 zastępców Rzecznika, niescentralizowanej instytucji stojącej na straży praw każdego podatnika, w tym przedsiębiorców.</p> <p>Uprawnienia RPP (wskazane w proj. art. 11 ust. 1) istotnie różnią się od uprawnień Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (wskazanych w art. 9 ust. 1 ustawy o RMiŚP) i Rzecznika Praw Obywatelskich (wskazanych w art. 14 i art. 16 ustawy o RPO). Zarówno ustawowe uprawnienia RMiŚP i RPO, jak i stawiane im kryteria kompetencyjne nie dają gwarancji szerokiego, skutecznego i wyspecjalizowanego działania RMiŚP i RPO w zakresie prawa podatkowego. Ponadto, niecelowe jest przyznanie RMiŚP kompetencji do interweniowania w sprawach podatników niebędących przedsiębiorcami, albowiem pozostawałoby to w oczywistym konflikcie interesów konsumentów i przedsiębiorców – nie zawsze interpretacja poszczególnych przepisów prawa jest równie korzystna dla obu tych grup podmiotów.</p>
2.	Art. 1	Narodowy Bank Polski	<p>Art. 1 Projektu stanowi, iż „<i>Rzecznik Praw Podatnika (...) stoi na straży praw podatników, w szczególności poszanowania zasady pogłębiania zaufania do władzy publicznej, bezstronności i równego oraz sprawiedliwego traktowania, respektowania słuszych interesów podatników oraz</i></p>	<p>Uwaga niezasadna. Zasada zapisana w art. 1 w pełni odzwierciedla najistotniejsze zadania RPP.</p>

			<p><i>racjonalności działania organów podatkowych wobec podatników". Zasada pogłębiania zaufania do władzy publicznej jest jedną z zasad ogólnych, określających sposób działania wszelkich organów publicznych, w tym podatkowych. Zasada ta jest prawem podatników i przede wszystkim, obowiązkiem organów publicznych. Zatem, poddajemy pod rozwagę przereformowanie art. 1 Projektu w następujący sposób: „Rzecznik Praw Podatnika (...) stoi na straży praw podatników do bezstronności organów podatkowych, równego oraz sprawiedliwego traktowania, respektowania przez organy podatkowe ich słuszych interesów, racjonalności działania organów podatkowych w sposób budujący i pogłębiający zaufanie do władzy publicznej.”.</i></p>	
3.	Art. 2	Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	<p>Zakresowa definicja legalna podatnika ustalona w art. 2 projektu, zakładająca iż w zakres definiensa wchodzi „podatnik, płatnik, inkasent, osoba trzecia i następca prawny (...)”, budzi obiekcje natury logicznej. Terminy takie jak „płatnik” czy „inkasent” funkcjonują w obiegu prawnym i prawniczym jako równoległe odrębne od „podatnika”, również na gruncie projektu nowej Ordynacji podatkowej, będącej w pakiecie z omawianym projektem ustawy. Odnaczają się one tam wyraźnymi różnicami semantycznymi. Na gruncie niniejszego projektu rozbieżności te całkowicie tracą na znaczeniu i są umieszczone w tym samym zbiorze desygnatów, co powoduje pewien chaos identyfikacyjny. Co prawda, tworzenie definicji na potrzeby wyłącznie danego aktu prawnego jest z punktu widzenia zasad tworzenia prawa formalnie uprawnione, tym niemniej pozostawiamy do rozważenia zastąpienie użytego definiendum innym, w bardziej klarowny i przejrzysty sposób.</p>	<p>Uwaga niezasadna. Wskazanie takiej definicji podatnika dla potrzeb stosowania tej ustawy ma wyłącznie charakter techniczny, umożliwiając bezproblemowe odkodowanie jej zakresu podmiotowego. Wymienianie w większości przepisów rzeczonoego projektu wszystkich podmiotów wskazanych w art. 2, byłoby z punktu widzenia legislacji, niepoprawne. Dlatego zaproponowane rozwiązanie, pozostające bez wpływu na pojęcie podatnika unormowane w art. 8 projektu NOP, jest jak najbardziej właściwe.</p>
4.	Art. 3 pkt 4	Narodowy Bank Polski	<p>Proponujemy zmianę zwrotu „obiektywnego” na sformułowanie „bezstronnego”. Tak skonstruowany warunek w odniesieniu do kandydata na Rzecznika Praw Podatnika będzie bezpośrednio korespondował z jego rolą, określoną w art. 1 Projektu.</p>	<p>Uwaga niezasadna Użycie zwrotu „obiektywny” właściwie wiąże wymagania stawiane przed RPP określone w art. 1, tj. bezstronność, równość i sprawiedliwe traktowanie podatników. Wobec powyższego, zaproponowany w art. 3 pkt 4 zwrot w pełni koresponduje z wymaganiami określonymi we wskazanym wyżej art. 1.</p>

10.	Art. 8 ust. 1	Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	Za tworzenie przesadnej polityki kadrowej należy uznać ustalenie liczby zastępców Rzecznika na 16, a przedstawicieli terenowych na 32. Znacznie bardziej odpowiadające powszechnie przyjętemu modelowi byłoby ustalenie w każdym województwie po jednym przedstawicielu terenowym, mającym niezbędne upoważnienia i uprawnienia do wykonywania swoich regionalnych zadań. Liczba zastępców nie powinna natomiast przekraczać dwóch, a przy przyjęciu układu paralelnego - jak w przypadku zastępców Rzecznika MŚP - jednego. Dekoncentracja kompetencji na taki jak zaproponowany szeroki katalog osób może w praktyce znacznie skomplikować wewnętrzny proces decyzyjny, prowadząc nawet do jego paraliżu, biorąc pod uwagę także naturalne odległości geograficzne.	Uwaga niezasadna Należy zauważyć, że ilość i różnorodność zadań jakie będzie realizował RPP, jak również spodziewana ilość spraw indywidualnych, które mogą być zgłaszane przez podatników, wymusza stworzenie struktury w kształcie zaproponowanym w projekcie ustawy. Porównywanie struktury RMiŚP do zakładanej struktury RPP wydaje się nieuprawnione chociażby biorąc pod uwagę ilość podatników, którzy będą posiadać uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o podjęcie czynności w indywidualnej sprawie. Wg danych Ministerstwa Finansów, samych podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, biorąc pod uwagę informacje za 2016 r., jest ponad 25.000.000 (źródło: https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/6084784/Informacja). Podatnicy zgłaszając problem do rozstrzygnięcia będą oczekiwać szybkiej i profesjonalnej reakcji, która będzie niemożliwa do zrealizowania w kształcie zaproponowanym przez zgłaszającego uwagę. Biorąc pod uwagę powyższe, zaproponowana przez projektodawcę struktura RPP wynikająca z art. 8 ust. 1, jest w pełni uzasadniona.
11.	Art. 9 ust. 1 pkt 2	Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	Do zadań Rzecznika miałyby należeć „promowanie mediacji między podatnikami a organami podatkowymi”. Nie jest jasne, dlaczego Rzecznik nie miałby mieć uprawnień do pomocy w organizacji takiej mediacji (na wzór Rzecznika MŚP), pozostając jedynie na płaszczyźnie działań promocyjnych.	Uwaga niezasadna Najistotniejszym elementem jest nakłonienie stron do skutecznego przeprowadzenia mediacji celem zawarcia umowy podatkowej. Samo zorganizowanie mediacji jest czynnością techniczną, najmniej istotną z punktu widzenia tej instytucji. Spotkanie wstępne i mediacyjne odbywają się w czasie i miejscu dogodnym dla stron mediacji i mediatora. Dodatkowo zauważyć należy, że działania Rzecznika nie ograniczają się wyłącznie do działań promocyjnych. Zgłaszający uwagę nie dostrzegł bowiem, że zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 projektu oraz art. 385 § 4 NOP, mediatorem jest także Rzecznik Praw Podatnika i może uczestniczyć w postępowaniu podatkowym i sądownoadministracyjnym. Z tych też względów poza promocją mediacji, Rzecznik jako mediator będzie realizował o wiele szerszy wachlarz zadań niż inne instytucje rzecznikowskie, co ma mu umożliwić skuteczniejszą realizację ustawowych zadań.
12.	Art. 10 i 20	Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	Kolejne wątpliwości w zakresie samodzielności oraz ugruntowania pozycji ustrojowej Rzecznika należy wysnuć po lekturze przepisów, dotyczących składania corocznych	Uwaga niezasadna. Raporty wskazane w proj. art. 10 ust. 1 i 20 ust. 1 mają przedstawiać coroczną diagnozę polskiego systemu podatkowego.

			<p>raportów z działalności Rzecznika ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, mimo iż ma być on powoływany przez Prezesa Rady Ministrów. Takie usystematyzowanie relacji z ministrem, nadzorującym przecież administrację skarbową, która w założeniu ma być na głównej osi konfliktu z zakładanym Rzecznikiem, nieszczególnie koresponduje z postulowanym nieskrepowaniem jego działalności.</p>	<p>Zatem najbardziej trafnym adresatem tych raportów jest minister właściwy do spraw finansów publicznych, co nie powinno być interpretowane jako zależność instytucji Rzecznika od Ministra Finansów.</p> <p>Dodatkowo, w zakresie obowiązku publikacji raportów Rzecznika w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej RPP, uwzględniono uwagi podmiotów i instytucji je zgłaszających.</p> <p>Nowe brzmienie art. 10 ust. 2: „2. Raporty, o których mowa w ust. 1, są podawane do publicznej wiadomości i podlegają ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Rzecznika.”</p> <p>Nowe brzmienie art. 20 ust. 2: „2. Informacja jest podawana do publicznej wiadomości i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Rzecznika.”</p>
17.	Art. 12	Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	<p>Zaproponowany przez resort finansów układ kooperacji między Rzecznikiem Praw Podatnika a Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców wydaje się co najmniej karkołomny do zastosowania w praktyce. Konieczność ustawicznego obiegu spraw i informacji pomiędzy oboma biurami powodowałaby nadmierne obciążenie organizacyjne i biurokratyczne, ale przede wszystkim stawiała pod znakiem zapytania ekonomikę czasową procedowania spraw podatników, w tym przedsiębiorców. Tymczasem rzecznik, który nie jest w stanie pomóc obywatelowi w rozsądnym czasie, systematycznie traci zaufanie obywateli, czego jedną prostą dalej jest już tylko petryfikacja jego fasadowej roli w państwowym systemie organów kontroli administracji publicznej. Co prawda, projekt zakłada, że pierwszeństwo w udzielaniu wsparcia podmiotom podlegającym ochronie przez Rzecznika MSP przysługiwało będzie temu drugiemu, to jednak model ustalania specjalnej precedencji w załatwianiu spraw uznajemy mimo wszystko za wysoce nieefektywny, potencjalnie konfliktogenny oraz nieznajdujący głębszego</p>	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Wymaga przeformułowania przepis art. 12 regulujący współpracę RPP z RMiŚP, w ten sposób aby RPP wraz z wykonaniem uprawnienia w sprawach przedsiębiorców jedynie informował RMiŚP o wykonaniu uprawnienia (a nie oczekiwał na opinię RMiŚP przed wykonaniem uprawnienia) – nie byłoby wówczas groźby opóźnienia interwencji oraz nadmiernej biurokratyzacji w ramach współpracy obu rzeczników.</p> <p>Nowe brzmienie art. 12: „1. <u>Wraz z</u> wykonaniem uprawnienia, o którym mowa (...), Rzecznik <u>informuje</u> Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców o wykonaniu tego uprawnienia wraz z uzasadnieniem. 2. W terminie 21 dni od doręczenia Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców informacji, o której mowa w ust. 1, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców może przedstawić opinię dotyczącą wykonania uprawnienia, którego dotyczyła informacja. 3. Rzecznik bierze pod uwagę przedstawioną w terminie opinię, o</p>

			<p>uzasadnienia.</p> <p>Ogromna część skarg wnoszonych do sądów administracyjnych w sprawach podatkowych dotyczy w istocie podatku VAT, przez co z olbrzymią dozą prawdopodobieństwa należy założyć, iż ich autorami są przedsiębiorcy. Już choćby w tym ujęciu widoczne staje się pokrywanie zakresów działalności Rzecznika Praw Podatnika oraz Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.</p>	<p>której mowa w ust. 2 pkt 1.</p> <p>4. Na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznik udziela, w ramach dostępnych zasobów i uprawnień, wsparcia Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców w zakresie ochrony praw podatników będących przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców.”</p> <p>Należy podkreślić, że każdy z dwóch rzeczników (RMiŚP i RPP) może podejmować działania zgodnie ze swoimi uprawnieniami. Nie ma przeszkód, aby do danej sprawy przystąpił każdy z nich, albowiem mogą oni mieć różne spojrzenie na sprawę i w różnym zakresie bronić naruszonych praw. Zwłaszcza, że interes podatników będących przedsiębiorcami nie zawsze musi pokrywać się z interesem podatników będących konsumentami – nie zawsze interpretacja poszczególnych przepisów prawa jest równie korzystna dla obu tych grup podmiotów. W przypadku zaś zbieżnej interwencji obu rzeczników w danej sprawie, będzie to dodatkowo wzmacniać ochronę naruszanych praw i zwiększać siłę nacisku na instytucje naruszające prawa podatników.</p>
20.	Art. 15 ust. 1	Narodowy Bank Polski	<p>Proponujemy po wyrazie „czynności” dodać zwrot „o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1”. Następnie proponujemy skonkretyzowanie treści zawartej w art. 15 ust. 1 pkt 1 Projektu o wskazanie, czy prawo do badania sprawy „na miejscu” dotyczy wyłącznie siedziby organu (organów), czy również siedziby, miejsca zamieszkania lub miejsca wykonywania działalności podatnika (podatników).</p> <p>W odniesieniu do art. 15 ust. 1 pkt 2 Projektu, uprawnienie Rzecznika Praw Podatnika do żądania przedstawienia przez organ podatkowy „kopii akt każdej sprawy” jest nieadekwatne do prowadzonych przez Rzecznika Praw Podatnika czynności. Poddajemy zatem pod rozagę stosowne uściślenie zapisu, umożliwiające jego zastosowanie w sprawie lub sprawach, mających związek z prowadzonymi czynnościami, ewentualnie wskazanie, że uprawnienie dotyczy każdego stadium postępowania, w tym również po jego zakończeniu.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Przez użyte w projektowanym art. 15 ust. 1 pkt 1 sformułowanie „na miejscu” należy rozumieć nieruchomości będącą we władaniu organu podatkowego. Natomiast sformułowanie „bez uprzedzenia” oznacza bez konieczności wcześniejszego zawiadomienia organu podatkowego. Określony w ww. przepisie sposób wykonywania czynności nie wymaga przeformułowania.</p> <p>Uzasadnione jest następujące uściślenie brzmienia art. 15 ust. 1 pkt 2:</p> <p>„Art. 15. 1. Podejmując czynności Rzecznik ma prawo:</p> <p>(...)</p> <p>2) żądać złożenia wyjaśnień oraz przedstawienia przez organ podatkowy kopii akt każdej sprawy <u>oraz innych dokumentów mających związek ze sprawą</u>, w tym również po zakończeniu postępowania i zapadnięciu rozstrzygnięcia;</p> <p>Do „innych dokumentów” można zaliczyć np. akty prawa wewnętrznego, wytyczne, zalecenia, upoważnienia do działania w</p>

				<p>imieniu organu podatkowego.</p> <p>Dalsze skonkretyzowanie brzmienia powyższych przepisów stanowiłoby zbędną nadregulację.</p>
26.	Art. 23	Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	<p>Projekt budzi obiekcje także pod kątem ekonomicznym. Zakładany roczny budżet Rzecznika Praw Podatnika, oscylujący w przedziale od 20 600 000 zł do 24 900 000 zł, jest relatywnie w niewielkim stopniu większy od środków finansowych przydzielonych Rzecznikowi MŚP. Mając na uwadze jednakże konieczność powołania siedzib w 16 miastach wojewódzkich, stwarza to wyraźne koszty oraz niedogodności związane z koniecznością wynajmu kolejnych przestrzeni biurowych. Zasadniejsze wydaje się wobec powyższego połączenie struktury organizacyjnej z Biurem Rzecznika MŚP, mając na uwadze jego powstające biura terenowe, a także siedzibę główną.</p> <p>W dalszym stopniu pragniemy także zaakcentować, iż wyłącznie zapewnienie pracownikom widełek płacowych na poziomie porównywalnym do rynkowego zapewni w pełni fachowy i ekspercki poziom udzielanego wsparcia. Tylko taka gwarancja pozwoli nie zredukować urzędu do zaledwie przysłowiowej trampoliny, co prawda młodych i często bardzo ambitnych osób, do dalszej kariery, a zarazem umożliwi zatrudnianie topowych specjalistów tematu. Nie znajdowałoby bowiem uzasadnienia różnicowanie ochrony interesów spółek Skarbu Państwa od interesów podatników, w tym jak już ustalono małych i średnich przedsiębiorców, wyrażające się w dystynkcji w poziomie wynagrodzeń osób, zabiegających o jak najlepsze zabezpieczenie ich praw.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Środki zaplanowane na wykonywanie zadań przez Rzecznika zostały oszacowane w wystarczającej wysokości, uwzględniającej m.in. zaplanowaną strukturę terenową instytucji składającą się z Biura RPP i niewielkich zespołów terenowych.</p>

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym .

.....

.....

.....
.....

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

1)

2)

(nazwa podmiotu, który zgłosił zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa wraz z podaniem daty zgłoszenia; wpisu należy dokonać według kolejności dokonania zgłoszeń)

Warszawa, 28 maja 2019 r.

Minister
Spraw Zagranicznych
DPUE.920.1196.2018 / 21 / MSz

dot.: RM-10-72-19 z 27.05.2019 r.

Pan
Jacek Sasin
Sekretarz Rady Ministrów

**Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika,
wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej
w Unii Europejskiej**

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.
Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Do wiadomości:
Pani Teresa Czerwińska
Minister Finansów

[Signature]
z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu